

Jylkkä (Kalajoki) - Alajärvi 2x400+110 kilovoltin voimajohtohanke, lausunnot, kommentit ja mielipiteet

EPOELY/431/2021

Lausunnot / Utlåtanden

Alajärven kaupunki, tekninen lautakunta

Ympäristösuojelusihteeri:

Alajärven tekninen lautakunta esittää lausuntonaan, että hanketoimija valitsee jatkotarkasteluun reittivaihtoehdon Hangasneva-Alajärvi läntinen, Alajärvi pohjoinen vaihtoehto (J-L ja I-J).

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen perusteella Hangasneva-Alajärvi reittiosuudelta kyseisen vaihtoehdon vaikutus ihmisten elinoloihin on pienin. Asutuksen osalta itäinen päävaihtoehto vaikuttaa läntistä vaihtoehtoa useamman ihmisen elinoloihin. Hangasneva-Alajärvi läntinen, Alajärvi eteläinen vaihtoehto, sekä Hangasneva-Alajärvi läntinen, Alajärvi keskimäinen vaihtoehto vaarantavat sijoittumisellaan alueella olevaa asumista ja elinkeinotoimintaa. Suunnitellut johdinalueet rikkovat Uusikylän ja liruun sekä Teerinevan kylien kylärakennetta. Johdinreittien väliin jää liruunjärven rantakaava-alue, jossa sijaitsee noin 150 loma-asuntoa, leirikeskus sekä vakituista asutusta. Molemmat reittivaihtoehdot vaarantavat liruun kaava-alueen asutuksen ja virkistyskäytön häiriöttömyyttä.

Tekninen lautakunta

Alajärven tekninen lautakunta esittää lausuntonaan, että hanketoimija valitsee jatkotarkasteluun reittivaihtoehdot Hangasneva-Alajärvi itäinen vaihtoehto (J-L ja H-J) ja Hangasneva-Alajärvi läntinen, Alajärvi pohjoinen vaihtoehto (J-L ja I-J). Hangasneva-Alajärvi läntinen, Alajärvi eteläinen vaihtoehto, sekä Hangasneva-Alajärvi läntinen, Alajärvi keskimäinen vaihtoehto vaarantavat sijoittumisellaan alueella olevaa asumista ja elinkeinotoimintaa. Suunnitellut johdinalueet rikkovat Uusikylän ja liruun sekä Teerinevan kylien kylärakennetta. Johdinreittien väliin jää liruunjärven rantakaava-alue, jossa sijaitsee noin 150 loma-asuntoa, leirikeskus sekä vakituista asutusta. Molemmat reittivaihtoehdot vaarantavat liruun kaava-alueen asutuksen ja virkistyskäytön häiriöttömyyttä. Lautakunta hyväksyi lausunnon yksimielisesti.

Eskolan Kyläyhdistys ry.

Eskolan Kyläyhdistys ry antoi tammikuussa 2022 kyseistä voimajohtohanketta koskevan lausunnon: Fingridin suunnittelema voimajohtoyhteys Jylkkä-Alajärvi -välille aiheuttaa merkittävää haittaa Eskolan kylässä Kannuksessa, tämä koskee etenkin läntistä linjaa. Metsähallitus on aloittamassa kesällä 2022 Natura-alueella sijaitsevan Viitajärven kunnostustyöt alueen eläimistön tukemiseksi ja alueella sijaitsee Eskolan Kyläyhdistys ry:n ylläpitämä luontopolku. Voimalinjan rakentaminen tämän luonnon ja virkistäytymisen kannalta tärkeän alueen yhteyteen olisi erittäin haitallista. Suunniteltu läntinen voimajohtoyhteys kulkisi myös liian läheltä Antinojan ja Hanhinevan kylänosia ja aiheuttaisi suurta haittaa alueen asumiselle, rakentamiselle ja elinkeinoille. Myös Leppilammen historiallinen perinnemaisema-alue ja elävä, asuttu kyläkokonaisuus kärsisi voimalinjan läheisyydestä. Eskolan kylän edunvalvojana Eskolan Kyläyhdistys ry vaatii, että voimalinja rakennetaan asumattomien alueiden kautta ja riittävän kauas hoidetuista luontokohteista. Haluamme lisätä tähän aiemmin laatimaamme lausuntoomme vielä seuraavan: Suunniteltu voimajohto katkaisee muuttolintujen vakiintuneen reitin. Tämän vuoksi voimajohtolinjan sijoittamista metsäiselle alueelle avoimen peltomaiseman sijasta tulee selvittää.

LIITTEESSÄ KARTTA

Etelä-Pohjanmaan liitto

YVA-selostukseen on tuotu YVA-ohjelmasta saadun palautteen perusteella tarkasteltavaksi uusia voimalinjan reittivaihtoehtoja. YVA-selostuksessa tuodaan esiin voimajohtoreitille sijoittuvat Etelä-Pohjanmaan voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät ja niiden suunnittelumääräykset. Etelä-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan hanke ei vaaranna voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteiden ja merkintöjen toteutumista. YVA-selostuksessa on maakuntakaavan merkintöihin liittyen arvioitu voimajohtoreittivaihtoehtojen vaikutuksia mm. ihmisiin, pohjavesiin, suojelu- ja Natura-alueisiin, liikenteeseen, virkistyskäyttöön ja turvetuotantoon. YVA-selostuksen mukaan Etelä-Pohjanmaalle sijoittuvilla reittiosuuksilla voi aiheutua merkitykseltään suuria vaikutuksia liito-oravaan läntisellä päävaihtoehdolla. Lisäksi kohtalaisia vaikutuksia voi aiheutua

- läntisellä päävaihtoehdolla kasvillisuuteen ja luontotyypeihin, Natura-alueisiin ja suojelualueisiin
- Alajärvi pohjoisella vaihtoehdolla kasvillisuuteen ja luontotyypeihin, ihmisiin, elinkeinoihin ja viihtyisyyteen
- Alajärvi keskimmaisella vaihtoehdolla ihmisiin, elinkeinoihin ja viihtyisyyteen
 - Alajärvi eteläisellä vaihtoehdolla maisemaan ja kulttuuriperintöön, ihmisiin, elinkeinoihin ja viihtyisyyteen
- itäisellä päävaihtoehdolla kasvillisuuteen ja luontotyypeihin, Natura-alueisiin ja suojelualueisiin, sekä liito-oravaan
- Hangasneva-Alajärvi itäisen läntisellä vaihtoehdolla välillä Kellokallio-Kakkurinkangas kasvillisuuteen ja luontotyypeihin

Muilta osin vaikutukset on arvioitu YVA-ohjelmassa eri reittivaihtoehdoilla vähäisiksi tai merkityksettömiksi/ei vaikutusta. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan vaikutusten arviointi on toteutettu kattavasti, joskin laajassa hankkeessa ei kaikilta osin päästä yksityiskohtaiseen vaikutusten arviointiin, eikä vaikutuksia voida kokonaan välttää. Etelä-Pohjanmaan liitto toistaa YVA-ohjelmasta antamansa lausunnon, jossa se toi esiin, että Paalijärven ja Sääksjärven maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kohdekuvaukset löytyvät Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden täydennysinventoinnista. Selvitys on osoitteessa https://epliitto.fi/tiedostot/ehdotukset_maisema-3_alueiksi_2_2014.pdf. YVA-selostuksessa on arvioitu, että hankkeen eri vaihtoehdoista eri aiheudu maisema-alueille merkittäviä vaikutuksia lähinnä pitkän etäisyyden johdosta. Etelä-Pohjanmaan liitto tuo esiin, että Lappajärven, Paalijärven ja Sääksjärven maisema-alueet on osoitettu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksessa maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen merkinnällä ja muutokset alueiden rajauksissa eivät ole vaikutusten arvioinnin kannalta olennaisen suuria. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa ei osoiteta hankealueelle uusia arvokkaita maisema-alueita. Kappaleesta 7.2 (yhteys suunnitelmiin ja ohjelmiin) tulee poistaa maininta Etelä-Pohjanmaan energia- ja ilmastostrategiasta, ja korvata se tiedolla vuonna 2022 julkaistusta Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotaloustiekartasta (https://epliitto.fi/tiedostot/EPL_ilmasto_ja_kiertotalousstrategia_WEB.pdf). Etelä-Pohjanmaan liitossa on myös käynnissä 30.4.2023 saakka Etelä-Pohjanmaan kuntien ilmastotyön vauhdittaminen -hanke (<https://epliitto.fi/aluesuunnittelu-jaliikenne/ilmastoty/>).

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnos

Etelä-Pohjanmaan liitto tuo esiin uudessa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksessa voimajohtoreiteille ja niiden välittömään läheisyyteen sijoittuvat merkinnät. Voimassa olevan

maakuntakaavan tapaan voimajohtoreiteille sijoittuu voimajohtojen, turvetuotantoon soveltuvien alueiden, pohjavesialueiden, moottorikelkkareittien, luonnonsuojelualueiden, Natura-alueiden ja kylien merkintöjä sekä päävesijohtolinja. Voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesta ratkaisusta poiketen uudessa kaavaluonnoksessa ei osoiteta voimajohtoreittien alueelle ohjeellisia ulkoilureittejä, Huopanan virkistys-/matkailukohdetta, turvetuotantoalueita, Uusikylän maaseudun kehittämisen kohdealuetta ja merkittävästi parannettavaa tietä (seututie 750). Uusia Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksen mukaisia merkintöjä voimajohtoreittien alueella ovat Alajärven Möksyn energiahuollon alue, Talpakanrämeeen ja Aitakankaan tuulivoimaloiden alueet, Korpisalonnevan aurinkoenergian tuotantoon soveltuva alue, Savonjoen ohjeellinen melontareitti, Jokinevan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, viheryhteystarve välillä Siirilän alue – Ylimmäisen alue/maakuntaraja sekä päivitetty tilanne luonnonsuojelulain mukaisista suojelualueista. Maakuntakaavan luonnoksessa osoitetaan lisäksi uutena merkintänä voimajohdon yhteystarve välille Alajärvi–Jylkkä (Etelä-Pohjanmaan maakuntarajalle saakka). Suunnittelumääräyksen mukaan maakuntakaavan 4 yhteystarvemerkinä ei määritä tarkkaa reittilinjaa, vaan voimajohdon sijainti määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja lupamenettelyssä. Vahvistettaessa ja rakennettaessa voimajohtoja tulee ensisijaisesti käyttää nykyisiä johtoaukeita. Jatkosuunnittelussa tulee suunnittelumääräykseen mukaan kiinnittää huomiota maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvoihin sekä turvata alkutuotannon toimintaedellytykset. Hanke sijoittuu maakuntakaavaluonnoksessa osoitetun merkinnän alueelle ja tarkentuminen hankkeen tarkempien vaikutusten arviointien (esim. vaihtoehtoiset voimajohtoreitit) perusteella on mahdollista. Hanke ei pääosin sijoitu suunnittelumääräyksen mukaisesti nykyisen voimajohdon paikalle. YVA:ssa on kiinnitetty huomiota maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvoihin, joihin tämänkaltaisessa hankkeessa aiheutuu vaikutuksia, mutta jotka on todettu YVA-selostuksessa olevan pääosin kohtalaisia tai vähäisiä (pl. liito-orava). Maakuntakaavan luonnoksessa ehdotetaan annettavaksi myös uusi koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys: ”Sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa on huomioitava vaikutukset kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin sekä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin. Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala- ja aurinkovoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa.” Maakuntakaavaluonnoksen suunnittelumääräyksessä esiin tuodut asiat on hankkeessa otettu huomioon ja pyritty vaihtoehtotarkasteluin vähentämään hankkeen vaikutuksia. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan liitto on kannanotossaan (1.12.2022, <https://epliitto.fi/tiedotteet/kannanotto-sahkonsiirtolinjojen-haittavaikutuksien-vahentamiseksi/>) katsonut, että tuulivoiman johdosta kasvaneen sähkönsiirron oikeudenmukainen toteuttaminen vaatii uusi lainsäädännöllisiä toimenpiteitä. Liitto on esittänyt, että asianomaiset ministeriöt ryhtyvät talousmetsien ja metsäekosysteemien hävittämisen sekä maanomistajien etujen suojaamiseksi välittömästi siten, että uusien suurjännitelinjojen rakentaminen uusiin maastokäytäviin on viimesijainen toteuttamisvaihtoehto, peltoalueella suurjännitevoimajohtojen toteuttaminen tapahtuu yksinomaan ns. peltopylvästyypeillä ja maanomistajille maksettavien korvausten korvauserusteiden uudelleenmäärittelytyö aloitetaan.

YVA-selostuksessa on tuotu esiin, että voimajohtolinjan eri vaihtoehdot risteävät useissa kohdin moottorikelkkareittejä. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa osoitetaan moottorikelkkareitti Alajärvi-Möksy-Keski- 5 Pohjanmaa, joka kulkee pääosin olemassa olevaa voimajohtolinjaa pitkin. Voimassa olevan maakuntakaavan mukaista Nykälänniemi-Lakeharju-Poranen ohjeellista moottorikelkkailun runkoreittiä ei ole osoitettu uudessa kaavaluonnoksessa, koska reitti ei ole liiton tietojen mukaan toteutunut. YVA-selostuksen mukaan tarkemmassa pylväspaikkojen suunnittelussa otetaan huomioon keskeiset reitit maastotarkastelujen perusteella. Johtoaukeaa voidaan käyttää myös moottorikelkkailuun, mutta siihen tarvitaan sekä Fingridin, että maanomistajan lupa. Toisaalta tuodaan myös esiin, että johtoalueelle muodostuvia uusia reittejä voi käyttää moottorikelkkailuun. Etelä-

Pohjanmaan liiton mukaan hankkeen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota etenkin toteutuneiden ja käytössä olevien moottorikelkkareittien huomioimiseen.

Voimajohto ylittää voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettuja turvetuotantoalueita tai kulkee niiden välittömässä läheisyydessä. Uudessa maakuntakaavassa turvetuotantoalueita ei tulla luonnosvaiheen ehdotuksen mukaisesti enää osoittamaan, mutta voimajohdon yhteystarve -merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti alkutuotannon toimintaedellytykset tulee turvata. YVA-selostuksen mukaan uuden voimajohdon rakentaminen voi aiheuttaa haittoja turvetuotannolle, mutta turvetuotannon toiminnot ovat useimmiten sovittavissa yhteen voimajohdon kanssa. Hankkeen vaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan turvetuotannolle vähäisiksi. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan hankkeen jatkosuunnittelussa yhteensovittamiseen käytössä olevien turvetuotantoalueiden kanssa tulee kiinnittää huomiota ja lisäksi huomioida, että käytöstä poistuneille turvetuotantoalueille ollaan parhailaan suunnittelemassa perinteisten jälkikäyttömuotojen, metsityksen ja maatalouskäytön, lisäksi esimerkiksi lukuisia aurinkoenergiaprojekteja.

Voimajohtoreittivaihtoehtojen alueille ei sijoitu päivityksessä voimajohtotarkastelussa maakuntakaavassa osoitettuja maa- ja kalliokiviainesten ottoalueita. Voimajohtoreittivaihtoehdot Hangasneva-Alajärvi läntinen, eteläinen ja keskimmäinen sekä Hangasneva-Alajärvi itäinen vaihtoehto risteävät voimassa olevan maakuntakaavan mukaista Uusikylän maaseudun kehittämisen kohdealuetta. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen kehittämisessä ja suunnittelussa tuetaan olemassa olevaa kylärakennetta ja sen palvelujen säilymisedellytyksiä. Maatilatalouden ja sen sivuelinkeinojen kuten maaseutumatkailun sekä pk-teollisuuden alueidenkäyttöllisiä toimintaedellytyksiä edistetään. Vastaavaa kehittämisaluetta ei osoiteta Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksessa, mutta ennen uuden kaavan voimaantuloa on hankkeen vaikutusten arvioinnissa huomioitava voimassa olevan maakuntakaavan mukainen merkintä ja suunnittelumääräys. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan tämä tarkoittaa etenkin vaikutusten arvioinnin ulottamista maatalous- ja teollisuustoimintaan sekä maaseutumatkailuun, sekä eheän kylärakenteen säilymistä varmistamiseen. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan hanke ei vaaranna maaseudun kehittämisalueen mukaista maakuntakaavan tavoitetta ja sen toteutumista. Uusikylään kohdistuu hankkeesta kuitenkin vaikutuksia kaikista hankevaihtoehdoista ja näitä vaikutuksia on hankkeessa lievennettävä ottamalla hankkeen toteutuksessa laajasti käyttöön YVA-selostuksessa esitetyt vaikutusten lievennystoimenpiteet. Voimassa olevassa maakuntakaavassa hankealueelle osoitetut ohjeelliset ulkoilureitit eivät ole toteutuneet seudullisina reitteinä, joten niitä ei osoiteta uudessa maakuntakaavaluonnoksessa. Hankkeen itäinen vaihtoehto ja Alajärven pohjoinen vaihtoehto halkovat maakuntakaavan luonnoksessa osoitettua luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää Jokinevan aluetta. Kaavaluonnoksessa alueelle on annettu suunnittelumääräys, jonka mukaan alueen suunnittelussa tulee mm. välttää luontoympäristön pirstoutumista. Jokineva sijoittuu lähes kokonaan Etelä-Pohjanmaan maakunnan toiseksi laajimmalle yhtenäiselle metsä- ja suoalueelle (Ylimmäinen) (Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvitys 2022). Jokinevan alueen pohjoisosissa korostuu etenkin suoluonnon arvot ja eteläosissa metsäluonnon arvot. Alueella on lukuisia suojelun alueita ja sen kytkeytyneisyys maakuntien rajalla sijaitseviin yhtenäisiin metsä- ja suoalueisiin on hyvä. Lisäksi voimajohtolinjausten eteläpuolelta kulkee merkittävä luode-koillisuuntainen viheryhteys, joka on osoitettu maakuntakaavan luonnoksessa viheryhteystarpeen merkinnällä (Siirilän alue – Ylimmäisen alue/maakuntaraja). YVA-selostuksen mukaan hankkeella ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia yhtenäisiin metsäalueisiin ja ekologisiiin verkostoihin. Johtoalue säilyy kasvipeitteisenä eikä se olennaisesti estä lajien liikkumista. Toisaalta tuodaan esiin, että vaikka vaikutukset yksittäisille kohteille jäävät pääsääntöisesti lieviksi, voimajohdon rakentamisen kokonaisvaikutukset ja luonnonympäristön pirstoutumisen vaikutukset ekologisiiin verkostoihin ovat kokonaisuutena suuremmat, etenkin kun huomioidaan yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. YVA-selostuksen mukaan, koska alue on vahvasti ihmisvaikutteista ja luonnon tilaltaan heikentyneitä, myös luonnonarvoiltaan heikentyneille alueille

kohdistuvilla vaikutuksilla on kokonaisuutena erityinen merkitys. Vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle kokonaisuutena ei kuitenkaan pystytä arvioimaan millään objektiivisella, eri vaikutustyyppit yhteismitallistavalla menetelmällä, ja vaikutusarviointi perustuu siten eri vaikutusten yhteenvetoon ja sen pohjalta tehtyyn asiantuntija-arvioon. Etelä-Pohjanmaan liitto yhtyy YVA-selostuksessa esitettyyn arvioon, että yhteisvaikutukset olemassa olevan maankäytön ja käynnissä olevien hankkeiden kanssa voivat olla paikoin merkittäviä. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan YVA-selostuksessa olisi ollut hyvä esittää YVA:ssa tehtyjen päätelmien ja arvioinnin tueksi karttatarkastelu laajojen yhtenäisten metsäalueiden (ja merkittävimpien ekologisten yhteyksien, siltä osin kuin aineistoa on käytettävissä) sijainnista suhteessa voimajohtolinjavaihtoehtoihin. YVA-selostuksesta ei käy ilmi, miten tarkastelua suhteessa ekologisiin yhteyksiin on tehty muutoin kuin lähekkäisten suojelualueiden osalta ja minkä verran vaihtoehtotarkasteluissa on pyritty huomioimaan metsien pirstoutumisen välttämistä.

Aikataulu

Etelä-Pohjanmaan liitto päivittää uuden Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n valmistelun aikataulua sen osalta, että kaavaluonnos on ollut nähtävillä 1.2.-10.3.2023. Muilta osin YVA-selostuksessa esitetty maakuntakaavan uudistamisen aikataulu pitää edelleen paikkansa. Hankkeen YVA-selostuksesta annetaan yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä kahden kuukauden kuluessa nähtävilläolon päättymisestä, eli toukokuussa 2023. YVA-selostuksessa kuvatun alustavan aikataulun mukaan voimajohton rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2023–2024. Voimajohton rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2027. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n ehdotusvaiheen viranomaiskuuleminen on tavoiteaikataulun mukaan loppuvuodesta 2023 ja uuden maakuntakaavan hyväksyminen tapahtuu vuonna 2024. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että hankkeen jatkovalmistelussa käydään tiivistä vuoropuhelua maakuntaliiton kanssa, jotta maakuntakaavan ja hankkeen ratkaisuja voidaan yhteensovittaa käynnissä olevissa prosesseissa.

Hankkeen vaihtoehdot

YVA-selostuksessa esitettyjen vaikutusten arviointien tulosten ja kuntien esittämien näkemysten perusteella Etelä-Pohjanmaan liitto pitää parhaina hankkeen toteuttamisvaihtoehtoina itäisiä vaihtoehtoja. Etelä-Pohjanmaan liitto on saanut maakuntakaavan valmistelun aikana runsaasti palautetta liittyen sähkönsiirtoon ja myös Jylkkä-Alajärvi-hankkeen toteuttamisvaihtoehtoihin. Liitto lähettää maakuntakaavaluonnoksesta saadun palautteen tiedoksi ja jatkosuunnittelussa huomioitavaksi Fingridille. Voimajohtoreitti on pitkä, kulkien 13 kunnan alueella kolmessa maakunnassa, ja YVA:ssa ei ole esitetty vaihtoehtoa sen toteuttamatta jättämiselle. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa laajasti käyttöön YVA-selostuksessa esitetyt haitallisten vaikutusten ehkäisy- ja lievennystoimenpiteet. Hankkeessa on varmistettava, että lievennystoimenpiteet otetaan käyttöön ja niihin sitoudutaan kaikissa hankkeen toteuttamisen vaiheissa.

Halsuan kunta, kunnanhallitus

EPOELY pyytää lausuntoa Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista Jylkkä, Kalajoki – Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen osalta viimeistään 20.3.2022 mennessä. Hankkeen kuvaus Fingrid Oyj on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman, joka koskee Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä 2 x 400+110 kV:n voimajohtoreittiä. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta. Hankekuvaus ja arvioitavat vaihtoehdot Tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen pohjoisempana päätepisteenä on Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä

on Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavien voimajohtoreittivaihtoehtojen yhteispituus on noin 350 kilometriä. Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Voimajohtoreittien vaihtoehtoyhdistelmistä pisin on yhteensä noin 180 kilometriä ja lyhin noin 160 kilometriä. Hankkeessa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu minimissään pelkästään pohjoisimman Jylkkä-Tolosperä osuuden läntinen osuus, jonka pituus on noin 2,1 kilometriä. Pisimmillään nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu voimajohtoreittien vaihtoehtoisissa noin 38,8 kilometriä. Reittiosuudella Jylkästä Tolosperälle 110 ja 400 kilovoltin voimajohdot jakaantuvat omille reittiosuuksilleen. Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa, joista läntinen sijoittuu suurelta osin rakenteilla olevan Mutkalammen tuulivoimapuiston 2x110 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Voimajohtoyhteydelle tarkastellaan kahta vaihtoehtoista reittiä myös Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnevalle. Niistä läntinen sijoittuu hyvin lyhyeltä osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustaajamaa. Kaakkoon suuntautuva Lestijärven haarajohto toteutetaan vain 400 kilovoltin rakenteisena. Kokkolan Hangasnevalta Alajärven sähköasemalle läntinen reittivaihtoehto ja sen kolme alavaihtoehtoa sijoittuvat lähemmäksi Vetelin ja Vimpelin keskustaajamia. Itäinen reittivaihtoehto sijoittuu lähemmäksi Halsuan keskustaajamaa.

Esitys

Kunnanjohtaja esittää, että Halsuan kunnanhallitus lausuntonaan esittää, että nykyinen yhteiskunta on sähköstä riippuvainen ja esimerkiksi lisääntyvä sähköautokanta vaatii lisäämään investointeja uusiutuvaan energiaan. Suomen kantaverkko on tällä hetkellä riittämätön siirtämään sähköä pohjoisesta etelään. Uudet tuulivoimala-alueet Pohjanmaan alueella vaativat uusien kantaverkkoyhteyksien luomista. Nyt kyseessä olevaan Jylkkä-Alajärvi linjaan liitettäisiin myös tällä hetkellä valmistelussa olevat Halsuan Kairinevan ja Riutanmaan tuulivoima-alueet.

Sähkölinjavaihtoehdot ovat merkityksellisiä myös Halsuan kunnan osalta, kun tältä kohdin menisi ns. itäinen vaihtoehto linjaksi. Se kulkee läheltä Pilvinevan Natura-alueelta, minkä suojeluperusteena on myös metsäpeura. Pilvineva on metsäpeurojen vasomisalue. Sähkölinjojen on sanottu häiritsevän metsäpeuraa, varsinkin vasomisaikana. Itäinen linjaus kulkee siirrettynä vaihtoehtonakin lähellä Halsuanjoen ranta-asutusta. Leveä johtokäytävä vaikuttaa voimakkaasti maisemakuvaan ja vaikeuttaa osaltaan elinkeinojen harjoittamista. Kunnanhallituksen mielestä kustannussyistä ei voida poissulkea pylväsvaihtoehtoja YVA-selostuksesta. Eri pylväsvaihtoehtojen ympäristövaikutukset verrattuna yleisesti käytettävään harustettuun portaalipylväeseen tulee ottaa huomioon. Kunnanhallitus katsoo, että ympäristövaikutukset pylväsvaihtoehtoja tarkastellessa muuttuvat olennaisesti, kun huomioidaan eri pylväsvaihtoehtoja linjastojen alta poistettavan metsäpinta-alamäärät. Reittivaihtoehdosta riippumatta voimajohtohanke on toteutettava uudenaikaisinta ja kapeinta, vähiten luontoa tuhoavaa johtokäytävää ja toteutustapaa käyttäen, koska yksityisille maanomistajille maksettavat voimassa olevan lunastuslain mukaiset korvaukset ovat vain nimellisiä. Kohdallamme olevista vaihtoehtoisista läntinen vaihto on merkittävästi parempi eikä siitä ole olennaista haittaa metsäpeurojen vasomisalueille Pilvinevan Natura-alueella.

Haukilahden vesiosuuskunta ja Pulkkinen vesiosuuskunta

Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeen yksi linjavaihtoehto on suunniteltu kulkemaan Haukkaharjun poikki. Haukkaharju on lähes luonnontilainen osittain suojeltu tavattoman kaunis harju, joka menettää linjavaihtoehdon toteutuessa luonnontilaisen ilmeensä. Lisäksi suunnitellun linjavaihtoehdon välittömässä läheisyydessä on suoalue (Lampinneva), jossa pesii mm. kurki ja laulujoutsen. Isoina lintuina näillä on törmäysvaara voimajohtoihin. Haukkaharjun Vetelin puolella on Haukilahden Vesiosuuskunnan vedenottamo, josta vettä otetaan Haukilahden kylälle. Tarvittaessa vettä voidaan ottaa Pulkkinen kylään ja

sieltä edelleen koko kuntaan. Lisäksi Haukkaharjun Perhon puolella on Vimpelin kunnan vedenottamo, jonka välittömästi läheisyydestä Haukkaharjun yli menevä linjavaihtoehto on suunniteltu. Haukkaharju on merkittävä pohjavesialue, josta vettä otetaan suurelle joukolle käyttäjiä. Toteutuessaan linja toisi mukanaan puunpoiston muutaman vuoden välein. Linjasuunnitelma on laadittu lähes sata metriä vaativan kahden erillisen linjan sisältävän vaihtoehdon pohjalle. Suunnitelmassa ei ole ollenkaan esitetty yhden n. 50 metriä leveän linjakäytävän vaihtoehtoa. Tämä yhden linjan vaihtoehto olisi paljon vähemmän tilaa vaativa ja siten helpompi hyväksyä myös maanomistajien näkökulmasta. Edellä mainituista syistä esitämme Haukkaharjun läpi menevän linjavaihtoehdon hylkäämistä ja valittavan linjan menevän mahdollisimman lyhyttä reittiä Kalajoen Jylkästä Alajärvelle.

Kalajoen kaupunki, kaupunginhallitus

YVA-ohjelma on edennyt YVA-selostukseksi ja vaikutusten arviointia on täydennetty YVA-ohjelmasta saadun palautteen perusteella. Tehty vaikutusten arviointi antaa kuvan eri reittivaihtoehtojen arvioiduista keskeisistä vaikutuksista. Kalajoen kaupunki katsoo kuitenkin, että Jylkän sähköasema siihen liittyvine ilmajohtoineen sekä Kalajoen puolelle rakennetut voimajohtoreitit ovat riittävä panostus yhdeltä kunnalta sähkönsiirtoverkostoon. Jylkän alueen muuntamon ja siirtolinjojen toteutus on muodostunut alueen maanomistajille, asukkaille ja yrityksille jo nyt kohtuuttomaksi.

Perustelut: Kalajoen rannikon puoleisella alueella on jo runsaasti tuulivoimarakentamista ja rannikon puolelle sijoittuva tuulivoimarakentaminen on pääosin jo toteutunut. Tulevaisuudessa toteutettavat tuulivoimahankkeet tulevat sijoittumaan rannikolta sisämaahan päin, joten Tolosperä-Kukonkylä itäinen reittivaihtoehto olisi lähempänä tulevaisuudessa toteutettavia tuulivoima-alueita, jolloin tulevien tuulivoima-alueiden ja kantaverkkolinjan välinen etäisyys olisi lyhyempi. Vireillä olevia ja tulossa olevia tuulivoimahankkeita ovat mm. Hangaskurunkankaan ja Verkasalon tuulivoimahankkeet, jotka tulevat sijoittumaan pääosin naapurikuntien alueelle. Kokonaan naapurikuntien alueelle tulisivat sijoittumaan Malakakankaan sekä Kaukasennevan ja Kaukasen tuulivoimapuistoalueiden laajennushankkeet.

Tolosperä-Kukonkylä itäinen reittivaihtoehto on ehdottomasti suurempi ja lyhyempi reittivaihtoehto, jolloin sen vaikutuksetkin tulevat olemaan vähäisemmät. Tolosperä-Kukonkylä läntinen reittivaihtoehto on jo entisestään leveä ja sen leventäminen jopa 129 metriin lisää kielteisiä vaikutuksia mm. ympäristöön ja maisemaan. Tolosperä-Kukonkylä itäinen reittivaihtoehto voidaan toteuttaa kapeampana. Itäisellä reittivaihtoehdolla on huomattavasti vähemmän haitallisia vaikutuksia myöskin kasvillisuuden ja luontotyyppien nykytilaan. Tolosperä-Kukonkylä läntisessä reittivaihtoehdossa on enemmän kielteisiä vaikutuksia kuin itäisessä vaihtoehdossa:

- 1)Tolosperä- Kukonkylä läntisessä vaihtoehdossa kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia kohdistuu Jylkän talonpoikaistilaan. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Jylkän talonpoikaistila (RKY 2009) sijoittuu Jylkkä-Tolosperä läntinen voimajohtoreitistä noin 970 metrin etäisyydelle.
- 2)Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi arvoitettu Ala-Kääntä sijoittuu noin 630 metrin etäisyydelle Tolosperä-Kukonkylä läntisestä reittivaihtoehdosta.
- 3)Läntisessä reittivaihtoehdossa kohdistuu liito-oravakohteisiin L6, L7 ja L8 kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia
- 4)Läntisessä reittivaihtoehdossa kohdistuu liito-oravakohteisiin L9, L10, L11 ja L12 suuria kielteisiä vaikutuksia, jopa poikkeamislupaa
- 5)Läntisessä reittivaihtoehdossa kohdistuu kohtalaisen kielteinen vaikutus louhikkoon L16
- 6)Läntisessä reittivaihtoehdossa kohdistuu lisäksi kohtalaisen kielteinen vaikutus suoluontokohteeseen L18 ja L20.

7) Lisäksi YVA-selostuksen mukaan Läntisessä reittivaihtoehdossa yksi maakuntakaavassa osoitettu muinaismuistokohde sijaitsee läntisen reittivaihtoehdon läheisyydessä.

Läntisessä reittivaihtoehdossa kohdistuu kohtalaisia tai suuria kielteisiä vaikutuksia 11 kohteeseen. Kun taas YVA-selostuksen mukaan Itäisessä reittivaihtoehdossa kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia kohdistuu ainoastaan Liito-orakohteeseen L2, L3 ja L4, kalliometsäalueelle L13 sekä puroon L17. Näistä L4 sijoittuu jo kaavoitetulle alueelle. Suuria kielteisiä vaikutuksia ei YVA-selostuksen mukaan kohdistu Läntiselle reittivaihtoehdolle ollenkaan. Ottaen huomioon voimajohtoreittien YVA-selostuksessa esitetyt vaihtoehtojen arvioidut vaikutukset sekä niiden pituudet, on katsottava pituudeltaan lyhyimmän ja suurimman Tolosperä-Kukonkylä itäisen reittivaihtoehdon aiheuttavan kokonaisuudessaan vähiten haitallisia vaikutuksia, vaikka reitti sijoittuisikin osittain uuteen maastokäytävään, osittain Alavieskan puolelle. Kalajoen kaupunki katsoo, että esitetyistä kahdesta voimajohtolinjan reittivaihtoehdosta tulee valita Tolosperä-Kukonkylä itäinen reittivaihtoehto. Kalajoen kaupungilla ei ole huomautettavaa YVA-selostukseen.

Kalajoen kaupunki, Ympäristöterveydenhuolto

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena Kalajoen kaupungin ympäristöterveyden-huoltoviranomaisen lausuntoa Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole hankevastavan Fingrid Oyj:n mukaan mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman rajoituksia tai käyttövarmuuden vaarantumista. Tolosperän ja Kukonkylän välisellä osuudella on kaksi vaihtoehtoa, **läntinen** 31 km ja **itäinen** 11 km Kalajoen kaupungin alueella. YVA-selostuksen johtoalueiden ihmisiin kohdistuvien vaikutusten tunnistamisesta ja merkittävydestä esitetään vaikutusmatriisi. Asumisviihtyvyyteen ja terveyteen osavaikutukset ovat johtoalueen lähiasukkaille merkittäviä (---), syynä mm. sähkö- ja magneettikenttiin liittyvät pelot, maiseman muutos arkiympäristössä ja meluhaitta.

WHO:n syöväntutkimuskeskus on luokitellut magneettivuon $0,4 \mu\text{T}$ jatkuvana altistuksena (pitkäaikainen asuminen) mahdollisesti syöpää aiheuttavaksi tekijäksi. Tolosperä-Kukonkylä itäisen vaihtoehdon esimerkkilaskelman diagrammin mukaan n. 2×80 m leveän johtoalueen magneettivuon tiheys maanpinnalla olisi $0,4 \mu\text{T}$ tai enemmän v. 2030 ennustetuilla voimajohtojen pääasiallisen siirtosuunnan keskimääräisillä virta-arvoilla (4500 kV:n johdolla 377 A ja 110 kV:n johdolla 48–117 A). Esitetyt arvot edustavat tilannetta n. 1 m korkeudella kohdassa, jossa johtimet riippuvat lähimpänä maata. STM:n asetuksessa (1045/2018) magneettivuon tiheyden raja-arvo on $200 \mu\text{T}$, mikä ei tehtyjen laskelmien mukaan tule ylittymään Jylkkä-Alajärvivoimajohtohankkeessa.

Koronamelun ja muiden äänihaittojen kumuloituminen maiseman muutoksen kanssa on kuvattu arviointiselostuksen luvussa 11.5.3 Vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen. Lähimaisemavaikutukset yhdistettynä huoleen voimajohtojen terveysvaikutuksista ja mahdolliseen melun kokemiseen voivat vähentää viihtyvyyttä.

Lausunnon perusteena oleva lainsäädäntö: Terveydensuojelulaki (763/1994) 2 § Yleiset periaatteet

Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon lausunto YVA-selostuksesta:

Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeen YVA-selostuksen mukaan vedenottamot otetaan huomioon sijoittamalla voimajohtorakenteet siten, ettei ottamoiden toiminnalle aiheudu vaikutuksia. Pilaantumisriskiin varaudutaan ohjeistamalla toimintatapoja ja varaamalla imeytysmateriaaleja ja ensitorjuntavälineitä. Pohjavesien osalta vaikutusalueena tarkastellun Hollannin pohjavesialueen ottamoita (3 kpl) ei mainita YVA-selostuksessa. **Tolosperä-Kukonkylä Itäisen vaihtoehdon** johtoreitin osuus B-D sijoittuisi vedenottamoiden ohjeelliselle lähisuojavyöhykkeelle.

1. Hollanti 1120802 1 lk. pohjavesialueen vedenottamot tulee lisätä YVA-arviointiselostukseen ja arvioida rakentamisen vaikutukset niille. Linjan rakentamisesta voi aiheutua terveystaittaa talousveden välityksellä. Pohjaveden pilaantumista voi tapahtua pylvään perustuskaivantoa kaivettaessa esimerkiksi hienorakeisen maa-aineksen häiriintyessä tai työmaalla käsiteltävien polttonesteiden päästessä maaperään. Voimalinjan rakentamisesta ei saa aiheutua pohjaveden laadullisia tai määrällisiä muutoksia. Pylväsperustuksia ei saa rakentaa pohjavesialueelle.

2. Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus tiedotetaan Vesikolmio Oy:lle.

3. Voimajohtoalueen riittävästä etäisyydestä asuinrakennuksiin nähden tulee varmistua. Voimajohtolinjasta ei saa aiheutua terveystaittaa asukkaille.

Kannuksen kaupunki

Fingrid Oyj (jäljempänä hankkeesta vastaava) on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, joka koskee Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä 2 x 400+110 kV:n voimajohtoreittiä. YVA-menettely jakautuu kahteen päävaiheeseen, jotka ovat arviointiohjelma ja arviointiselostus. Nyt käsillä olevassa arviointimenettelyn toisessa vaiheessa arviointityön tulokset ja vaikutusten vertailu on koottu arviointiselostukseksi, jonka pääpaino on hankkeen todennäköisesti merkittävässä vaikutuksissa. Tarkasteltavan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen pohjoisempana päätepisteenä on Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä on Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavien voimajohtoreitti-vaihtoehtojen yhteispituus on noin 395 kilometriä. Sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa ja tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain hyvin lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle.

Kolmea vaihtoehtoista reittiä voimajohtoyhteydelle tarkastellaan Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnevalle. Näistä, jo ohjelmavaiheessa mukana olleista, reiteistä läntinen sijoittuu lyhyeltä osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustajamaa. Uusi läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto on muodostettu YVA-selostusvaiheessa Lestijokilaakson maisema-alueen kiertämiseksi sen länsipuolelta Kannuksen kaupungin puolelta. Uusi linja on sijoitettu samaan linjakäytävään Fingridin nykyisen 110kV voimajohdon rinnalle Eskolan Leppilammelta lähtien. Lepistönmäellä linjat erkanevat ja uusi linja ylittäisi Lestijoen Kannuksen puolella lähellä kuntarajaa. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Sähkömarkkinalain mukaan verkon siirtokapasiteetin on oltava riittävä varmistamaan edellytykset Suomen säilymiselle yhtenä hinta-alueena. Kannuksen kaupunki esittää lausuntonaan, että uusi, maisema-alueen kiertävä vaihtoehto hylätään sen aiheuttamien vaikutusten merkittävyyden vuoksi. Mikäli YVA-menettelyn alusta asti mukana olleet vaihtoehdot eivät tule valituiksi, tulisi tarkasteluun ottaa uusi vaihtoehto, jossa Kannuksen puolelle sijoittuva linja vietäisiin joen yli nykyisessä Fingridin linjakäytävässä joko maakaapelina tai Tannenbaum/Y-pylvästyypillä.

Perusteluina kaupunki tuo esille seuraavaa:

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet velvoittavat ensisijaisesti hyödyntämään nykyisiä johtokäytäviä. Suunnitellun uuden ylityksen lähialueella on Fingridin ja Puhuri Oy:n yhteinen linjakäytävä. Arvioinnissa olisi selvitettävä haitallisten vaikutusten vähentämisen mahdollisuus sijoittamalla uusi linja tähän valmiiseen linjakäytävään maakaapelina tai Tannenbaum/Y-pylvästyypien avulla. Arviointiin selostusvaiheessa otettu

uusi linjavaihtoehto sijoittuu Lestijoen ylityksen osalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien maisema-alueiden liittymäkohtaan aiheuttaen merkittäviä vaikutuksia kummallekin alueelle. Linjakäytävällä pirstaloidaan arvomaisemaan vaikuttavaa lähimetsää tarpeettomasti. Lisäksi voimajohtoreitti sivuaa vanhaa Riuttasen myllyä muuttaen sen arvoille keskeistä maisemakuvaa merkittävästi sekä oikeusvaikutteisen Lestijoen osayleiskaavan vastaisesti. Arvioinnissa ei ole muutoinkaan (kartat ja tekstit) huomioitu lainkaan oikeusvaikutteista Lestijoen osayleiskaavaa Kannuksen kaupungin alueella eikä siinä osoitettuja merkintöjä. Osayleiskaavan on Kannuksen kaupunginvaltuusto hyväksynyt 3.3.2014 § 3

Esitetty uusi linjavaihtoehto ylittää osayleiskaavassa osoitetun nykyisen rantarakennuspaikan ja sivuaa toista nykyistä rantarakennuspaikkaa. Molemmat rakennuspaikat on osoitettu pysyväille asumiselle ja ovat saman maanomistajan alueella. Uusi linjavaihtoehto aiheuttaa kohtuutonta haittaa tälle maanomistajalle tuhoten toisen rakennuspaikan kokonaan ja vähentäen merkittävästi viihtyvyyttä ja arvoa myös toisella rakennuspaikalla. Hankkeessa tehdyn selvityksen johtopäätöksenä on todettu, että Natura-alueen ylittävien voimajohtojen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan potentiaalisia riskejä Lestijoen Natura-alueen nykyiselle luonteelle tai suojelutavoitteille lyhyellä eikä pitkällä aikavälillä, joten hankkeessa ei katsota olevan tarpeen laatia luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista varsinaista Natura-arviointia. Kaupunki yhtyy tähän näkemykseen eikä pidä varsinaisen Natura-arvioinnin laatimista tarpeellisenä. Muutoin Kannuksen kaupungilla ei ole huomautettavaa voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta tai Natura-arvioinnista.

Kaustisen kunta, kunnanhallitus

Fingrid Oyj on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (ELY-keskus) Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä 2 x 400+110 kV:n voimajohtohanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen sekä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen Natura-arvioinnin. Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima esitys hankkeesta ja sen vaihtoehtojen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista. Natura-arvioinnissa tarkastellaan hankkeen vaikutuksia seuraaviin Natura-alueisiin: Huosianmaankallio, Isoraivio ja Pilleskytö, Käärmekalliot, Patanajärvenkangas, Pilvineva, Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva, Ruokkaanneva, Viitajärvi sekä Vionneva.

Tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen pohjoisempana päätepisteenä on Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä on Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavien voimajohtoreittivaihtoehtojen yhteispituus on noin 395 kilometriä. Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain hyvin lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Valittavasta reittivaihtoehdosta riippuen voimajohtoyhteyden kokonaispituudeksi tulee noin 165-185 kilometriä. Hankkeessa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu minimissään pelkästään pohjoisimman Jylkkä-Tolosperä osuuden läntinen osuus, jonka pituus on noin 2,1 kilometriä. Pisimmillään nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu voimajohtoreittien vaihtoehdoissa noin 41,2 kilometriä.

Reittiosuudella Jylkästä Tolosperälle 110 ja 400 kilovoltin voimajohdot jakaantuvat omille reittiosuuksilleen ja ne eivät ole vaihtoehtoja toisilleen. Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa, joista läntinen sijoittuu suurelta osin Mutkalammen tuulivoimapuiston 2x110 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Voimajohtoyhteydelle tarkastellaan kolmea vaihtoehtoista reittiä myös Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnevalle. Niistä läntinen sijoittuu lyhyeltä osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustaajamaa. YVA-selostusvaiheessa muodostettiin uusi läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto Lestijokilaakson maisema-alueen kiertämiseksi sen länsipuolelta. Kaakkoon suuntautuva Lestijärven haarajohto toteutetaan vain 400 kilovoltin rakenteisena.

Kokkolan Hangasnevalta Alajärven sähköasemalle läntinen reittivaihtoehto ja sen kolme alavaihtoehtoa sijoittuvat lähemmäksi Vetelin ja Vimpelin keskustaajamia. Itäinen reittivaihtoehto sijoittuu lähemmäksi Halsuan keskustaajamaa. YVA-selostusvaiheessa itäisen reittivaihtoehdon varrelle muodostettiin kolme kiertovaihtoehtoa asutuksen huomioimiseksi.

Kunnanhallitus lausuntonaan toteaa:

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman lausunnon jälkeen on noussut esille, että voimajohtolinjan olisi toteutettavissa myös maakaapelina tai voimajohdon ”Tannenbaum”-pylväällä tai Y-pylväällä. ”Tannenbaum”-pylvästä että Y-pylvästä ei ole huomioitu YVA-selostuksessa lainkaan ja ovat suljettu pelkästään kustannussyistä pois YVA-selostuksesta. Maakäyttöä ajatellen, sekä linjastoja varten tarvittavien avohakattua pinta-alaa nähden sekä Y-pylväs että ”tannenbaum”-pylväs vie huomattavasti vähemmän avohakkuuta linjastojen ollessa vain noin 50 m verrattuna harustetun portaalipylyään 100 m linjastoon. Kunnanhallituksen mielestä kustannussyistä ei voida poissulkea pylväsvaihtoehtoja YVA-selostuksesta ja näitä pylväsvaihtoehtojen ympäristövaikutukset verrattuna yleisesti käytettävään harustettuun portaalipylyäseen. Alueilla, jotka ovat mm. linnustolle tärkeitä ruokintareittejä tai muita maisemallisesti arvokkaita alueita, tulee mahdollisuuksien mukaan maakaapeloida, haittavaikutusten minimoimiseksi.

Kunnanhallitus katsoo, että ympäristövaikutukset pylväsvaihtoehtoja tarkastellessa muuttuvat olennaisesti, kun huomioidaan eri pylväsvaihtoehtoja linjastojen alta poistettavan metsäalamäärät. Kunnanhallitus katsoo, ettei valtion tavoitteita ennallistaa ja ehkäistä lajiston köyhtymistä ole riittävästi tarkasteltu YVA-selostuksessa edellä mainituista syistä. Reittivaihtoehdosta riippumatta voimajohtohanke on toteutettava uudenaikaisinta ja kapeinta, vähiten luontoa tuhoavaa johtokäytävää ja toteutustapaa käyttäen, koska yksityisille maanomistajille maksettavat, jo ajasta jääneen ja vanhentuneet lunastuslain mukaiset korvaukset ovat vain nimellisiä, eikä uutta lainsäädäntöä ole ehditty vielä säätää. YVA menettely vaikuttaa luontovaikutusten lisäksi keskeisesti myöhempään lunastuslain käyttämisen laajuuteen ja siten maanomistajien asemaan. Vähiten luontoa tuhoava johtokäytävä on ekologisen kestävyden ja luonnonvarojen vaalimisen lisäksi myös sosiaalisen ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden kannalta välttämätöntä. Uudenaikaiset luontoa vähiten tuhoavat toteutusvaihtoehdot on otettava avoimesti myös ympäristövaikutusten arviointiin ja edistettävä niiden käyttöönottoa muillakin olemassa olevilla voimajohtolinjoilla, luontoalan vähentyessä Suomessa merkittävästi uusien energiaratkaisujen myötä. Koska maakaapelointia ja luontoa vähemmän tuhoavia pylväsmalleja ei ole esitetty ympäristövaikutusten arvioinnissa lainkaan, pelkästään kustannuksiin vedoten, tulee Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen käynnistää ympäristövaikutusten arviointi tarvittaessa uudelleen. Maakaapelointi ja kapeat pylväslinjat yhdessä olisivat luonnon ja maanomistajien kannalta ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävin ratkaisu.

Keski-Pohjanmaan liitto

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Keski-Pohjanmaan liiton lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista koskien Jylkkä, Kalajoki-Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta. Voimajohtoyhteydelle tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa reittiä Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnelle. Niistä läntinen sijoittuu lyhyeltä osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustaajamaa. YVA-selostusvaiheessa muodostettiin uusi läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto Lestijokilaakson maisema-alueen kiertämiseksi sen länsipuolelta. Kaakkoon suuntautuva Lestijärven haarajohto toteutetaan vain 400 kilovoltin rakenteisena rinnakkain wpd Finland Oy:n tulevien 400 kilovoltin voimajohtojen kanssa. Kokkolan Hangasnevalta Alajärven sähköasemalle läntinen reittivaihtoehto ja sen kolme alavaihtoehtoa sijoittuvat lähemmäksi Vetelin ja Vimpelin keskustaajamia. Itäinen reittivaihtoehto sijoittuu lähemmäksi Halsuan keskustaajamaa. YVA-selostusvaiheessa itäisen reittivaihtoehdon varrelle muodostettiin kolme

kiertovaihtoehtoa asutuksen huomioimiseksi. Voimajohtoreittien alueella metsät ovat lähes kauttaaltaan vahvasti talousmetsäkäytössä.

Keski-Pohjanmaan liitto kiittää hyvin laaditusta Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA) ja Natura-arvioinnista koskien Jylkkä, Kalajoki-Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta. Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että luonto- ja ympäristöselvityksiin sekä vaikutuksiin alueen asukkaisiin tulee panostaa erityisesti, koska energiamurroksen vuoksi sähkönsiirtolinjoja tulee halkomaan Keski-Pohjanmaan aluetta yhä kasvavalla määrällä. Suunnittelussa tulee löytää mahdollisimman haitattomimmat vaihtoehdot. Sähkönsiirtolinjauksella ei pidä haitata merkittävästi kenenkään elinkeinonharjoittamista, kuten peltoviljelyä ja metsätaloutta. Keski-Pohjanmaan liitto pitää erityisen hyvänä sitä, että läntisellä voimalinjavaihtoehdolla on alavaihtoehto, joka kiertää valtakunnallisesti arvokkaan Lestijokilaakson kulttuurimaiseman. Keski-Pohjanmaan liiton mielestä tämä on ainoa mahdollisuus säilyttää Lestijokilaakson Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa määritellyn valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman kokonaisuuden, jos ei vaihtoehtoisesti käytetä maakaapelointia vaihtoehtona. Keski-Pohjanmaan liitto toteaa myös, että sähkönsiirrossa tulisi käyttää ensisijaisena vaihtoehtona olemassa olevia johtokäytäviä sekä sellaista pylväsmallia, joka aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa maanomistajille ja ympäristölle, mm. minimoisi tarvittavan johtokäytävän leveyden. Myös isojen lintujen törmäysriskiä pitää mahdollisuuksien mukaan pyrkiä ehkäisemään, esim. asentamalla värikkäitä lintupalloja ja –lappuja, joilla voidaan lintujen törmäystä vähentää 30-60 %. Herkissä luonto ja maisemakohteissa sähkönsiirrossa tulee vaihtoehtona myös käyttää maakaapelointia. Keski-Pohjanmaan liitto pyytää myös harkitsemaan yhtenä vaihtoehtona tilusjärjestelyn käyttöä korjaamaan sähkönsiirtolinjojen aiheuttamien metsäkiinteistöjen pirstaloitumista. Sähkönsiirron vaikutuksen piiriin joutuvien kuntien näkemykset ja maankäyttösuunnitelmat, mm. yleiskaavat, tulee huomioida YVA prosessissa. Keski-Pohjanmaan alueella on siirretty nopealla vauhdilla energiamurroksen toteutukseen ja alueella on useita tuulivoimapuistoja rakennettuna ja rakenteilla. Näiden sähkönsiirtoon ja liitännäspisteen sijaintiin vaikuttavat kantaverkon sähkönsiirron sijainti. Sähköverkko tulee olla sitäkin silmällä pitäen hyvin suunniteltuna.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa otsikon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto on lausunut YVA-ohjelmasta 28.1.2022 ja tuolloin esitetyt kommentit on pääosin selostuksessa huomioitu. Lestijokilaakson maisema-alueen kiertämiseksi on selostusvaiheessa otettu tarkasteluun kolmas vaihtoehto, joka asutuksen kannalta on parempi aiemmin esitettyihin verrattuna. Myös muita, pienempiä tarkistuksia johtoreitille on tehty ohjelmavaiheen jälkeen mm Halsuanjärven rannan asutuksen kiertämiseksi. Asutuksen kannalta erot eri linjausvaihtoehtojen kannalta on selostuksessa selkeästi esitetty. Ympäristöterveydenhuollon näkökulmasta valinnassa tulisi suosia linjauksia, joissa asuntojen määrä voimajohdon lähietäisyydellä jää mahdollisimman vähäiseksi. En katso tarpeelliseksi lausua selostuksesta enempää.

K.H. Renlundin museo

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on lähettänyt K.H.Renlundin museolle lausuntopyynnön, joka koskee Fingrid OYJ:n Kalajoen Jylkän ja Alajärven muuntoaseman välistä voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostusta ja Natura-arviointia. Keski-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona K.H.Renlundin museo tarkastelee hanketta Kannuksen, Toholammin, Kokkolan, Kaustisen, Vetelin, Halsuan ja Perhon kuntien osalta arkeologisen kulttuuriperinnön sekä rakennetun kulttuuriympäristön näkökulmista ja toteaa lausuntonaan seuraavaa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan uutta Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä voimajohtoyhteyttä. Hanke sijoittuu 13 kunnan alueelle kolmessa maakunnassa ja tarkasteltavia voimajohtoja on yhteensä 395 kilometriä. Arviointimenettelyn tarkoituksena on tunnistaa, arvioida ja kuvata hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Alustavassa

reittisuunnittelussa on tutkittu erilaisia ratkaisuja voimajohdon rakentamiseksi ja päädytty vaihtoehtoasetteluun, jota tässä YVA-menettelyssä on tutkittu. YVA-menettelyn jälkeen tehtävässä voimajohdon yleissuunnitteluvaiheessa lopullinen johtoreitti ja pylväspaikat suunnitellaan maastotutkimusten perusteella. Pylväspaikkojen suunnittelussa huomioidaan ratkaisujen ympäristönäkökohdat, tekniset ja taloudelliset tekijät sekä nykyisen johtoalueen hyödyntäminen. Uuden 2x400+110 kilovoltin voimajohdon perusratkaisuna käytettävä pylvästyyppi on haruusin tuettu, teräksestä valmistettu kaksijalkainen portaalipylvä. Pylvään ylimmät osat eli ukkosulokkeet ulottuvat keskimäärin noin 35-37 metrin korkeudelle. Pylväsväli on noin 250-350 metriä. Voimajohtohankkeen pohjoisempana päätepisteenä on Fingridin Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavien voimajohtoreittivaihtoehtojen yhteispituus on 395 kilometriä ja valittavasta reittivaihtoehdosta riippuen voimajohtoyhteyden kokonaispituudeksi tulee noin 165-185 kilometriä. Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400 + 110 kV voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain lyhyeltä osin olemassa olevien voimajohtojen rinnalle. Voimajohtoyhteydelle tarkastellaan kolmea vaihtoehtoista reittiä Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnevalle. Niistä läntinen sijoittuu lyhyeltä osin nykyisen 110 kV voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustaajamaa. Kaakkoon suuntautuva Lestijärven haarajohto toteutetaan vain 400 kV rakenteisena rinnakkain wpd Finland Oy:n tulevien 400 kV:n voimajohtojen kanssa. Kokkolan Hangasnevalta Alajärven sähköasemalle läntinen reittivaihtoehto ja sen kolme alavaihtoehtoa sijoittuvat lähemmäksi Vetelin ja Vimpelin keskustaajamia. Itäinen vaihtoehto sijoittuu lähemmäksi Halsuan keskustaajamaa. YVA-selostusvaiheessa itäisen reittivaihtoehdon varrelle muodostettiin kolme kiertovaihtoehtoa asutuksen huomioimiseksi.

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-selostuksessa arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin lähtökohtana on käytetty muinaisjäännösrekisteriä ja paikkatietoaineistoa. Tietoja on täydennetty alueella vuosina 2021 ja 2022 tehtyjen arkeologisten inventointien tuloksilla. Vaikutukset on arvioitu voimajohdon lähiympäristöstä, noin 200 metrin etäisyydellä voimajohtolinjasta sijaitsevien tunnettujen, kiinteiden muinaisjäännösten osalta. Inventointien jälkeen voimajohtoreiteiltä ja suunniteltujen sähköasemien alueilta tunnetaan 168 kiinteää muinaisjäännöstä, viisi muuta kulttuuriperintökohdetta, yksi löytöpaikka sekä neljä muuta kohdetta. Näistä huomattavan suuri osa sijoittuu Keski-Pohjanmaan maakunnan puolelle. Suuri osa Keski-Pohjanmaan arkeologisista kohteista on historiallisen ajan tervahautoja ja rajamerkkejä, joukossa on myös kivikautinen asuinpaikka ja ajoittamaton pyyntikuoppakohde. Inventoinneissa löytyneet Keski-Pohjanmaan uudet arkeologiset kohteet on nyt päivitetty museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin (www.kyppi.fi). Museo suosittaa käyttämään YVA-asiakirjoissa myös uusista kohteista nimen lisäksi yksilöivää muinaisjäännösrekisterin tunnusta, kuten ennestään tunnettujen kohteiden osalta on tehty. Luettelossa on myös syytä tuoda esille, onko kyseessä kiinteä muinaisjäännös vai muu kulttuuriperintökohde. YVA-selostuksessa on tuotu esille arkeologiset kohteet, jotka osuvat 200 metrin sisälle voimajohtolinjasta ja vielä selvennetty ne kohteet, jotka sijaitsevat johtoalueella. Johtoalueella sijaitsevat kohteet on myös esitetty karttaesityksinä, joista selviää kohteen suhde suunniteltuun voimalinjaan. Näitä kohteita on varsin huomattava määrä. Suurelta osin ne ovat laajuudeltaan melko pieniä ja selvärajaisia Toholammin Kerttulan kivikautista asuinpaikkaa (mj rek 849010008) ja Kokkolan Peuranevankankaan 1 pyyntikuoppakohdetta (mj rek 885100002) lukuun ottamatta. Näihin kohteisiin ja niiden aluerajauksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. YVA-selostuksen mukaan arkeologiset kohteet pystytään huomioimaan hankkeen tarkemmassa jatkosuunnittelussa ja pylväiden sijoitussuunnitelmassa merkitsemälle ne maastoon rakennustöiden ajaksi. Tätä museo pitää luonnollisesti hyvänä asiana. Näin hankkeen kielteisten vaikutusten kuten arkeologisten kohteiden vaurioitumisen tai tuhoutumisen riskiä pienennetään. Myös kohteet, joiden säilyminen saattaa vaarantua mm. alueella kulkemisen,

rakennustarvikkeiden kuljettamisen tai muun rakentamisen seurauksena, on syytä huomioida ja merkata maastoon. Haruksellisten pylväiden sijoitussuunnitelmassa on huomioitava, että haruksellisia pylväitä ei tule sijoittaa niin, että muinaisjäännös jää harusten väliselle alueelle. Museo haluaa huomauttaa, että myös voimajohdon kunnossapidon ja käytöstä poistamisen työvaiheet muodostavat riskejä arkeologisen kulttuuriperinnön säilymiselle. Niitä voivat aiheuttaa mm. voimajohtolinjojen hakkuut ja muut huoltotoimenpiteet sekä myöhemmin käytöstä poistamiseen liittyvät purkutoimenpiteet. Näissäkin työvaiheissa on tärkeää varmistaa, että kaikki alueella toimivat ovat tietoisia arkeologisista kohteista ja niiden sijainnista. Museo haluaa vielä kiinnittää huomiota siihen, että voimajohdon rakentamisella on myös maisemallisia vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön. Näitä YVA-selostuksessa ei ole huomioitu arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Hakkuista ja pylväiden rakentamisesta johtuva maiseman muutos näkyy varsinkin johtolinjoilla ja niiden läheisyydessä sijaitsevien arkeologisten kohteiden alueilla. Myös näitä epäsuoria vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön tulee pyrkiä huomioimaan ja minimoimaan. Museo muistuttaa, että vaikka voimajohtolinjoilla on suoritettu arkeologisen kulttuuriperinnön inventoinnit, on silti mahdollista, että alueelta saattaa vielä löytyä ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muinaisesineitä. Mikäli maata kaivettaessa tai muuta työtä suorittaessa havaitaan kiinteä muinaisjäännös tai muinaisesine, tulee työ sen kohdalla keskeyttää ja asia saattaa museoviranomaisen tietoon (Muinaismuistolaki 295/1963, 14§ ja 16§)

Rakennettu kulttuuriympäristö ja -maisema

YVA-selostuksesta ilmenee, että tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat maisemamaakunnallisessa aluejaossa Pohjanmaan ja Suomenselän maisema-alueille. YVA-ohjelman luvuissa 5.3. on esitelty voimajohtohankkeen maiseman ominaispiirteitä. Keski-Pohjanmaan jokiseudun ja rannikon osalta tyypillisiä maisemaelementtejä ovat kapeahkot jokilaaksojen viljelyalueet ja niiden väliin jäävät laajahkot karut ja soiset moreeniselänteet. Myös laajat suoalueet ovat alueelle tyypillisiä. Asutus on yleensä sijoittunut laakson reunalla oleville kumpareille. Peltoalueet sijoittuvat asutuksen joen väliin. YVA-selostuksen luvussa 8. arvioidaan voimajohtohankkeen vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriperintöön. Keski-Pohjanmaan alueella valtakunnallisesti tai maakunnallisesti alueita/kohteita ovat Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jonka halki voimajohtohankkeen molemmat vaihtoehdot tulevat kulkemaan. Voimajohtohankkeen lähietäisyydelle sijoittuisivat molemmissa vaihtoehdoissa myös maakunnallisesti arvokkaista kohteista: Ullavanjärven kulttuurimaisema, Lestijokivarren kulttuurimaisema, Räyringinjärvi, Hongiston järvet, Halsuanjärvi sekä Halsuan kirkkotie ja kirkonseutu. Todettakoon, että Leppilammen perinneympäristön asuinrakennuksista Ala-Leppilampi sekä siihen kuuluva ruumisaitta on suojeltu rakennusperintölailla. Luvussa 8.4 on esitelty lähtötietoja ja arviointimenetelmiä, joilla maisemavaikutuksia on hankkeessa tarkoitus selvittää. Lähtötietoina käytetään selvityksiä mm. maisema-alueista, suojelun arvoista ja erityiskohteista. Lisäksi vuonna 2022 on laadittu maisema-analyysi, jota on täydennetty maastokäynneillä. Tärkeimmistä johtoreittien varrelle sijoittuvista maisemakohteista on laadittu kirjallisten selvitysten lisäksi maisema-analyysikartta sekä havainnekuvia. Maisemavaikutuksia ja niiden merkittävyyden arvioimiseksi YVA-menettelyssä on otettu lähtökohdaksi: 1) kuinka paljon uusi voimajohto muuttaa alueen nykyistä luonnetta, 2) missä voimajohto sijoittuu maisemakuvan kannalta erityisen herkille alueille (viljelyaukeat), 3) kuinka paljon uusi voimajohto vaikuttaa maisemaan niin sanotuissa herkissä kohteissa (asutus, virkistysalue, kulttuuriympäristö, tärkeä näkymä). Vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriperintöön arvioidaan maisema-alueiden ja kulttuuriympäristöjen muodostamina kokonaisuuksina sekä lähi- että kaukomaisemassa 0–3000 metrin etäisyysvyöhykkeellä. Vaikutusten arviointi ulotetaan YVA-ohjelman mukaan enintään noin viiden kilometrin etäisyydelle uudesta voimajohdon keskilinjasta. Voimajohtoreitin varrelle sijoittuvat maisematilat on luokiteltu erilaisiin jaksoihin, joita ovat metsä- ja suoalueet, vesistöt, viljelyalueet ja rakennetut alueet. Voimajohtoreittivaihtoehdoista (läntinen, itäinen) reittiosuudet Kukonkylä-Höyläsalonneva, Höyläsalonneva-Hangasneva ja Hangasneva-Alajärvi sijoittuvat Keski-Pohjanmaan maakunnan alueelle.

Reittiosuus Kukonkylä-Höyläsalonneva

Reittiosuudella Kukonkylä-Höyläsalonneva läntinen alkupuoliskolla voimajohtoreitti sijoittuu pääasiassa pellolle ja se näkyy Kajaanintieltä ja Hanhinevantieltä. Hanhinevan ja Leppilammen lähistöllä se sijoittuu lisäksi nykyisen 110 kV voimajohdon rinnalle. Uusi voimajohto on selkeästi hallitsevampi kuin nykyinen voimajohto. Uusi voimajohto sijoittuu noin 400 metrin etäisyydelle Leppilammen perinnepihasta, joten se näkyy talon joistakin ikkunoista ja tietyistä kohdista pihaa. Museo huomauttaa, että YVA.-selostuksessa on kohteena ”kulttuuritie”, jolla ilmeisesti tarkoitetaan ja sen linjausta, joka tunnetaan Pikkuratana. Kohdekuvaus puuttuu YVA.-selostuksessa, mutta se löytyy Keski-Pohjanmaan liiton 2. vaihemaakuntakaavan kulttuuriympäristöselvityksestä. Leppilammesta etelään seuraava maiseman kannalta merkityksellinen kohta on osuus, jolla voimajohtoreitti ylittää Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema-alueen (VAMA 2021). Läntisen vaihtoehdon maisemavaikutusten osalta YVA.-selostuksessa todetaan, että maiseman herkkyys on erittäin suuri, sillä alueella on pitkät näkymät ja maisema on säilyttänyt hyvin edustavuutensa. Muiden avoalueiden osalta herkkyys on melko suuri. Metsäosuuksilla vaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi, avotilojen osalta vähintään kohtalaisiksi. Lestijokilaakson länsipäässä vaikutusten arvioidaan muodostuvan merkittäviksi. YVA.-menettelyn edetessä läntiselle vaihtoehdolle on YVA.-selostuksessa esitetty alavaihtoehto, joka kiertäisi Lestijoen maisema-alueen. Siinä voimajohtoreitti ylittää Lestijokilaakson kapeasta kohdasta VAMA-alueen ulkopuolelta. Reitin varteen sijoittuu joitakin paikallisesti arvokkaita kohteita, kuten esimerkiksi Riuttasen mylly. Tämä vaihtoehto on VAMA-alueeseen kohdistuvien vaikutusten osalta vähäisin, mutta se sijoittuu Lestijoen maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueen itäreunalle sijoittuen suurelta osin sulkeutuneeseen ympäristöön. Voimajohtorakenteita voi havaita lähinnä puuston latvuston yläpuolella yli kilometrin päästä. Itäinen reittivaihtoehto kulkee Kannustien eteläpuolisen peltoalueen läpi ja jatkaa sieltä Lestijokilaakson VAMA-alueen halki sijoittuen lähelle Toholammin kunnan keskustaa. Itäisellä vaihtoehdolla arvioidaan olevan erittäin merkittävät vaikutukset Lestijokilaakson VAMA-alueeseen sijoittuen paikoin myös hyvin lähelle asutusta. Metsäisillä osuuksilla vaikutukset ovat vähäisiä, avotilojen osalta vaikutusten arvioidaan muodostuvan kohtalaisesta todella merkittävään. Lestijärven haarajohto sivuaa Ullavanjärven maakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta noin 2 kilometriä etäisyydellä. Osuudesta ei arvioida syntyvän vaikutuksia.

Reittiosuus Höyläsalonneva-Hangasneva

Reittiosuudella ei ole vaihtoehtoja. Se kiertää maakunnallisesti arvokkaan Ullavanjärven kulttuurimaisema-alueen lähimmillään noin 800 metrin etäisyydellä maisema-alueesta. Maisemavaikutusten arvioinnin mukaan voimajohto-osuuden rakenteita saattaa näkyä Ullavanjärven keskiosiin sekä joillekin rantaosuuksille, mutta etäisyyden vuoksi vaikutusten arvioidaan olevan hyvin vähäisiä.

Reittiosuus Hangasneva-Alajärvi

Läntinen reittivaihtoehto on suurelta osin sulkeutunutta metsämaastoa ja tästä johtuen muutosten sietokyvyn arvioidaan olevan melko hyvä. Reittiosuudelle sijoittuu kolme merkityksellistä kohtaa, joista ensimmäinen sijoittuu Halsuanjoen ylityskohtaan. Joen molemmin puolin on peltoa ja muutamia loma-asuntoja on noin 300 metrin etäisyydellä. Puuston ja kasvillisuuden vuoksi vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Toinen maisemallisesti kiinnostava kohta sijoittuu Räytingin itäpuolelle Forsbackan lähistölle. Kohdassa voimajohto ylittää Perhonjoen ja sitä ympäröivän peltoalueen. Vaikutukset arvioidaan kohtalaisiksi, sillä peltoalueilta kiertäviltä teiltä avautuu muutamista kohdin näkymiä voimajohdon suuntaan. Kolmas kohta sijoittuu Patanajärven länsipuolelle, kohtaan, jossa Porasenjoki virtaa viljelyalueiden ympäröimänä. Patanantieltä avautuvan peltomaiseman taustalta voi havaita voimajohtorakenteita. Vaikutukset arvioidaan melko vähäisiksi etäisyyden vuoksi. Räyrikijärven maakunnallisesti arvokas maisema-alue sijoittuu lähimmillään noin 1,8 kilometrin etäisyydelle läntisestä voimajohtoreittivaihtoehdosta. Räyrikijärven maisema on vaihtelevaa, avointa/puoliavointa maatalousmaisemaa ja voimajohtorakenteita saattaa näkyä

järvelle yli 5 kilometrin päähän. Etäisyyden vuoksi vaikutukset jäävät hyvin vähäisiksi. Itäinen vaihtoehto kulkee Halsuanjärvelle saakka sulkeutuneessa ympäristössä. Reitin molemmin puolin on paikoitellen viljelyalueita noin 0,5–1 kilometrin etäisyydellä. Voimajohtorakenteita saattaa nähdä puuston latvuksen yläpuolella pelloilta ja niiden kautta kulkevilta teiltä. Etäisyys voimajohdosta on 1–2 kilometriä, joten vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Voimajohto kulkee paikoin avoimilla suo- ja turvetuotantoalueilla, joiden kohdalla voimajohtoja näkyy maisemassa vaihtelevasti. Halsuanjärven maakunnallisesti arvokas maisema-alue sijoittuu lähimmillään noin 700 metrin päähän itäisen reitin vaihtoehdosta. Maisema-alueen ja voimajohtoreitin väliin jää metsäinen vyöhyke, joten järven länsiosasta ei ole näköyhteyttä voimajohdolle. Järven itäosasta tai itärannalta saattaa näkyä voimajohdon rakenteita. YVA-selostuksessa on esitelty myös alavaihtoehto, jossa voimajohto kiertäisi Halsuanjärven asutuksen, jolloin voimajohto sijoittuisi kauemmas arvokkaista maisema-alueista. Todettakoon, että YVA-selostuksessa Halsuan kirkkotie ja kirkonseutu on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Museo huomauttaa, että kohde on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö eli RKY-kohde, joka on syytä huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa. Halsuanjärven asutuksen kierron lisäksi itäisen päävaihtoon on nostettu kiertovaihtoehdot myös Haapasalon asutuksen kohdalla.

YVA-selostuksen luvussa 12.1 on arvioitu voimajohtoreittien yhteisvaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön. Niitä on selvitetty yleispiirteisesti kymmenen kilometrin säteelle sijoittuvien hankkeiden kanssa. Huomattavimpia vaikutuksia arvioidaan olevan hankkeilla, jotka sijoittuvat viiden kilometrin säteelle. Nykytilassa tuulivoimaloita voi Keski-Pohjanmaalla Lestijokilaakson VAMA-alueella Lestijoen pohjoispuolelta, Pohjapuolentieltä. Lestijärven haarajohdon läheisyyteen alle viiden kilometrin etäisyydelle sijoittuu viisi tuulivoimahanketta. Johtovälille Hangasneva-Alajärvi sijoittuu seitsemän tuulivoimahanketta alle viiden kilometrin etäisyydelle voimajohtoreiteistä ja 5–10 kilometrin etäisyydelle säteelle sijoittuu useita tuulivoimahankkeita Lestijärven haarajohdon ympärille sekä reittiosuudella Hangasneva-Alajärvi lähinnä itäisen päävaihtoehdon itä- ja kaakkoispuolelle. YVA-selostuksessa arvioidaan, että yhteisvaikutuksia tulee kohdistumaan erityisesti jokilaaksojen alueelle, sillä niissä jokia reunustavat avotilat ovat laajoja ja näkyvyys hyvä. Kriittisin alue valtakunnallisesti arvokas Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Tuotannossa olevan tuulivoimapuiston lisäksi on kaksi hanketta, jotka sijoittuvat itäisen vaihtoehdon läheisyyteen, joten voimakkaimmat yhteisvaikutukset kohdistuvat siten itäiseen vaihtoehtoon. Läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto, VAMA-alueen kierto, sijoittuu kauimmaksi kahdesta edellä mainitusta tuulivoimahankkeesta. Lestijärven haarajohdon läheisyyteen on tulossa tuulivoimapuistoja. Kyseiseen haarajohtoon yhdistyy lisäksi kolmen tuulivoimapuiston sähkönsiirto erillisillä voimajohtoreiteillä, jotka sijoittuvat pääasiassa sulkeutuneeseen ympäristöön. Maakunnallisesti arvokkaaseen Ullavanjärven maisemaan tulee näkymään useiden tuulivoimapuistojen voimaloita samanaikaisesti.

Voimajohtorakenteiden arvioidaan näkyvän järvelle heikommin etäisyydestä johtuen. Pääosa vaikutuksesta arvioidaan aiheutuvan tuulivoimaloista. Museo huomauttaa, että Kaustisen ja Kokkolan kuntien alueelle on toteutumassa Keliber Oy:n kaivosohjelma, joista yksi louhosalue sijoittuu Ullavanjärven etelä- ja lounaisosiin Länttään. Voimajohtohankkeen jatkosuunnittelussa olisi syytä tuoda myös louhosalueen ja voimajohtoreitin mahdolliset yhteisvaikutukset. Halsuanjärven maisema-alueeseen yhteisvaikutukset arvioidaan vähäisiksi ja järven itäpuolelle sijoittuvista tuulivoimaloista arvioidaan koituvan enemmän vaikutuksia. Vetelissä ja Perhossa Haapasalon läheisyydessä Hangasneva-Alajärvi itäisen päävaihtoehdon sekä sen alavaihtoehdon läheisyyteen on molemmin puolin tulossa kaksi tuulivoimapuistoa alle viiden kilometrin etäisyydelle. Ahvenlammen tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreitti yhdistyy itäiseen päävaihtoehtoon ja Haapasalon kierto on suunnalta. Voimajohtojen yhteisvaikutuksia kohdistuu lähinnä Haapasalon kohdalle sijoittuvaan Jyväskylätiehen. Todettakoon, että maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten osalta kielteisimmät vaikutukset tulevat sekä läntisen mutta ennen kaikkea itäisin vaihtoehdon osalta kohdentumaan Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Museon näkemyksen

mukaan kumpaakaan reittivaihtoehtoa ei tule sijoittaa avaraan ja hyvin säilyneeseen avaraan maisematilaan. Edellä mainitusta syystä esitetyistä vaihtoehtoista ainoa mahdollinen on läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto. Itäinen vaihtoehto aiheuttaisi VAMA-alueelle kielteisimmät maisemavaikutukset, joten sen vaihtoehdon jatkosuunnittelua museo ei pidä kannatettavana. Todettakoon, että lukuisten vireillä olevien tuulivoimahankkeiden sekä niihin sisältyvien sähkönsiirtoratkaisujen suunnitteluvaiheet muodostavat maisemaan kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointiin epävarmuustekijän, kun lukuisten hankkeiden suunnitelmat ovat eri vaiheessa. Voimajohtoreittien jatkosuunnitelmat tulee toimittaa alueellisiin vastuumuseoihin lausuttavaksi.

Kokkolan kaupunki, Rakennus- ja ympäristölautakunta

YVA-selostusvaiheessa muodostettiin uusi läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto Lestijokilaakson maisema-alueen kiertämiseksi sen länsipuolelta. Kaakkoon suuntautuva Lestijärven haarajohto toteutetaan vain 400 kilovoltin rakenteisena rinnakkain wpd Finland Oy:n tulevien 400 kilovoltin voimajohtojen kanssa. Kokkolan Hangasnevalta Alajärven sähköasemalle läntinen reittivaihtoehto ja sen kolme alavaihtoehtoa sijoittuvat lähemmäksi Vetelin ja Vimpelin keskustaaajamia. Itäinen reittivaihtoehto sijoittuu lähemmäksi Halsuan keskustaaajamaa. YVA-selostusvaiheessa itäisen reittivaihtoehdon varrelle muodostettiin kolme kiertovaihtoehtoa asutuksen huomioimiseksi. Tehtyjen Natura-arviointien perusteella on todettu, että voimajohtohankkeesta ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia Natura-alueiden suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lajeille tai heikennä alueen ekologista rakennetta ja toimintaa. Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen kiinnitti YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan huomiota siihen, että tehdyt luonto- ja linnustoselvitykset olivat suppeita ja osittain puutteellisia. Mm. suuri osa alueen vähälukuisemmasta lintulajistosta on jäänyt havaitsematta, eikä valtakunnallista Tiira - lintuhavaintoaineistoa ollut hyödynnetty.

- YVA-selostuksessa hankevastaava toteaa, että linnustoselvityksiä ja muun lajiston maastohavainnointia on toteutettu vuonna 2021 ja täydennetty 2022. Arviointia on täydennetty lisäksi muun muassa Tiira-havaintoaineistolla ja tiedoilla Metsähallituksen vastuulajien esiintymisestä. Asiaa käsitellään YVA-selostuksen kohdassa 6.5.4.

Ympäristönsuojeluviranomainen on YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossa todennut hankkeen suurimmaksi puutteeksi reittivaihtoehtojen puuttumisen Kokkolan kaupungin osalta. Lausunnossa todettiin, että Ullavanjärven eteläpuolitse kulkeva linjaus tulee tarkastella vaihtoehtona ja etsiä asutuksen, maisemahaittojen, luontovaikutusten ja aluetalouden kannalta haitattomin vaihtoehto.

- YVA-selostuksessa hankevastaava toteaa, että Ullavanjärven eteläpuolista reittiehdotusta on tutkittu, mutta sitä ei katsottu toteutuskelpoiseksi. Reitti estää tuulivoiman rakentumisen alueelle ja samalla avaisi kaksi lähellä toisiaan sijaitsevaa maastokäytävää alueelle.

Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että hankevastaava ei perustele sitä, miten voimalinja Ullavanjärven eteläpuolitse estäisi tuulivoiman rakentamista alueelle.

Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että YVA-prosessin tarkoituksena on hakea ympäristövaikutusten kannalta haitattomimmat vaihtoehdot. Nyt vaihtoehtojen tarkastelu ja arviointi jää puutteelliseksi, kun linjausvaihtoehtoja Kokkolan kaupungin hallinnollisen alueen osalta ei ole kuin yksi. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on lausunnossaan YVA-ohjelmasta todennut, että alueella olevien muiden toimijoiden voimajohtolinjojen yhteisvaikutukset tulee selvittää, samoin kuin voimajohtojen sijoittaminen yhteispylväisiin. Yhteisvaikutukset tulee arvioida YVA-selostuksessa huomioiden sähkönsiirtoverkkojen kokonaisuus ja myös alueen rakentuvat ja suunnitellut tuulivoiman tuotantoalueet ja mm. Läntän kaivosalue.

- YVA-selostuksessa hankevastaava toteaa, että hankkeessa käytetään yhteispylväsrakennetta 400 ja 110 kilovoltin johdoille. Käyttövarmuuden turvaamiseksi tätä useampia johtoja ei sijoiteta samoihin pylväisiin. Hankkeen yhteisvaikutuksia tuulivoimahankkeiden ja niiden sähkönsiirtovaihtoehtojen kanssa on tarkasteltu YVA-selostuksen kappaleessa 12. Voimajohtoreitin ympäristössä on käynnissä useita tuulivoimahankkeita, jotka sijoittuvat voimajohtoreitin läheisyyteen tai johtoalueelle ja joiden on suunniteltu liittyvän kantaverkkoon Jylkkä-Alajärvi voimajohdon varrelle rakennettavien sähköasemien kautta.

Kokkolan ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että eri toimijoiden olemassa olevien ja suunnitteilla olevien voimalinjojen yhteisvaikutukset jäävät epäselviksi. Kokkolan kaupunkisuunnittelu toteaa, että koko kunnan kattava Kokkolan strateginen aluerakenneyleiskaava on hyväksytty 7.3.2022. Strategisessa aluerakenneyleiskaavassa voimajohtoreitin alueelle tai tämän välittömään läheisyyteen kohdentuvat seuraavat merkinnät:

- avaintema palveluverkko – palvelukylä Rahkonen
- avaintema asuminen – kylä Rahkonen
- avaintema liikenne – kantatie 63
- avaintema vesi- ja energiahuolto – pohjavesialue, kantaverkon yhteystarve, maakuntakaavan mukainen toteutumaton tuulivoima-alue, tuulivoiman selvitysalue
- avaintema erityiskohteet – mineraalivarantoalue, kaivostoiminta-alue, ampumarata
- avaintema maankäytön ohjaus – yleiskaava-alue, rantayleiskaavan päivitystarve, suunnittelutarvealue, alueellinen suunnittelutarvealue
- avaintema suojelualueet ja rakennettu kulttuuriympäristö – maakunnallisesti merkittävä Ullavanjärvi ympäristöineen, kiinteitä muinaisjäännöksiä, muita kulttuuriperintökohteita, pohjavesi, suojeluohjelma-alue, Natura 2000 alue

Avainteman vesi- ja energiahuolto merkinnän kantaverkko sähköasemineen ja kantaverkon yhteystarve osalta on kehittämissperiaatteissa kirjattu:

- Kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa huomioidaan linjastojen ja sähköasemien riittävät suojavyöhykkeet ja parantamistarpeet. Valtakunnalliset sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut tulee laatia yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä alueelle tuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa.

- Vaikutusarvioinnissa on kirjattu: Kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa huomioidaan linjastojen ja sähköasemien riittävät suojavyöhykkeet ja parantamistarpeet. Valtakunnalliset sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut tulee laatia yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä alueelle tuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa.

Kokkolassa on vireillä neljä tuulivoima yleiskaavaa, joista kolme sijoittuu Ullavan alueelle: Tuohimaan tuulivoimapuiston osayleiskaava, Peränevan tuulivoimahankkeen osayleiskaava ja Akkalankankaan tuulivoimaosayleiskaava. Neljäs tuulivoimayleiskaava Pihtineva sijoittuu Kälviän ja Ullavan välille. Hankkeiden sähkönsiirron osalta uusi Fingridin Jylkkä-Alajärvi 400 kV sähkölinja on yksi vaihtoehdoista. Mainittakoon, että kaikkien edellä mainittujen yleiskaavahankkeiden, lukuunottamatta Ullavanjärven pohjoispuolelle sijoittuvan Akkalankankaan tuulivoimapuiston, osalta on käynnissä myös YVA-prosessi. Suunniteltu voimajohtolinja kulkee pääosin maa- ja metsätalousalueella, joten tämän suurimmat vaikutukset maankäyttöön kohdentuvat peruselinkeinoihin sekä metsä- ja peltomaisemaan. Johtolinja ja

tämän vaihtoehdot sijoittuvat kantatie 63 itäpuolelle sekä Toholammin ja Kokkolan että Kaustisen ja Kokkolan kuntarajojen läheisyyteen. Etäisyydestä Ullavanjärven maakunnalliseen maisema-alueeseen johtuen vaikutukset tähän ovat vähäiset ja näin myös Rahkosen ja Haapalan kyläasutukseen sekä Ullavanjärveä ympäröivään pysyvään ja loma-asutukseen. Johtolinja ylittäisi Ullavantien st 757 yhdessä kohdin sekä vaihtoehdoista riippuen kantatie 63:n yhdesti tai kahdesti Kokkolan kuntarajojen ulkopuolella, näiltä osin maisemalliset vaikutukset tiemaisemaan ovat merkittävät.

Kokkolan kaupunki, kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus päättää yhtyä rakennus- ja ympäristölautakunnan lausuntoon.

Kähtävän kyläyhdistys ry

Kähtävän kyläyhdistys ry:n hallitus totesi kokouksessaan 13.2.2023, että Alavieskan kohdalla itäisellä Jylkkä-Alajärvi voimajohdon reittivaihtoehdolla olisi erittäin kielteisiä vaikutuksia Kähtävän kylän asukkaille ja ympäristölle. Itäinen vaihtoehto tulisi liian lähelle asutusta heikentäen voimakkaasti kyläläisten elin- ja asuinolosuhteita. Kähtävän kyläyhdistyksen hallituksen mielipide on, että Alavieskan kohdalla tulee valita läntinen vaihtoehto, jossa uusi voimajohtolinja sijoittuu jo toiminnassa olevan Jylkkä-Pahkamaa voimajohtolinjan rinnalle.

Luonnonvarakeskus

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslain (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin. Selostuksessa kerrotaan, että EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) luetelluista suurpedoista voimajohtoreitin alueella esiintyvät todennäköisesti kaikki suurpetomme. Etenkin suden kanta reitin pohjoisosan kunnissa on nykyisin vahva. Voimajohtoreitit sijoittuvat pohjoisosissaan Kalajoen reviiirille ja Toholammin reviiirille. Halsuan eteläpuolella voimajohtoreittivaihtoehtoja sijoittuu Perhon reviiirille. Selostuksen mukaan sekä metsäkanalintujen että suurpetojen esiintymistä voimajohtoreiteillä on tarkasteltu perustuen Luonnonvarakeskuksen aineistoihin alueellisella tasolla sekä riistakolmiotietoihin. Pesimälinnustoa on kartoitettu suunnittelualueelta touko-kesäkuun 2022 aikana. Kartoitukset on keskitetty linnustollisesti arvokkaimmiksi ennakoituille alueille. Muiden tässä mainittujen lajien osalta on suoritettu elinympäristöpotentiaalın tarkastelu. Luke näkee puutteena, että hankealueelle ei ole tehty kyseisten lajien osalta luontokartoituksia, esim. metsäkanalintujen soidinkartoituksia. Tällöin ei voida varmuudella todeta, kuten selostuksessa todetaan, että voimajohtoreitillä ei ole metson soitimia. Turvetuotantoalueilla ja pienemmilläkin peltoalueilla havaittiin teeren soitimia. Muutoin metsäisillä seuduilla kanalintujen esiintymistä ei metsoa lukuun ottamatta erikseen kirjattu maastaselvitysten yhteydessä. Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten pesimälinnustoa kartoittavien laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luontoselvityksissä ei myöskään tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Metsäpeuraa esiintyy yleisesti voimajohtoreitin keski- ja eteläosissa. Hankealueella ja sen läheisyydessä esiintyy myös metsäpeuran vasomisaalueita. Selostuksessa arvioidaan, että metsäpeura sopeutuu ja nykyiselläänkin metsäpeurat liikkuvat vasomisaikaan suurjännitejohtojen alueilla ja niiden läheisyyteen voi sijoittaa vasomisaalueita. Luke lausui ohjelmavaiheessa, että Rangifer-suvun peurojen on todettu välttävän voimalinjoja. Välttämisen voimakkuus on ollut havaittavissa 4 km etäisyydelle voimalinjoista ja teistä. Voimalinjoilla saattaa myös olla peuroille estevaikutus. Luke huomauttaa, että erityisesti vasomisaikaan ja vasojen kanssa kulkevat vaatimet ovat herkkiä ihmishäiriölle. Alustavissa tutkimuksissa myös metsäpeuralla on todettu vastaavia ihmistoimintaan ja rakenteisiin liittyvää välttämiskäyttäytymistä. Vasovat ja vasojaan

hoitavat vaatimet välttelevät teitä ja muita ihmisrakenteita (Puoskari 2017). Sen lisäksi että vaatimet välttelevät piki- tai sorateitä, on tiheästi ojitetuista alueista ja peltoa sekä sähkölinjoja naaraisten käyttämillä alueilla vähemmän kuin muutoin sen elinympäristössä keskimäärin esiintyy (Tuohimaa ym. 2022, julkaisematon käsikirjoitus).

Kuten selostuksessa kerrotaan: alueelle suunniteltu tuulivoima ja voimajohdot muuttavat alueen maisemaa ja maankäytön rakennetta. Yhteisvaikutuksia todennäköisesti syntyy lähialueen tuulivoimahankkeiden, niiden sähkösiirtoreittien sekä Fingridin suunnitteilla olevan Alajärvi-Hikiä voimajohtohankkeen kanssa, kun laajoja maa-alueita muutetaan energiahuollon alueiksi. Selostuksessa tuodaan esille hankkeet, joiden kanssa yhteisvaikutuksia voi olla, mutta millaisia hankkeen yhteisvaikutukset riistaeläimille mm. tuulivoimahankkeiden kanssa ovat, ei selostuksessa kuitenkaan varsinaisesti tuoda esille. YVA-selostuksen mukaan hankkeen linjamaisuuden ja sitä kautta kapea-alaisen elinympäristömuutoksen vuoksi voimajohdon vaikutus lajistolle (mm. suurpedot ja metsäpeura) arvioidaan korkeintaan vähäiseksi. Yhteisvaikutukset linnustolle arvioidaan selostuksessa korkeintaan vähäisiksi ja luonnon monimuotoisuudelle vähäisiksi-kohtalaisiksi, kun vaikutuksia liito-oravaan ei huomioida. Mahdollisia vaikutuksia esitetään lievennettäväksi ajoittamalla rakennusvaiheen työt monimuotoisuuden kannalta edullisesti. Luke näkee puutteena, sen mikä selostuksessa todetaan, että käytännössä sähkön saannin ja käyttövarmuuden turvaaminen voi rajoittaa tätä työvaiheiden ajoittamista. Luke huomauttaa myös, että voimalinjan aiheuttama häiriö ei mahdollisten estevaikutusten lisäksi myöskään välttämättä rajoitu rakentamisvaiheeseen, sillä selostuksessa kerrotaan, että huomioidessa hankkeen koko elinkaari voi ajoittain olla tarve reunavyöhykkeen kokonaisvaltaiselle käsittelylle.

Viitteet: Puoskari, V. 2017. Metsäpeuran (*Rangifer tarandus fennicus*) vasontapaikkojen valinta Kainuun populaatiossa. Pro Gradu -tutkielma. Oulun Yliopisto.

Lausunnon tiivistelmä

Hankealueella esiintyy mm. kaikkia suurpetoja, metsäpeuraa ja metsäkanalintuja. Luke näkee puutteena, että hankealueella ei ole tehty riistan osalta luontokartoituksia. Hankealueen lajiston nykytilaa on arvioitu saatavilla olevan aineiston ja elinympäristöpotentiaalilla perusteella. Erityisesti kanalintujen soidintilat olisi tärkeä huomioida, varsinkin uusien maastokäytävien alueilla. Luke huomauttaa, että *Rangifer*-suvun peurojen on todettu välttävien voimalinjoja. Vasovat ja vasojaan hoitavat vaatimet välttelevät teitä ja muita ihmisrakenteita. Hankkeella saattaa siten olla negatiivisia vaikutuksia metsäpeuralle. Selostuksessa tuodaan esille hankkeet, joiden kanssa yhteisvaikutuksia voi olla, mutta hankkeen yhteisvaikutuksia mainituille direktiivilajeille mm. tuulivoimahankkeiden kanssa, ei selostuksessa arvioida.

Metsähallitus

Fingrid Oyj suunnittelee Kalajoen Jylkän ja Alajärven välille 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtoyhteyttä. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on yhteysviranomaisena pyytänyt Metsähallituksen Luontopalveluilta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta sekä Natura-arvioinneista. Voimajohtojen sijainnille on arviointiohjelmassa esitetty usealta osin kahta tai kolmea vaihtoehtoa, joista osa sijoittuu Natura 2000 -alueiden lähiympäristöön, osa luonnonsuojeluun varattujen valtion alueiden reunaosiin. Metsähallitus antaa lausuntonsa hankealueelle sekä hankealueen lähelle sijoittuvien luonnonsuojeluun varattujen valtion alueiden ja useiden Natura 2000 -alueiden hallinnoijana ja hoitajana, maakotkan ja muuttohaukan asiantuntijaviranomaisena sekä metsäpeuran suojeluun liittyvässä roolissaan. Metsähallitus on tutustunut arviointiasiakirjoihin ja lausuu seuraavaa:

Metsähallitus huomauttaa, että "Vaikutukset kartalla" -karttaliitteestä puuttuvat Vimpelin kunnassa Metsähallituksen suojeluun varatut METSO-kiinteistöt 934-404-33- 41 ja 934-404-11-381, joista tullaan perustamaan lakisääteiset luonnonsuojelualueet. Täten hankkeen vaikutusta näihin kiinteistöihin ei

ilmeisesti ole tarkasteltu. Metsäpeuran osalta Natura-arvioinneissa on esitetty vaikutusten lieventämistoimenpiteeksi rakennustöiden ajoittamista vasomis- ja vasanhoitojakson ulkopuolelle. Metsähallitus pitää tätä hyvänä toimenpiteenä, mutta huomauttaa, että jakso ajoittuu toukokuusta elokuuhun asti. Riittävänä etäisyytenä rakentamistöille metsäpeuralle tärkeisiin alueisiin nähden mainittuna aikana voidaan pitää viittä kilometriä.

Salassa pidettävä osuus lausunnosta toimitettu viranomaiskäyttöön.

MTK Keski-Pohjanmaa, MTK Etelä-Pohjanmaa, MHY Suomenselkä, MHY Keskipohja, MHY Pyhä-Kala

Sähköjärjestelmä on ennennäkemättömän murroksen keskelle. Energia-ala on keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Sähkön tuotantorakenteen muuttuessa vähäpäästöisemmäksi joutuu sähkönjakelu uusien haasteiden eteen – mukaan lukien Fingridin ylläpitämä kantaverkko. Linjarakentamisen volyymi ja rakentamisvauhti ovat ennennäkemättömiä. Maanomistajien oikeudet, sekä maa- ja metsätalouden harjoittaminen ovat muutoksen suurimpina kärsijöinä. Hankkeen yleisen hyväksyttävyyden edellytyksenä on, että hankkeen kaikissa vaiheissa ja toimenpiteissä toimitaan suunnitellusti ja minimoiden maanomistajalle aiheutuvat vaikutukset. Jo aiemmassa YVA- ohjelmassa koskevassa lausunnossaan allekirjoittaneet ovat nostaneet esiin merkittävät vaikutukset maa- ja metsätalouteen ja maankäyttöön. Lausunnon allekirjoittaneet katsovat, että toteutetussa YVA-selvityksessä vaikutukset maa- ja metsätalouden elinkeinoihin on arvioitu kevyesti ja yleisellä tasolla. Elinkeinojen osalta vaikutukset maa- ja metsätalouteen tulee selvittää perusteellisesti, koska valtaosa vaikutuksista kohdistuu erityisesti maa- ja metsätalouden elinkeinoihin ja taloudellisen tuoton menetyksiin. Arvioinnin on otettava huomioon tilakohtaiset haittavaikutukset ja vaikutukset elinkeinojen toimintaedellytyksiin.

Voimajohtoja toteutetaan tyypillisesti hankekohtaisesti ja ne rakentuvat alueelle yksi kerrallaan. Voimakkaan linjarakentamisen seurauksena haittojen kumuloituminen samoille maanomistajille on todennäköistä. Nämä seurannaisvaikutukset tulee huomioida hankkeen selvityksissä. Lausunnon allekirjoittajat muistuttavat, että peltoalueilla johtoalueen tutkiminen ja rakentaminen tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että menetettävien satokausien määrä jää mahdollisimman vähäiseksi ja peltojen tiivistyminen raskailla koneilla liikuttaessa voidaan välttää. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että pelloilla liikuttaisiin roudan aikaan. Peltoalueella tulee käyttää pääsääntöisesti haruksettomia pylväitä ja pylväiden paikat sekä työn toteuttaminen tulee suunnitella yhdessä maanomistajien kanssa haittavaikutusten minimoimiseksi. Myös metsämaalla olisi suositeltavaa operoida aikaan, jolloin maastovaurioita voidaan välttää. Tämä koskee niin puuston hakkuuta ja kuljetusta kuin linjan rakentamistakin. Lisäksi tulee huomioida, että maanrakennus- ja kaivutöiden yhteydessä tulee toteuttaa tarpeelliset vesiensuojelutoimet. Maa- ja metsätalouden vesiensuojelurakenteita ei ole mitoitettu ulkopuolisista lähteistä aiheutuvalla kuormalla. Maa- ja metsätalouden rakenteisiin, mm. ojastoon ja tiestöön hankkeen toteutuksen aikana mahdollisesti syntyvät vahingot tulee minimoida ja korjata niin, että rakenteet ovat hankkeen jälkeen vähintään hanketta edeltävässä kunnossa. Lisäksi teiden käytöstä tulee sopia ja maksaa asianmukaiset korvaukset, sillä teille aiheutuu poikkeuksellisen kova kuormitus raskaiden kuljetusten ja normaalista poikkeavan käytön vuoksi.

Lopuksi lausunnon allekirjoittajat haluavat nostaa tarkasteluun korvausmenettelyt. Viranomaisia sitoo taloudellisia menetyksiä ja korvauksia määritettäessä lainsäädäntö. Korvausten on vastattava käypää arvoa, ja taloudellisen tuoton menetykset tulee korvata täysimääräisesti. Tosiasiallisesti näin ei kuitenkaan tapahdu. Lisäksi käyttöoikeuden lunastukset toteutetaan poikkeuksetta vastoin maanomistajan tahtoa. Kokonaiskestävästi toteutettava energia-alan murros ja uusiutuvien energiamuotojen merkittävä lisääminen edellyttää kaikkien toteutettavien hankkeiden sosiaalista hyväksyttävyyttä ja maanomistajien yhdenvertaista kohtelua edistäviä toimia. Maanomistajille ja elinkeinoille aiheutuvien ongelmien

minimoimiseksi tulee lunastuskäytäntöjä ja korvauksia koskeva lainsäädäntö uudistaa mahdollisimman pian. Vallitsevassa energiamurroksen tilassa ja yleisen hyväksyttävyyden edistämiseksi tämä on tulisi olla myös linjan rakentajan tavoite ja tahtotila.

Perhon kunta, kunnanhallitus

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lausuntoa Jylkkä, Kalajoki – Alajärvi 2 x 400 +100 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista 20.3.2023 mennessä. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon EPOELY/431/2021.

Fingrid Oyj (jäljempänä hankkeesta vastaava) on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman, joka koskee Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä 2 x 400+110 kV:n voimajohtoreittiä. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen pohjoisempana päätepisteenä on Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä on Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavien voimajohtoreitti-vaihtoehtojen yhteispituus on noin 350 kilometriä. Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain hyvin lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Voimajohtoreittien vaihtoehtoyhdistelmistä pisin on yhteensä noin 180 kilometriä ja lyhin noin 160 kilometriä. Hankkeessa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu minimissään pelkästään pohjoisimman Jylkkä-Tolosperä osuuden läntinen osuus, jonka pituus on noin 2,1 kilometriä. Pisimmillään nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu voimajohtoreittien vaihtoehtoisissa noin 38,8 kilometriä. Arviointiselostus liitteineen verkkosivulla: www.ymparisto.fi/jylkkaalajarvivoimajohtoYVA

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Perhon kunnanhallitus toteaa lausuntonaan Jylkkä, Kalajoki - Alajärvi 2 x400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinnista seuraavaa:

1. Perhon kunnanhallituksen 17.1.2022 §:ssä 12 antama lausunto hankkeen arviointiohjelmasta on jätetty huomioimatta arviointiohjelman lausunnoissa. Perhon kunnan ympäristölautakunnan lausunto on huomioitu jätetyissä lausunnoissa.
2. Hangasneva - Alajärvi reitin uusi, läntinen vaihtoehto välillä Kellokallio - Kaakkurinkangas (selostuksessa s. 43, kuva 4.11.(1)) on hyväksyttävissä oleva vaihtoehto johtoreitille. Arviointiohjelman jätetyn lausunnon mukaisesti alkuperäinen itäinen vaihtoehto ei ole hyväksyttävissä, mm. koska Peltokankaalla, Peltokankaantien ylityskohdassa voimajohtoreitti sijoittuisi hyvin lähelle asutusta. Lähimmillään asutus olisi vain 37 metrin päässä johtoalueen ulkoreunaa ja 67 metrin päässä lähintä voimajohdon keskilinjaa. Seuraavaksi lähin asuinrakennus olisi 54 metrin päässä johtolinjan reunasta ja n. 85 metrin etäisyydellä lähimmästä voimajohdosta.
3. Johtoalueiden korvausmenettely tulee uudistaa ja siinä on huomioitava, että maanomistajille maksettavat korvaukset tulee perustua todellisiin markkina-arvoihin. Lisäksi korvausten tulee noudattaa täyden arvon korvaamisen periaatteita.
4. Esitettyssä arviointiselostuksessa ei ole huomioitu Perhon Tuuli Oy:n Honkahuhdan tuulivoimapuistohanketta ja se tulee lisätä selostuksen taulukkoon 12-1 (s. 345) ja kuvaan 12.1. (s. 347).

Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja teki seuraavan muutosehdotuksen:

Perhon kunnanhallitus toteaa lausuntonaan Jylkkä, Kalajoki - Alajärvi 2 x400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinnista seuraavaa:

1. Perhon kunnanhallituksen 17.1.2022 §:ssä 12 antama lausunto hankkeen arviointiohjelmasta on jätetty huomioimatta arviointiohjelman lausunnoissa. Perhon kunnan ympäristölautakunnan lausunto on huomioitu jätetyissä lausunnoissa.
2. Hangasneva - Alajärvi reitin uusi, läntinen vaihtoehto välillä Kellokallio - Kaakkurinkangas (selostuksessa s. 43, kuva 4.11.(1)) on hyväksyttävissä oleva vaihtoehto johtoreitille. Arviointiohjelman jätetyn lausunnon mukaisesti alkuperäinen itäinen vaihtoehto ei ole hyväksyttävissä, mm. koska Peltokankaalla, Peltokankaantien ylityskohdassa voimajohtoreitti sijoittuisi hyvin lähelle asutusta. Lähimmillään asutus olisi vain 37 metrin päässä johtoalueen ulkoreunaa ja 67 metrin päässä lähintä voimajohdon keskilinjaa. Seuraavaksi lähin asuinrakennus olisi 54 metrin päässä johtolinjan reunasta ja n. 85 metrin etäisyydellä lähimmästä voimajohdosta.
3. Perhon kunta puoltaa läntisen vaihtoehdon toteuttamista.
4. Johtoalueiden korvausmenettely tulee uudistaa ja siinä on huomioitava, että maanomistajille maksettavat korvaukset tulee perustua todellisiin markkina-arvoihin. Lisäksi korvausten tulee noudattaa täyden arvon korvaamisen periaatteita.
5. Esitettyssä arviointiselostuksessa ei ole huomioitu Perhon Tuuli Oy:n Honkahuhdan tuulivoimapuistohanketta ja se tulee lisätä selostuksen taulukkoon 12-1 (s. 345) ja kuvaan 12.1. (s. 347), eikä myöskään Meranevan turvetuotantoaluetta ei ole huomioitu arviointiselostuksessa.

Päätös

Perhon kunnanhallitus toteaa lausuntonaan Jylkkä, Kalajoki - Alajärvi 2 x400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinnista seuraavaa:

1. Perhon kunnanhallituksen 17.1.2022 §:ssä 12 antama lausunto hankkeen arviointiohjelmasta on jätetty huomioimatta arviointiohjelman lausunnoissa. Perhon kunnan ympäristölautakunnan lausunto on huomioitu jätetyissä lausunnoissa.
2. Hangasneva - Alajärvi reitin uusi, läntinen vaihtoehto välillä Kellokallio - Kaakkurinkangas (selostuksessa s. 43, kuva 4.11.(1)) on hyväksyttävissä oleva vaihtoehto johtoreitille. Arviointiohjelman jätetyn lausunnon mukaisesti alkuperäinen itäinen vaihtoehto ei ole hyväksyttävissä, mm. koska Peltokankaalla, Peltokankaantien ylityskohdassa voimajohtoreitti sijoittuisi hyvin lähelle asutusta. Lähimmillään asutus olisi vain 37 metrin päässä johtoalueen ulkoreunaa ja 67 metrin päässä lähintä voimajohdon keskilinjaa. Seuraavaksi lähin asuinrakennus olisi 54 metrin päässä johtolinjan reunasta ja n. 85 metrin etäisyydellä lähimmästä voimajohdosta.
3. Perhon kunta puoltaa läntisen vaihtoehdon toteuttamista.
4. Johtoalueiden korvausmenettely tulee uudistaa ja siinä on huomioitava, että maanomistajille maksettavat korvaukset tulee perustua todellisiin markkina-arvoihin. Lisäksi korvausten tulee noudattaa täyden arvon korvaamisen periaatteita.
5. Esitettyssä arviointiselostuksessa ei ole huomioitu Perhon Tuuli Oy:n Honkahuhdan tuulivoimapuistohanketta ja se tulee lisätä selostuksen taulukkoon 12-1 (s. 345) ja kuvaan 12.1. (s. 347), eikä myöskään Meranevan turvetuotantoaluetta ei ole huomioitu arviointiselostuksessa.

Perhon Tuuli Oy

Perhon Tuuli Oy on suunnittelemassa tuulivoimahanketta Perhon Honkahuhdan alueelle. Alueelle on hyväksytty kaavoitusaloite ja alueen YVA-lain mukainen prosessi on lähdössä liikkeelle. Hankealueen kartta on tämän viestin liitteenä. On tärkeää, että tuulivoimahanke huomioidaan yhteysviranomaisen lausuntoa annettaessa. Tuulivoimahankkeen näkökulmasta olisi parempi, jos suunnitelluista voimajohtoreiteistä päädyttäisiin hankealueen läpi kulkevista vaihtoehdoista läntisempään vaihtoehtoon. Näin ollen tuulivoimahanke muodostaisi oman kokonaisuuden käytännössä voimajohton itäpuolelle.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Kaavoitus, maisema

Hankkeen arviointiselostuksessa on huomioitu ELY-keskuksen maankäyttöön ja kaavoitukseen sekä kulttuuriympäristöihin liittyvät kommentit arviointiohjelmasta. Arviointiselostus antaa Pohjois-Pohjanmaan kaavoitustilanteesta varsin hyvän kokonaiskuvan. Arviointiselostuksesta käy ilmi voimassa ja vireillä olevat maakunta- ja yleiskaavat sekä niiden keskeinen sisältö. ELY-keskus toteaa pienenä huomioinaan arviointiohjelmaan, että Alavieskan Kähtävän osayleiskaava on oikeusvaikutukseton, eikä siten ohjaa alueen maankäyttöä, mutta asialla ei ole merkitystä hankkeen vaikutusten kannalta. Vireillä olevassa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maankäytön suunnitelmassa on tunnistettu hankkeen mukainen sähköjohdon yhteystarve. Arviointiselostuksen luvussa 12 on esitetty vireillä olevat muut hankkeet, joiden kanssa hankkeella voi olla yhteisvaikutuksia. Hankkeessa voi muodostua yhteisvaikutuksia erityisesti tuulivoimahankkeiden ja näiden sähkönsiirron kanssa. Arviointiselostuksen tiedot hankkeista on koostettu marraskuussa 2022. Kuten arviointiselostuksessa on tunnistettu, on voimajohton ympäristöön ja erityisesti sähkönsiirtoon liittyneisiin jatkuvasti tarvetta uusien sähkönsiirtohankkeiden liityntäjohtojen osalta. Arviointiselostuksen kuvassa 12.1. (arviointiselostuksen s. 347) esitettyjen hankkeiden lisäksi on annettu tai valmistuilla YVA-ohjelmalausunnat Sievin Malakakankaan ja Sievin Kenkäkankaan tuulivoimahankkeista. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan alueella on vireillä muita tuulivoimahankkeita, joiden sähkönsiirtoa selvitetään vaihtoehtoisesti Kukonkylän tai Jylkän sähköasemille ja joilla näin voi olla myös yhteisvaikutuksia arvioitavan hankkeen kanssa, mutta joiden suunnittelutilanne tulee tarkentumaan myöhemmin. ELY-keskus toteaa, että eri hankkeiden toteutuessa sähkönsiirrosta aiheutuvat vaikutukset erityisesti liityntäpisteiden läheisyydessä voivat olla kriittisiä paikalliselle tuulivoimahankkeiden hyväksyttävyydelle, mutta myös hankkeista muodostuvan kokonaisuuden yhteisvaikutuksien kannalta. Siksi hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä olisi tärkeää selvittää tuolloin tarkentuneilla tiedoilla kaikki liityntäpisteisiin suunnitellut johtotarpeet nyt esitettyä tarkemmin ja pyrkiä vähentämään hankkeiden toteutuessa eri hankkeista muodostuvia yhteisvaikutuksia kaikin käytettävissä olevin keinoin. Pohjois-Pohjanmaan maiseman ja kulttuuriympäristön merkittävimpien kohteiden osalta keskeiset arvokkaat kohteet on tunnistettu ja vaikutukset niihin arvioitu. Samoin arviointiselostus sisältää tiedot hankkeen läheisyydessä olevasta rakentamisesta sekä yhdyskuntarakenteesta.

Elinkeinot ja ihmiset

Hankkeen perustelu

Hankkeelle on selkeä yhteyskunnallinen ja tuotantotaloudellinen tarve: kantaverkolle tarvitaan uusia siirtoyhteyksiä, kun kotimainen sähköntuotanto kasvaa merkittävästi ja kantaverkon toimintavarmuus halutaan turvata. Siirtoyhteyksien parantaminen tukee sähkönsiirtojärjestelmän omavaraisuutta Suomessa.

Asuminen

Suunnitellut voimajohtoreitit sijoittuvat pääasiassa harvaan asutulle alueelle ja voimajohtoreitit olisivat valtaosin etäällä vakituisesta ja vapaa-ajan asutuksesta. Alle 100 metrin etäisyydelle voimajohtoreittien vaihtoehdoista sijoittuisi koko reitillä vain 10 asuinrakennusta ja 4 lomarakennusta. Pohjois-Pohjanmaan

alueella alle 100 metrin etäisyydellä olisi vain 1 rakennus yhdessä reittivaihtoehdossa (taulukko 10-7). Reittivaihtoehdojen suhde asutukseen esitetään tarkasti YVA-selostuksessa niin taulukkomuodossa kuin kuvaesityksinä. Kuvauksissa esitetään myös tekijöitä, jotka lieventävät ei-toivottuja vaikutuksia johtoreitin välittömässä läheisyydessä (esim. puuston peitteisyys). Kuvauksessa todetaan, että voimajohtohanke ei vaikuta suurempiin sosiaalisiin yhteisöihin (kylät, taajamat, asutuskeskittymät) ja niiden elinoloihin. Vaikutukset kohdistuvat pääasiassa yksittäisiin asuinpaikkoihin. Kerätyn aineiston, tehtyjen vaikutusarviointien ja esitettyjen perustelujen pohjalta päätelmä on oikea. Arviointiprosessissa on tunnistettu myös voimajohtoreittien läheisyyteen sijoittuvat muutamat herkätkohteet, kuten päiväkodit, koulut ja hoivayksiköt.

Elinkeinot

Voimajohtoreitit sijoittuvat valtaosin metsä- ja suoalueille ja muutamissa kohdin laajemmille peltoalueille. Pohjois-Pohjanmaalla reittivaihtoehdot sijoittuvat viljelyalueille Kalajoen Jylkässä, Alavieskan Tolosperällä, Kalajoen Yli-Käännässä, Alavieskan Kalajokilaaksossa ja Sievin Vääräjoella. Johtokäytäviin sijoittuvat eri maa- ja metsäalat kuvataan tarkasti osa-alueittain taulukossa 10-8 ja metsämaan poistumat kuvataan kunnittain taulukossa 10-9. Uusi johtoreitti ei estä peltojen hyötykäyttöä. Selostuksessa tunnistetaan, että maatalouskäytöstä poistuva pylväsala on vähäinen. Maatalouskoneiden käyttö voi hankaloitua, ja rikkakasvien leviämisen mahdollisuus voi kuitenkin lisääntyä. Oikein valitulla pylvästyypillä voidaan ehkäistä maataloudelle aiheutuvia haittoja. Esitetyt reittivaihtoehdot sijoittuvat etäälle merkittävistä yritys- ja tuotantokeskittymistä. YVA-selostuksessa todetaan, että voimajohtohankkeen aiheuttama muutos olisi elinkeinon näkökulmasta marginaalinen, eikä hankkeesta vaikutuksia yritystoiminnalle. Esitetyn kuvauksen perusteella päätelmä on uskottava ja päätelmän perusteeksi on kerätty riittävän kattava tausta-aineisto.

Kallio- ja maaperä, pintavedet

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus huomauttaa, että aiemmin tehtyjen selvitysten perusteella metsätalouden maankäsitelyssä tulee varautua happamien sulfaattimaiden esiintymiseen, vaikka niiden esiintymisen riski GTK:n tekemän riskiarvion perusteella on pieni. Tämä tulee huomioida hankkeen kaikissa vaiheissa. Pylväspaikkojen maaperätutkimuksissa olisi hyvä selvittää aina myös happamuutta aiheuttavien maaperän esiintymisen. Arviointiselostuksessa oli kuvattu vain suuremmat vesimuodostumat. ELY-keskuksen mukaan myös pienet pintavedet tulisi huomioida, erityisesti purot ja norot ja vaikutukset niihin. Arviointiselostuksessa ei ole huomioitu, että etenkin pienissä virtavesissä, kuten puroissa ja noroissa, rantavyöhykkeen puusto ja muu kasvillisuus vaikuttaa merkittävästi ekosysteemin toimintaan. Se vaikuttaa kuormituksen ohella mm. puron/noron lämpötilaan, perustuotantoon, ulkopuolelta tulevan ravinnon määrään sekä vesieläiden suojaan. Kohteissa, joissa voimalinja kulkee pienten virtavesien yli, tulisi pyrkiä jättämään rantavyöhykkeeseen pensaikkoa ja pieniä puita siinä määrin kuin se on mahdollista. Tämä tulisi huomioida erityisesti luonnontilaisten ja lähes luonnontilaisten norojen ja purojen osalta. Näissä tulisi myös huomioida, että uoman ylitys työkoneilla tulee tehdä siten, ettei uoman tai rantavyöhykkeen rakennetta muuteta haitallisesti. Mallinnettua tietoa pienten virtavesien nykytilasta löytyy osoitteesta <https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=837702248ed343498cd4ace9988a8f72&extent=15.9073,60.787,43.4411,67.3714>. (Arviot pienvesien muuttuneisuudesta, PUROHELMII) ELY-keskuksen mukaan arviointiselostuksessa ei ole esitetty riittävästi toimia, joilla pienvesille aiheutettavia haittoja lievennetään.

Pohjavedet

Selostuksen mukaan uudessa maastokäytävässä voimajohtoreitti pyritään lähtökohtaisesti sijoittamaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Pidemmällä pohjavesialueiden ylityksillä tai nykyisen voimajohtohon maastokäytävään tukeuduttaessa pohjavesialueelle rakentamista ei voida kuitenkaan välttää. Selostuksen

mukaan maaperäolosuhteet ja paineellisen pohjaveden esiintyminen selvitetään tarkemmin yleissuunnittelun yhteydessä, jotta rakentamispaikat voidaan valita niin, että pohjaveden purkautumisen riski voidaan minimoida. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen (jäljempänä ELY-keskus) käsityksen mukaan voimajohtoreitti tulee pyrkiä sijoittamaan niin ettei pylväitä jouduta sijoittamaan pohjavesialueelle. Voimajohtoreittisuudella Tolosperä-Kukonkylä itäisen vaihtoehdon osuus on tunnistettu sijoittuvan noin kilometrin osuudelta Hollannin pohjavesialueelle. Selostuksessa on virheellisesti esitetty, ettei kyseiselle pohjavesialueelle sijoitu vedenottamoita.

ELY-keskus tarkentaa, että Hollannin pohjavesialueella on kolme vedenottamoita, joista käytössä ovat Kukkarokiven ja Riitalan ottamot. Kaupunginmäen vedenottamo toimii varavedenottamona. Vedenottamot ovat Vesikolmio Oy:n vedenottamoita. Kaikilta kolmelta vedenottamolta voi yhteensä vesilain mukaisen luvan mukaan ottaa vettä 500 m³/d (yhteensä). Viime vuosina vedenottomäärä on ollut 100-150 m³/d. Voimajohtoreitti sijoittuu juuri näiden käytössä olevien vedenottamoiden väliin, niin että johtolinjasta on matkaa vedenottamolle noin 100-200 metriä. Voimajohtoreitti sijoittuu Hollannin pohjavesialueen ottamoiden arvioidulle lähisuojavyöhykkeelle (Kalajoen pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2011, päivitetty 2022). ELY-keskuksen mukaan edellä mainittuja vedenottamoita ja alueen vedenhankintaa ei ole otettu huomioon vaikutusten arvioinnissa. Mikäli voimajohtopylväiden sijoittamista pohjavesialueelle ei voida välttää, tulisi ne sijoittaa riittävän etäälle vedenottamoista, esimerkiksi arvioidun lähisuojavyöhykkeen ulkopuolelle. Tässäkin tapauksessa maaperäolosuhteet ja pohjavesipinnan tasot tulee selvittää. ELY-keskuksen käsityksen mukaan pohjavesipinta Hollannin pohjavesialueella sijaitsee hyvin lähellä maanpintaa, jolloin pylväsrakentamisella voidaan vaikuttaa haitallisesti pohjaveden määrään, laatuun ja virtausolosuhteisiin. Ennakoinnin epävarmuustekijöistä sanotaan selostuksessa, että pohjavesialueilla on kohdennettu maastotöitä ennakoituille pohjavesivaikutteisille luontotyypeille. Arviointiin ei ole katsottu liittyvän muita erityisiä epävarmuustekijöitä. Pohjavesialueilla ei ole tehty tarkentavia tutkimuksia, mitä voidaan pitää epävarmuustekijänä, koska maaperänlaatua ja pohjavesipintaa ei ole selvitetty eikä myöskään vedenottamoiden sijaitsemista pohjavesialueella ja voimajohtolinjan välittömässä läheisyydessä ole tunnistettu. ELY-keskuksen käsityksen mukaan on virheellistä todeta, ettei pylväiden sijoittamisella olisi vaikutuksia Hollannin pohjavesialueelle. Jo kasvillisuuden poistaminen noin 100 metriä leveältä alueelta vedenottamoiden välittömässä läheisyydessä voi aiheuttaa riskin vedenotolle. Hankkeen keskeisin pohjavesiin kohdistuva vaikutus liittyy pylväiden perustamiseen, sillä kaivutöiden tekeminen pohjavesialueella voi vaikuttaa pohjaveden laatuun ja määrään. Koska pohjavedenpinta varsinkin muodostuman reunaosissa on yleensä lähempänä maanpintaa, on olemassa vaara, että kaivutöiden yhteydessä vettä johtavat kerrokset kaivetaan auki. Tällöin saattaa aiheutua pohjavesiesiintymän antoisuutta alentavaa pohjaveden purkautumista tai pohjaveden laadun heikkenemistä. Rakentamisen aikaisia pohjavesivaikutuksia voidaan vähentää ensisijaisesti pylvässiioittelulla.

ELY-keskus katsoo, että pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia ei ole YVA-selostuksessa arvioitu riittävästi. ELY-keskus toteaa, että pohjaveden pintaan saakka kaivamista tulee pohjavesialueella välttää, ja tarkemmassa suunnittelussa pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia vältetään parhaiten siten, ettei pohjavesialueelle tai ainakaan vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeelle perusteta pylväitä. Pohjavesiolosuhteita tulee selvittää lisätutkimuksin ja vesilaitokselta (Vesikolmio Oy) on syytä pyytää lausunto. Myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta on tarpeen pyytää erikseen lausunto, mikäli pylväitä ollaan sijoittamassa pohjavesialueelle ja lisätutkimuksia ollaan alueelle suunnittelemassa.

Luonto

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan arviointiohjelmassa vaikutuksia luonnonolosuhteisiin ja suojelualueisiin on arvioitu pääosin kattavasti. Raportin kuvat sekä liitekartat havainnollistavat pääosin hyvin nykytilannetta. Arviointiselostuksen liitteenä ei ole esitetty erillistä luontoselvitysraporttia, mitä ELY-

keskuksen mukaan voidaan pitää puutteena. Arviointiselostuksessa on esitetty teksti- ja taulukkomuodossa arvokkaat luontokohteet, mutta kaikkien arvokkaiden luontokohteiden karttarajauksia ei ole esitetty arviointiselostuksessa. Luontokohteiden karttarajaukset löytyvät karttaliitteestä, mutta luettavuuden parantamiseksi oli hyvä käytäntö, että kaikki luontokohteet olisi esitetty kartoilla joko arviointiselostuksen liitteenä olevassa luontoraportissa tai arviointiselostuksessa. ELY-keskus huomauttaa myös, että liitekartoissa olisi tullut esittää Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen mukaiset SL-1- ja luo-1-suokohteet sekä määräaikaiset rauhoitusalueet (MRA). Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella Tolosperä-Kukonkylä-reitille on kaksi vaihtoehtoa: läntinen ja itäinen. Arviointiselostuksen mukaan läntisen vaihtoehdon toteuttaminen saattaa aiheuttaa luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamisluvan tarpeen koskien liito-oravan suojelua (luontokohteet L9- L12). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan poikkeusluvan tarve tulee varmistaa riittävin maastoinventoinnein. Arviointiselostuksen mukaan liito-oravan pesä on todennäköisesti ”pihassa”, mutta pesän oletettua paikkaa ei ole merkitty karttaan tai kuvailtu tarkemmin, mitä ELY-keskus pitää puutteena. Jos alueella todetaan lisäselvityksissä olevan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka, lajin suojelusta tulee hakea poikkeuslupaa paikalliselta ELY-keskukselta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Tolosperä-Kukonkylän läntinen vaihtoehto on muutoinkin huonompi vaihtoehto luontovaikutusten kannalta kuin itäinen vaihtoehto. Määräaikaisten rauhoitusalueiden lisäksi läntisen vaihtoehdon tuntumaan sijoittuu Jäkälänevan Natura-alue ja SL-1-alue. ELY-keskus huomauttaa, että Tolosperä-Kukonkylän läntisen vaihtoehdon alueella inventoidut luontokohteet L19-L20 kuuluvat Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntakaavan mukaiseen Taka-Hakoräme-Kaivorämeen suoalueen rajaukseen (SL-1). Arviointiselostuksessa ei ole mainintaa, että kyseinen alue on maakuntakaavan SL-1-alue. Maakuntakaavan mukaisista SL-1-alueista tullaan perustamaan luonnonsuojelualueita. Kaavamääräys: *”maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä.”*

Läntinen reittivaihtoehto kulkisi Jäkälänevan ja Taka-Hakoräme-Kaivorämeen alueiden välistä. Eteläisellä Pohjois-Pohjanmaalla on niukasti ojitettavia suoalueita ja ELY-keskuksen mukaan suoalueiden välinen kytkeytyneisyys heikentyisi, jos voimajohtohanke rakennettaisiin näiden ojitettavien suoalueiden välille. Pohjois-Pohjanmaan liiton Tuuli-hankkeen viherverkko- ja ekosysteemipalveluselvityksessä on esitetty maakunnalle tärkeitä ekologisia yhteystarpeita. Yksi hankkeessa esitetyistä ekologisista yhteystarpeista (Reisjärvi-Himanka) kulkee suunniteltujen voimajohtolinjausten poikki itä-länsi-suuntaisesti. Kyseisen ekologisten yhteystarpeen alueelle on osoitettu myös tuulivoimarakentamista (mm. Verkasalo ja Hangaskurunkangas), joista aiheutuu yhteisvaikutuksia voimajohtolinjan kanssa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan voimajohtohanke tulee osaltaan heikentämään kyseistä ekologista yhteystarvetta. ELY-keskus tuo myös esille, että Tolosperä-Kukonkylä -reittivaihtoehdot kulkevat Sivakkannevan länsi- ja itäpuolelta. Sivakkanneva on maakuntakaavan mukainen luo-1-alue, josta osa on suojeltu, suo on myös soidensuojelun täydennyskohde ja suon läheisten tuulivoima-alueiden selvityksien mukaan Sivakkannevallalla on linnustollista arvoa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Sivakkanneva tulee ottaa huomioon etenkin, jos toteutetaan itäinen Tolosperä-Kukonkylä -vaihtoehto, sillä tässä vaihtoehdossa linnustollisesti haitalliset vaikutukset olisivat todennäköisesti suuremmat kuin läntisellä reitillä. Sivakkannevan läheisyydessä voimajohto tulee toteuttaa lintupallojen kanssa, jotta haitallisia linnustovaikutuksia lievennetään. ELY-keskus pitää hyvänä käytäntönä, että myös perinnebiotooppeja on huomioitu maastoinventoinneissa, koska perinnebiotoopit ovat erittäin uhanalaisia luontotyyppisiä. ELY-keskus huomauttaa, että myös sellaiset uuselinympäristöt, joissa on perinnebiotooppiarvoja ilmentävää kasvillisuutta, tulisi ottaa inventoinneissa huomioon.

Liikenne

Hankealueen sijainti suhteessa ympäröivään maantieverkkoon ja nykytila liikenteen osalta on kuvattu varsin suppeasti YVA-selostuksessa. Suunnitellut voimajohtoreitit risteävät Pohjois-Pohjanmaan alueella valtateiden 27 ja 28, kantatien 86, seututien 774 ja pienempien yhdysteiden kanssa. Voimajohtoreittien sijainti suhteessa tieverkkoon on esitetty kartalla, mutta esimerkiksi maanteiden osalta vain osan teistä tienumero löytyy kartalta. YVA-selostuksessa liikenneosiossa olisi ollut hyvä olla esimerkiksi taulukko, josta olisi käynyt ilmi vähintään kaikki maantiet, jonka yli voimalinja kulkee kunkin maakunnan alueella. Tarkemmin liikenteen osalta nykytilaa voimajohtoreittien läheisyydessä ei ole YVA-selostuksessa kuvattu. YVA-ohjelmassa kappaleessa 1.4 todetaan, että voimajohdon sijoituksessa tieympäristöön on tarvittaessa haettava lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) 47 §:n mukainen poikkeamislupa maantien suoja- tai näkemäalueelle rakentamisesta. Koska kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä kantaverkkohanke, suunnitellulle voimajohdolle ei tarvitse hakea erillistä tien ylitys- tai alituslupaa, vaan lupakäsittely hoidetaan ELY-keskuksen lausuntomenettelyllä lunastuslain mukaisen menettelyn yhteydessä. Koko Suomessa tiealueella työskentelyyn on haettava lupa Pirkanmaan ELY-keskukselta. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue täsmentää yllä olevaa seuraavasti: Mikäli kyseessä on lunastuslain mukaisen menettelyn perusteella rakennettavasta ja/tai uusittavasta linjasta, riittää työluvun hakeminen. Työlupaa haetaan Pirkanmaan ELY-keskuksen lupapalveluista. Tässä yhteydessä erillistä poikkeamislupaa maantien suoja- tai näkemäalueelle rakentamisesta ei tarvita. Mahdollisten uusien yksityistieliittymien rakentaminen tai nykyisten liittymien parantaminen edellyttävät ELY-keskuksen myöntämää liittymälupaa. Mahdollisesti tarvittaviin lupiin olisi ollut hyvä lisätä myös tarvittaessa tieverkon parantamiseen liittyen maanteiden osalta tarvittavat suunnittelu- ja työluvut. Maanteiden tiealueille tehtävien muutosten suunnitteluun voidaan edellyttää suunnittelulupaa, jonka myöntää tarvittaessa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue. YVA-selostuksen mukaan vaikutuksia liikenteeseen syntyy rakentamisen aikana voimajohtorakenteiden kuljetuksista ja muusta rakentamiseen liittyvästä liikkumisesta. Voimajohtojen rakentamisen aikaiset liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset ovat paikallisia ja tilapäisiä kuljetusten hajautuessa tieverkolle. Haitat kohdistuvat rakennettavan voimajohdon lähialueelle ja sinne johtaville teille. Rakentamisen aikaiset työvaiheet voivat myös haitata alueella liikkumista. Hankkeen kuljetusten hajautuessa tieverkolle ei niillä ole merkittäviä vaikutuksia teiden liikennemääriin. Raskaan liikenteen tilapäinen lisääntyminen voi mahdollisesti heikentää hieman liikenneturvallisuutta, mutta raskaan liikenteen lisääntymisen aiheuttamaa mahdollista liikenneturvallisuuden heikkenemistä voidaan tarvittaessa pyrkiä vähentämään erilaisin liikenneturvallisuutta parantavin keinoin. Arviointiselostuksessa ei ole kuitenkaan kerrottu, mitä nämä liikenneturvallisuutta parantavat keinot olisivat. YVA-selostuksessa on todettu, että voimajohtoreittien kanssa risteävistä teistä osan varrella on asuin- ja lomarakennuksia. Selostuksessa ei ole kuitenkaan tarkemmin käsitelty asiaa. Liikenne- ja infrastruktuuri - vastuualue huomauttaa, että kuljetusreittien varrella olevan asutuksen huomioiminen on myös tärkeää, ja jo YVA-selostusvaiheessa tulisi pyrkiä löytämään ratkaisuja, kuinka liikenteen kasvusta aiheutuvia vaikutuksia voi asutuksenkin näkökulmasta vähentää. Voimajohtohankkeella yhteisvaikutuksia syntyy lähialueen tuulivoimahankkeiden, niiden sähkösiirtoreittien sekä Fingridin suunnitteilla olevan Alajärvi-Hikiä voimajohtohankkeen kanssa. Osa suunniteltujen voimajohtoreittien kanssa risteävistä maanteistä kuuluu puolestaan suurten erikoiskuljetusten reitteihin. YVA-selostuksessa todetaan, että erityisesti näissä risteämissä tulee huomioida teiden vaatimat pystysuorat etäisyydet voimajohdoista sekä vaakasuorat etäisyydet pylväsrakenteista. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että kaikkien maanteiden osalta pylväiden sijoittelussa ja ilmajohtojen vähimmäisetäisyyksissä tien pinnasta tulee huomioida Liikenneviraston ohje 3/2018, ei pelkästään suurten erikoiskuljetusreittien osalta. Voimajohdon yleissuunnitteluvaiheessa tulee kuulla Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri - vastuualuetta mm. voimajohtopylväiden sijoittumiseen ja johdon ylityskorkeuksiin liittyen, kun voimajohto ylittää maantien Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella. Voimajohdon pylväitä ei tule sijoittaa maantien tiealueelle eikä suoja-alueelle. Maantien suoja-alue ulottuu pääsääntöisesti seutu- ja yhdysteillä 20 m, valta- ja kantateillä 30 m ja moottori- ja moottoriliikenneteillä 50 m etäisyydelle maantien ajoradan tai, jos

ajoratoja on useampia, lähimmän ajoradan keskilinjasta. Yleissuunnitteluvaiheessa on hyvä tiedustella myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, onko suunnitteilla tai toteutuksessa tienparannushankkeita, jotka tulisi huomioida ko. voimajohtoreitin suunnittelussa.

YVA-selostuksessa ei ole otettu kantaa kuljetusreiteinä toimivien teiden tai niillä mahdollisesti olevien siltojen kuntoon. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida tiestön ja siltojen kunto sekä siltojen osalta korkeus- ja painorajoitukset käytettävillä kuljetusreiteillä. Kuljetusten ajoittuminen kelirikko aikaan vaikuttaa merkittävästi tieverkon vahvistustarpeeseen. Mikäli voimajohtohankkeessa maanteiden osalta rakenteiden vahvistamiselle tai liittymien parantamistoimille todetaan tarvetta, parantamistoimien suunnitteluun ja niihin liittyvien suunnitelmien käsittelyyn tulee varata riittävästi aikaa. Jos rakenteiden vahvistamiselle, liittymien tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella yhdessä niistä vastaavien viranomaistahojen (ELY-keskus tai Väylävirasto) kanssa. Tämä koskee myös mahdollisia liikennemerkkien, opasteiden tai valaisinympäristöiden väliaikaisia siirtoja. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue pitää tärkeänä, että jatkosuunnittelussa huomioidaan sähkösiirtoreitin ja voimajohdon osalta Liikenneviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohje (Liikenneviraston ohjeita 3/2018). Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Yleistä

YVA-selostus on selkeä kokonaisuus ja helppolukuinen. Kuvat ja kaaviot sekä isokokoiset liitekartat auttavat ymmärtämään paremmin hankkeen laajuuden ja sijoittumisen ympäristöön. Taulukot parantavat tiedon ymmärtämistä ja ovat selkeitä.

Pohjois-Pohjanmaan museo

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Jylkkä, Kalajoki – Alajärvi 2 x 400 + 110 kV:n voimajohtohankkeesta ja Natura-arvioinnista. Pohjois-Pohjanmaan museo lausuu asiasta toimialueellaan sijaitsevien Kalajoen kaupungin sekä Alavieskan ja Sievin kuntien osalta. Tämä Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan uutta Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä voimajohtoyhteyttä. Hanke sijoittuu 13 kunnan alueelle kolmessa maakunnassa, ja tarkasteltavia voimajohtoja on yhteensä 395 kilometriä. Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain hyvin lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Valittavasta reittivaihtoehdosta riippuen voimajohtoyhteyden kokonaispituudeksi tulee noin 165–185 kilometriä. Hankkeessa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu minimissään pelkästään pohjoisimman Jylkkä-Tolosperä osuuden läntinen osuus, jonka pituus on noin 2,1 kilometriä. Pisimmillään nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu voimajohtoreittien vaihtoehdoissa noin 41,2 kilometriä. Reittiosuudella Jylkästä Tolosperälle 110 ja 400 kilovoltin voimajohdot jakaantuvat omille reittiosuuksilleen ja ne eivät ole vaihtoehtoja toisilleen. Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa, joista läntinen sijoittuu suurelta osin Mutkalammen tuulivoimapuiston 2x110 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Voimajohtoyhteydelle tarkastellaan kolmea vaihtoehtoista reittiä myös Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnevalle. Niistä läntinen sijoittuu

lyhyeltä osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustaaajamaa. YVA-selostusvaiheessa muodostettiin uusi läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto Lestijokilaakson maisema-alueen kiertämiseksi sen länsipuolelta. Kaakkoon suuntautuva Lestijärven haarajohto toteutetaan vain 400 kilovoltin rakenteisena. Kokkolan Hangasnevalta Alajärven sähköasemalle läntinen reittivaihtoehto ja sen kolme alavaihtoehtoa sijoittuvat lähemmäksi Vetelin ja Vimpelin keskustaaajamia. Itäinen reittivaihtoehto sijoittuu lähemmäksi Halsuan keskustaaajamaa. YVA-selostusvaiheessa itäisen reittivaihtoehdon varrelle muodostettiin kolme kiertovaihtoehtoa asutuksen huomioimiseksi.

Voimajohtolinjalla toteutettiin vuonna 2021 arkeologinen inventointi (Kalajoki Jylkkä – Alajärvi Möksy voimajohtolinjojen arkeologinen inventointi 2021, Jussi-Pekka Hiltunen ja Teemu Tiainen Heilu Oy). Osa linjaa on inventoitu vuonna 2015 (Alavieska Kotoneva – Kalajoki Jylkkä voimalinjan arkeologinen inventointi, Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu). Muuttuneiden linjasuunnitelmien vuoksi toteutettiin täydennysinventointi vuonna 2022 (Kalajoki Jylkkä – Alajärvi Möksy voimajohtolinjojen arkeologinen täydennysinventointi 2022, Jussi-Pekka Hiltunen ja Jaakko Ervasti Heilu oy). Samassa yhteydessä linjainventoinnin kanssa tehtiin linjasuunnitelmiin liittyvien suunniteltujen sähköasemapaikkojen inventoinnit (Suunniteltujen sähköasemapaikkojen arkeologinen inventointi, Teemu Tiainen, Jussi-Pekka Hiltunen ja Jaakko Ervasti Heilu Oy). Inventoinnin jälkeen suunnitelluilta voimajohtoreiteiltä ja niiden vaikutusalueelta sekä suunniteltujen sähköasemien alueilta tunnetaan 168 muinaismuistolailta (295/1963) rauhoitettua kiinteää muinaisjäännettä, viisi muuta kulttuuriperintökohdetta, yksi löytöpaikka sekä neljä muuta kohdetta. Näistä johtoalueelle sijoittuu 35 kohdetta. Luvussa 9.4 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät kerrotaan, että muinaisjäännekohteet merkitään voimajohtoalueella tarvittaessa maastoon ennen rakentamistoimenpiteitä. Maastoon tulee merkitä tarvittaessa myös voimajohtoalueen läheisyydessä sijaitsevat muinaisjäännekohteet sekä kuljetus- ja kulkureittien tai varastointialueiden läheisyydessä sijaitsevat muinaisjäännekohteet. Vaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon vain pylväspaikkojen sijoittelu ja rakentamisen aikaiset vaikutukset. Rakentamisen aikaiset vaikutukset muinaisjäännekohtiin pyritään minimoimaan merkitsemällä muinaisjäännekohteet maastoon. Arvioinnissa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota niin voimalinjan rakenteiden vaikutuksiin, rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin kuin voimalinjan käytön aikaisiin vaikutuksiin. Rakentamisen aikaisissa vaikutuksissa tulee ottaa huomioon myös kuljetus- ja ajoreitit ja varastointialueet. Voimajohtolinjan käytön aikaisia vaikutuksia muinaisjäännekohtiin voivat aiheuttaa esimerkiksi voimajohtolinjan hakkuut ja raivaukset sekä voimajohtolinjan huoltotoimenpiteet ja lopulta voimajohtolinjan käytöstä poistamisen aikaiset purkutoimenpiteet. YVA-selostuksessa on huomioitu fyysisten vaikutusten mahdollisuus muinaisjäännekohtiin, mutta ei maisemallisia vaikutuksia. Myös maisemalliset vaikutukset tulisi huomioida vaikutusten arvioinnissa. Luvussa 9.5 Nykytila ja vaikutusarvio käydään läpi voimajohtoreitin nykytila arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta. Inventointien tiedot on päivitetty Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännekohterekisteriin. Selostuksessa kohteiden yhteydessä tulee mainita niiden muinaisjäännekohterekisterin mukainen kohdetunnus. Kaikilla kartoilla muinaisjäännekohteet tulee esittää aluerajauksineen, mikäli kohteelle sellainen on olemassa.

Voimajohtolinjan rakentamiseen käytettävät pylvästyypit ovat haruksellisia. On huomattava, että muinaisjäännekohtien säilymisen kannalta, pylväitä ei tule sijoittaa niin, että muinaisjäännekohteet jäisi harusten väliselle alueelle. Liitekartoilla näkyy edelleen kohde Jäneskangas (1000026930), joka ei ole enää kiinteä muinaisjäännekohteeksi vaan on tutkimusten myötä merkitty poistetuksi kiinteäksi muinaisjäännekohteeksi (ei rauhoitettu). Kohdetta ei tarvitse merkitä kartoille eikä ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Alle 200 metrin etäisyydellä voimajohtoreiteista sijaitsevat kohteet on esitetty luvun 9.5 taulukoissa 9-1 – 9-5. Muinaisjäännekohteet, joihin hankkeella voi olla vaikutusta, on esitetty saman luvun kartoilla aluerajauksineen. Taulukoissa on esitetty kohteen nimi, tunnus, tyyppi, johdon osuus ja etäisyys johtoalueeseen ja suunta. Selkeyden vuoksi kiinteät muinaisjäännekohteet ja muut kulttuuriperintökohteet tulisi osoittaa taulukossa

esimerkiksi erillisellä laji -sarakeella. Lisäksi taulukkoihin tulee lisätä kohteiden muinaisjäännösrekisterin mukaiset tunnuksot, ja kohteiden nimet tulee korjata selostuksen taulukoihin ja tekstiosuuksiin muinaisjäännösrekisterin mukaisiksi (ks. Liite 1). Liitteessä 2 Vaikutukset kartalla karttalehdet 1-12 ei ole esitetty kiinteän muinaisjäännöksen Kärppäkangas (1000043240) vaikutuksia. Selostuksessa kohteesta on ristiriitaista tietoa, luvussa 9.1 ja kuvassa 9.1 kerrotaan, että se sijaitsee johtoalueella, mutta taulukossa 9-2 ja siihen liittyvässä tekstissä annetaan ymmärtää, että se sijaitsee johtoalueen ulkopuolella. Kohteen tiedot täytyy yhtenäistää selostukseen ja liitekartoille. YVA-selostuksen luvussa 9.8 Arvioinnin epävarmuudet kerrotaan, että arkeologiseen maastoinventointiin tai muinaisjäännösten vaikutusten arviointiin ei liity epävarmuuksia, ellei johtoreittiä jatkosuunnittelussa muuteta yli 200 metriä. On huomattava, että kaikki arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet eivät välttämättä ole inventoinnista huolimatta tiedossa: inventoinnissa on voinut jäädä havaitsematta kohteita, sillä kaikilla arkeologisilla kohteilla ei ole maan pinnalle erottuvia rakenteita, ja linjoja on inventoitu ainoastaan potentiaalisilta kohdilta. Esimerkiksi ei voida sulkea kokonaan pois mahdollisuutta, etteikö esimerkiksi soissa voisi olla sellaisia rakenteita tai löytöjä, jotka kuuluvat arkeologiseen perintöön ja ovat muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muinaisesineitä, mutta joita inventoinneissa ei ole mahdollista havaita. Tämän vuoksi on Pohjois-Pohjanmaan museo muistuttaa, että mikäli työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös tai muinaisesine, tulee työt muinaisjäännöksen kohdalla keskeyttää ja asia tulee saattaa museoviranomaisen tietoon (MLL 14§ ja 16§). Mikäli voimajohtoreittien linjoihin tulee muutoksia jatkosuunnittelussa, tulee siitä olla yhteydessä alueellisiin vastuumuseoihin.

Liitteet: Liite 1. Luettelo kiinteistä muinaisjäännöksistä johtoreitillä Pohjois-Pohjanmaan alueella

Tiedoksi: Museovirasto / Itä- ja Pohjois-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus / alueiden käyttö K.H. Renlundin museo Seinäjoen museot

Liite 1. Kiinteät muinaisjäännökset Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella alle 200 metrin etäisyydellä voimajohtoreitistä:

1. Ränkky (208010032) Röykkiö
2. Siljakallio (1000043217) Rajamerkki
3. Koniperkkiö (1000043218) Rajamerkki
4. Taluskylä Tolosperä (1000001444) Tervahauta
5. Hautamännikkö (1000043238) Tervahauta
6. Kytöhaka (1000043239) Rajamerkki
7. Kärppäkangas (1000043240) Tervahauta
8. Kukkarokivi (1000019013) Tarinapaikka
9. Pentin matkushauta (1000046865) Tervahauta
10. Kaskikangas (1000046867) (yhdistetty Kaskikangas 1 ja 2) Tervahauta
11. Hahtomäki (1000046856) Tervahauta
12. Koivuhaudankangas (1000043241)

Pohjois-Pohjanmaan alueella voimajohto kulkisi Kalajoen, Alavieskan ja Sievin kunnan alueilla. Nähtävillä olevassa YVA-selostuksessa on arvioitu kattavasti hankkeen vaikutuksia valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaille maisema-alueille ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteille maastokäynteihin

perustuvien maisema-analyysien ja havainnekuvien pohjalta. Pääosin hankkeella todetaan olevan verrattain vähäisiä tai korkeintaan paikallisesti kohtalaisia vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristön kohteisiin. Jylkän talonpoikaistilan (RKY-kohde) osalta kielteinen maisemallinen vaikutus on todettu kohtalaiseksi. Mattilanperän kylältä ja Raution kirkosta ei YVA-selostuksen mukaan olisi näkyviä voimajohtoille, joten vaikutuksiakaan ei ole. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Fingrid Oyj:n Jylkkä-Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella sijaitsevien arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Puolustusvoimat, 2. logistiikkarykmentti

Viitaten lausuntopyyntöönne Jylkkä, Kalajoki - Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista (EPOELY/431/2021), Puolustusvoimilla ei ole tarvetta antaa asiasta lausuntoa.

Seinäjoen museot

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Seinäjoen museoilta lausuntoa Kalajoen Jylkän ja Alajärven välille suunnitellun Fingridin 2 x 400+110 kV:n voimajohdon YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinnista. Seinäjoen museot lausuu asiassa Etelä-Pohjanmaan kulttuuriympäristöstä (rakennettu kulttuuriympäristö, maisema ja arkeologinen kulttuuriperintö). Seinäjoen museot on lausunut asiassa aiemmin YVA-menettelyn yhteydessä tehtävistä arkeologisista inventoinneista 7. 4. 2021, 14. 6. 2021 ja 1. 6. 2022 (dnrot. SM 22/2021 ja SM 25/2022), sekä YVA-ohjelmasta 1. 2. 2022 (dnro. SM 22/2021). Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Tarkasteltavat voimajohdon reittivaihtoehdot sijoittuvat Etelä- Pohjanmaalla Vimpelin, Lappajärven ja Alajärven kuntien alueille. YVA-selostuksen luvussa 4. 4. 2 on kuvattu tarkasteltavat voimajohtoreitit ja johtoalueen maa-alan tarve. Kokkolan Hangasnevalta etelään voimajohtoreitillä on kaksi päävaihtoehtoa Alajärven sähköasemalle: Hangasneva-Alajärvi itäinen ja Hangasneva-Alajärvi läntinen. Itäinen vaihtoehto sisältää lisäksi vaihtoehtoiset reitit kolmessa kohtaa. Läntisen osuuden eteläosassa on kolme vaihtoehtoista reittiä Vimpelistä Alajärven sähköasemalle: pohjoinen, keskimäinen ja eteläinen. Kaikilla muilla osuuksilla johtoalueella on kaksi 400+110 kV voimajohtoa, mutta Alajärven eteläisimmän vaihtoehdon osuudella K-L näiden rinnalla sijaitsee lisäksi muun toimijan nykyinen 110 kV voimajohto. Tällä osuudella nykyinen 53 metriä leveä johtoalue levenee pohjoispuolelle noin 72 metriä, jolloin kokonaisleveys on 118 metriä. Muiden vaihtoehtojen osuuksilla voimajohtoalueen kokonaisleveys on noin 96 metriä.

YVA-selostuksen luvussa 4. 5 on kuvattu voimajohdon tekniset ratkaisut. Perusratkaisuna käytettävä pylvästyppi on haruksin tuettu, teräksestä valmistettu kaksijalkainen portaalipylväs. 400+110 kilovoltin pylvään ylimmät osat eli ukkosulokkeet ulottuvat keskimäärin noin 35-37 metrin korkeudelle. Pylväsväli on noin 250-350 metriä. 400 kilovoltin pylvään ylimmät osat ulottuvat noin 33-35 metrin korkeudelle ja pylväsväli on keskimäärin noin 300- 400 metriä. Voimajohdon sijoituessa peltoalueelle suorilla johto-osuuksilla voidaan käyttää teknisten reunaehto- ja salliessa haruksetonta portaalipylvästyppiä. Tämä vapaasti ilman tukivaijereita seisova pylvästyppi vähentää maanviljelylle aiheutuvia haittoja. Normaaleista pylväsrakenteista poikkeavat tekniset ratkaisut voivat tulla kyseeseen yksittäisissä erityiskohteissa voimajohdon haitallisten maankäyttö-, luonto- ja maisemavaikutusten lieventämiseksi tai teknisistä syistä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt arkeologiset inventoinnit ovat käsittäneet arkistoselvityksen ja maastoinventoinnin kaikilla vaihtoehtoisilla voimajohtoreiteillä ja sähköasemapaikoilla. Inventoinnit on tehnyt arkeologisiin selvityksiin erikoistunut Heilu Oy. Seinäjoen museot on tarkastanut hankkeen

arkeologisten inventointien raportit ja todennut inventoinnit asetettujen tavoitteiden kannalta riittäviksi. Inventoinnit on tehty ja raportoitu Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden (Museovirasto 2020) mukaisesti. Museo on lisännyt inventoinnin tiedot muinaisjäänösrekisteriin Etelä-Pohjanmaan osalta. Arkeologisiin yleisinventointeihin liittyy epävarmuustekijöitä, jotka johtuvat työhön varatuista henkilöstö- ja aikaresursseista, maastotyön aikaisesta kasvillisuuden peitteisyydestä, valituista inventointimenetelmistä, paikallistuntemuksen tasosta ja muista tekijöistä. Voimajohtoreittien inventoinnin raportissa (Heilu Oy4. 11. 2022, s. 17) todetaan, että "Linjojen vaikutusalueeseen perehtyneenä ei olisi lainkaan mahdotonta, että niiden alueella on vielä löytämättömiä tervahautoja tai hiilimiiluja, jotka eivät kuitenkaan näy MML:n korkeusmallissa. Kaikkien tällaisten löytäminen vaatisi kuitenkin suunniteltujen linjojen kertakaikkisen läpikäymisen, mikä tämän kokoluokan hankkeessa ei ole mahdollista." Lisäksi raportissa (s. 18) todetaan, että "ns. intuitiiviseen topografiseen maastoinventointiin jäi linjojen laajuuden takia niukasti aikaa, koska maastotyöaika käytettiin esitöiden aikana todettujen kohteiden ja muinaisjäänösten löytymisen kannalta potentiaalisiksi katsottujen maastonkohtien tarkastamiseen." Huolimatta varsin kattavasti tehdystä maastoinventoinnista saattaa inventoiduilla voimajohtoreiteillä siis olla toistaiseksi löytymättömiä tai tunnistamattomia arkeologisia kohteita. Hankkeen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on esitetty YVA-selostuksen luvussa 9, Vaikutukset arkeologiaan (s. 238). YVA-selostuksessa hankkeen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on käsitetty lähinnä fyysisinä eli kajoavina vaikutuksina arkeologiseen kohteeseen ja sen suoja-alueeseen. Esimerkiksi luvussa 9. 4 todetaan, että "tyypillisesti muinaisjäänökseen ei kohdistu merkittäviä kielteisiä vaikutuksia, jos kohde ei fyysisesti vahingoitu voimajohtohankkeen myötä. Mikäli muinaisjäänöskohteet huomioidaan näin annettavan kohdekohtaisen ohjeistuksen mukaisesti jatkosuunnittelussa ja johtoalueelle sijoittuvat kohteet merkitään tarvittavasti maastoon ennen rakentamistoimenpiteitä, vaikutukset muinaisjäänöskohteille jäävät vähäisiksi." YVA-selostuksessa ei ole lainkaan huomioitu niitä vaikutuksia, jotka kohdistuvat arkeologiseen kohteeseen (kiinteät muinaisjäänökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet) sen lähiympäristössä tapahtuvien muutosten vuoksi. Näitä muutoksia ovat muun muassa johtoaukean avohakkuu ja ylläpitöraivaus, sekä uusien, ympäristöstä poikkeavien elementtien (voimajohto pylväineen) ilmestyminen maisemaan. Arkeologiset kohteet on käsitetty YVA-selostuksen vaikutustenarvioinnissa ympäristöstään irrallisina objekteina, joiden arvojen säilyttämiseksi riittää se, ettei itse kohteisiin kajota fyysisesti. Näkökulma on museon näkemyksen mukaan virheellinen, sillä arkeologiset kohteet ovat aina osa laajempaa kulttuuriympäristöä ja ilmentävät ympäristön hyödyntämisen kulttuurihistoriaa mitä moninaisimmin tavoin. Näin ollen arkeologisen kohteen lähiympäristön ja maiseman muutoksilla on vaikutusta myös arkeologiseen kohteeseen. Vaikutukset saattavat kohdistua muinaisjäänöksen säilymismahdollisuuksiin (esim. rakentamisesta johtuvat muutokset maaperän kosteuteen, maanpinnan kulumiseen johtava lisääntyvä liikkuminen alueella) tai edustavuuteen ja muinaisjäänöksen kokemiseen (maisemassa ja ympäröivässä maastossa/kasvillisuudessa tapahtuvat muutokset). Arvioitaessa vaikutuksia arkeologisiin kohteisiin, on otettava huomioon kohteiden suhde ympäröivään maastoon ja maisemaan. Vaihtoheitoisten johtoreittien vaikutusalueella olevat historiallisten kylien/pitäjien rajamerkit eivät museon näkemyksen mukaan ole herkkiä voimajohtoon rakentamisesta aiheutuville ympäristön muutoksille. Saman voi todeta yleisesti ottaen historiallisista tervahautoista, vaikka niidenkin joukossa voi olla paikallisen kulttuuriympäristön kannalta arvokkaita käyntikohteita ja toisaalta kohteita, joihin liittyy arvokasta perimätietoa. Heilu Oy:n tekemässä inventoinnissa tervanpolttopaikkojen joukossa ei ote havaittu sellaisia kohteita, joihin voisi liittyä tervahautojen lisäksi muita elinkeinohistoriallisia muinaisjäänöksiä, kuten karjamajojen jäännöksiä tai suomalaisin pasutuspaikkoja. Suunnitelluilla johtoreiteillä tai niiden välittömässä läheisyydessä on Etelä- Pohjanmaalla joitakin arkeologisia kohteita, joihin voimajohtoon rakentamisella saattaa olla huomattava kielteinen vaikutus. Näitä ovat ainakin reittivaihtoehdolla Hangasneva-Alajärvi itäinen, läntinen välillä Kellokallio-Kakkurinkangas sijaitsevat kohteet Vimpeli Ruissaari (inventointiraportin kohde 127) ja Vimpeli Pakkala (inventointiraportin kohde 128). Kansanperinne nimeää Ruissaaren sääksjärveläisten piilopaikaksi isonvihan ajalta, ja paikalla olevassa metsäisessä suosaareissa onkin pirtin

jäännös. YVA-selostuksen taulukossa sivulla 250 kohteen tyyppi on merkitty "torppa", mutta kyseessä on vuokratilan sijaan luultavammin kylän ulkotiluksilla sijainnut metsäsauna, johon on majoitettu väliaikaisesti tiettyinä maaseudun elinkeinojen harjoittamiseen liittyvinä sesonkeina. Näitä syrjäisiä, metsien siimeksissä lymyviä metsäsaunoja on hyödynnetty myös piilopaikkoina. Kohde Vimpeli Pakkala puolestaan koostuu kolmesta talonpoikaisesta kalkkiuunista, jotka muodostavat edustavan kulttuurihistoriallisen kokonaisuuden. YVA-selostuksen liitteessä 2 (Vaikutukset kartalla) voimajohdon rakentamisen vaikutuksen on arvioitu olevan vähäinen kielteinen kohteen Vimpeli Pakkala tapauksessa. Museon näkemyksen mukaan suurjännitevoimajohdon rakentaminen ilmajohtona tämänkaltaisen arkeologisen kohteen viereen aiheuttaa kohteelle arvioltua suuremman kielteisen vaikutuksen. Vimpelin talonpoikaisesta kalkkipoltosta lisää alla, lausunnon kohdassa Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema. Kohteeseen Vimpeli Ruissaari kohdistuvia vaikutuksia ei ole erikseen arvioitu, koska kohde ei sijoitu johtoalueelle. Johtoaukea sijoittuisi kuitenkin osittain samalle metsäsaarekelle, jolla piilopirtin jäännös sijaitsee. Vaikutustenarvioinnissa on tarkasteltu vain kohteiden säilymistä, ei sitä, miten hanke saattaa vaikuttaa kohteiden arvoon paikallisen kulttuurihistorian ilmentäjinä ja käyntikohteina, nähtävyyksinä. Yksittäisiin kulttuuriperintökohteisiin kohdistuvat kielteiset vaikutukset rapaattavat koko paikallisen tai alueellisen kulttuuriympäristön tilaa ja heikentävät sen alueen asukkaille tuottamia hyötyjä. Jatkossa vastaavien hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa paikallisen väestön suhdetta hankkeen vaikutusalueella oleviin arkeologisiin kohteisiin ja kohteiden paikallista merkittävyyttä voisi pyrkiä selvittämään esimerkiksi kohdennetuilla kyselyillä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on huomioitu hankkeen vaikutukset johtoreiteillä maiseman ja kulttuurimaiseman arvoalueisiin sekä lähi- että kaukomaiseman osalta. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on huomioitu voimajohdon rakentamisen, käytön sekä käytöstä poiston jälkeinen aika. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on kuvattu ympäristövaikutuksen ilmeneminen ja arvioitu muutoksen suuruutta verrattuna nykytilaan. Arvioinnin lähtötietoina on käytetty hankealuetta koskevia ajankohtaisia selvityksiä, suunnitelmia, julkaisuja sekä tietokantatietoja. Käytettävissä olleita tietoja on täydennetty maisemien ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta maastonselvityksin sekä laatimalla havainnekuvia. Ympäristövaikutuksina tunnistetaan, että alueelle suunniteltu tuulivoima ja voimajohdot muuttavat alueen maisemaa ja maankäytön rakennetta, kun laajoja maa-alueita muutetaan energiahuollon alueiksi. Muutos on voimakkainta metsäalueilla ja luonnonympäristöissä. Asutuilla alueilla voimajohdon aiheuttama muutoksen voimakkuus yhteisvaikutusten osalta voi nousta merkittäväksi, mikäli voimajohtoja sijoittuu useita rinnakkain ja pihapiiristä avautuu näkymät voimajohdoille. YVA-selostus on pääosin huolellisesti laadittu ja informatiivinen. Todennäköisesti merkittäviksi muodostuvat vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan on tunnistettu ja kuvailtu. Vimpelin osalta aineistoon on kuitenkin hyvä lisätä Etelä-Pohjanmaan maakunnallisessa rakennusinventoinnissa 2016-2017 huomioitu Hallapuron kulttuuriympäristön arvoalue, joka rajautuu Hallapuron kylän historiaan kiinteästi liittyvän kalkkipolttouneja käsittävän alueen ympäristöön ja jatkuu Hallapurontien ja Kalkkitehtaantien risteyksen alueella tien molempiin suuntiin. Inventoinnin mukaan kalkkipoltto aloitettiin 1800-luvun puolivälissä ja toiminnasta jäi alueelle runsaasti kalkkiuuneja. Osa uuneista tuhottiin 1990-luvulla kalkkiuunien sisällyttyä kaivosyhtiön kaivosvarausalueeseen. Uunit kuitenkin inventoitiin ja niistä kunnostettiin yksi sekä tehtiin alueelle muistomerkki muistuttamaan alueen toiminnasta. Uunit jotka sijoittuvat kalkkikaivoksen ulkopuolelle ovat säilyneet tien varrella. Alueella on lisäksi seurojentalo, vanha kansakoulu sekä eri ikäistä pienasutusta, joista vanhin on Vesterbackan talo. Alue muodostaa monimuotoisen kulttuuriympäristön, jolla on sekä henkilöhistoriallista, teollisuushistoriallista, rakennushistoriallista että maisemallista arvoa.

Reittivaihtoehtojen vertailua

Arviointia ja vertailua on tehty hankkeessa useiden reittivaihtoehtojen välillä. Etelä-Pohjanmaan kulttuuriympäristön tai maiseman vaatimisen kannalta tärkeiden alueiden osalta valmistelussa tulee

huomioida parhaillaan luonnosvaiheessa uudistettavana oleva Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava (2050) ja tämän työn tausta-aineistoksi laaditut selvitykset. Kaavaluonnoksessa on esitetty päivitetty ehdotus maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi ja kohteiksi. Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristön ja maiseman alueiden kannalta Hangasneva-Alajärvi itäinen päävaihtoehto on läntistä parempi, sillä arvokkaat alueet sijaitsevat lähempänä läntistä pääreittiä. Itäisen päävaihtoehdon läntinen reittivaihtoehto välillä Kellokallio-Kakkurinkangas voi aiheuttaa muita reittivaihtoehtoja suurempia kielteisiä vaikutuksia Etelä-Pohjanmaan arkeologiselle kulttuuriperinnölle, sillä museon arvion mukaan reitille sijoittuu ympäristön muutoksille herkkiä kohteita (Vimpeli Pakkala ja Vimpeli Ruissaari).

Sievin kunta, kunnanhallitus

Voimajohtohanke ja ympäristövaikutusten arviointi

Voimajohtohanke

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan uutta Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä voimajohtoyhteyttä. Hanke sijoittuu 13 kunnan alueelle kolmessa maakunnassa, ja tarkasteltavia voimajohtoyhteyttä on yhteensä 395 kilometriä. Kalajoen ja Alajärven väliset kaksi 400+110 kilovoltin voimajohtoyhteyttä ovat tärkeä osa tulevaisuuden puhdasta sähköjärjestelmää. Hanke tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi, kun sähkönsiirto kasvaa. Energiamurros aiheuttaa merkittäviä muutostarpeita kantaverkolle. Suomen pohjoiseteläsuuntaisen sähkönsiirtokapasiteetin tarvetta lisäävät uudet investoinnit sähköntuotantoon, kuten tuulivoima- ja ydinvoimahankkeet sekä Suomen ja Ruotsin välisten sähkönsiirtoyhteyksien vahvistaminen, jolla ylläpidetään sähkömarkkinoiden tehokasta toimintaa. Sähkönsiirtotarpeiden arvioidaan kasvavan siten, etteivät nykyiset tai rakenteilla olevat sähkönsiirtoyhteydet enää riitä. Tästä syystä Pohjois-Suomen ja Etelä-Suomen välille tarvitaan useita uusia 400 kilovoltin jännitteisiä sähkönsiirtoyhteyksiä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely Ympäristövaikutusten arviointia (YVA) koskevassa lainsäädännössä edellytetään arviointimenettelyn soveltamista jännitteeltään vähintään 220 kilovoltin maanpäällisille voimajohtoille, joiden pituus on yli 15 kilometriä. Arviointimenettelyn tarkoituksena on tunnistaa, arvioida ja kuvata hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Menettelyssä kuullaan viranomaisia ja muita sidosryhmiä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. YVA ei ole lupamenettely eikä sen pohjalta anneta päätöksiä. YVA tuottaa lisätietoa suunnitellusta hankkeesta, hankkeesta vastaavalle ympäristön kannalta sopivimman vaihtoehdon valitsemiseksi ja viranomaiselle sen arvioimiseksi, täyttääkö hanke luvan myöntämisen edellytykset ja millaisin ehdoin lupa voidaan myöntää. YVA-menettely jakautuu kahteen päävaiheeseen, jotka ovat arviointiohjelma ja arviointiselostus. Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan arviointiohjelma eli suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointiohjelma asetetaan virallisesti nähtäville vaikutusalueen kuntiin. Nähtävilläoloaikana hanketta ja arviointiohjelmaa esitellään yleisötilaisuudessa ja kansalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä ohjelmasta yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus). Arviointiohjelmavaiheen yleisötilaisuus on järjestetty sähköisenä webinaaritalaisuutena. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot eri sidosryhmiltä ja kunnilta ja antanut sen perusteella oman lausuntonsa, joka on yhdessä YVA-ohjelman kanssa ohjeena ympäristövaikutusten selvitystyölle. Arviointimenettelyn toisessa vaiheessa arviointityön tulokset ja vaikutusten vertailu kootaan arviointiselostukseksi. Arviointiselostuksen pääpaino on hankkeen todennäköisesti merkittävissä vaikutuksissa. Arviointiselostus asetetaan ohjelmavaihetta vastaavasti virallisesti nähtäville vaikutusalueen kuntiin ja arvioinnin keskeisiä tuloksia esitellään yleisötilaisuudessa. Nähtävilläolon jälkeen yhteysviranomaisen arvioi arviointiselostuksen riittävyttä ja antaa perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen, siitä annettujen

mielipiteiden ja lausuntojen sekä perustellun päätelmän huomioonottaminen lupamenettelyssä ja ajan tasalla oleva perusteltu päätelmä tulee sisällyttää hankkeen lupamenettelyihin.

Hankkeen eteneminen ja tekniset ratkaisut Alustavassa reittisuunnittelussa on tutkittu erilaisia ratkaisuja voimajohdon rakentamiseksi ja päädytty vaihtoehtoasetteluun, jota tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tutkittu. YVA-menettelyn jälkeen tehtävässä voimajohdon yleissuunnitteluvaiheessa lopullinen johtoreitti suunnitellaan maastotutkimusten perusteella. Pylväspaikkojen suunnittelussa huomioidaan ratkaisujen ympäristönäkökohdat, tekniset ja taloudelliset tekijät sekä nykyisen johtoalueen hyödyntäminen. Uuden 2 x 400+110 kilovoltin voimajohdon perusratkaisuna käytettävä pylvästyppi on haruksin tuettu, teräksestä valmistettu kaksijalkainen portaalipylväs. Pylvään ylimmät osat eli ukkosulokkeet ulottuvat keskimäärin noin 35-37 metrin korkeudelle. Pylväsväli on noin 250-350 metriä.

Hankkeen vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen pohjoisempana päätepisteenä on Fingridin Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä on Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavat voimajohtoreitit sijoittuvat Kalajoen, Alavieskan, Sievin, Kannuksen, Toholammin, Kokkolan, Kaustisen, Lappajärven, Vetelin, Halsuan, Perhon, Vimpelin ja Alajärven kuntien alueille. Tarkasteltavien voimajohtoreittivaihtoehtojen yhteispituus on noin 395 kilometriä ja valittavasta reittivaihtoehdosta riippuen voimajohtoyhteyden kokonaispituudeksi tulee noin 165-185 kilometriä. Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Hankkeessa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu minimissään pelkästään pohjoisimman Jylkkä-Tolosperä osuuden läntinen osuus, jonka pituus on noin 2,1 kilometriä. Pisimmillään nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu voimajohtoreittien vaihtoehdoissa noin 41,2 kilometriä. Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa, joista läntinen sijoittuu suurelta nykyisen Mutkalammen tuulivoimapuiston 2 x 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Voimajohtoyhteydelle tarkastellaan kolmea vaihtoehtoista reittiä Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnevalle. Niistä läntinen sijoittuu lyhyeltä osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustajamaa.

Sievin kunnan lausunto Jylkkä – Alajärvi voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja NATURA-arvioinnista

Sievin kunnan näkemyksen mukaan Jylkkä - Alajärvi voimajohtohankkeen ympäristövaikutuksien arviointi on tehty Sievin kunnan näkökulmasta riittävässä laajuudessa. Selvityksessä on huomioitu Sievin kunnan alueella olevat erityispiirteet ja vaikutukset niihin on esitetty selkeästi ja asianmukaisesti. Lisäksi Sievin kunta pitää tärkeänä hankkeen jälkiseurantaa ja kuntalaisten kokemusten kuulemista myös hankkeen valmistumisen jälkeen. Sievin kunnalla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostukseen eikä NATURA-arviointiin.

Kannanotto voimajohtoreitteihin

Sievin kunnan alueella voimajohdolle on esitetty pääosin kaksi toisistaan poikkeavaa reittivaihtoehtoa. Molemmat reittivaihtoehdot muodostavat uudet maastokäytävät kunnan alueelle. Itäisessä vaihtoehdossa tulee pylvässiijoittelussa kiinnittää erityistä huomiota maatalouden toimintaedellytyksiin siten, että pylväitä sijoitetaan mahdollisimman vähän peltoalueelle. Mikäli peltoalueelle joudutaan sijoittamaan pylväitä, niin pylvästyypinä tulee käyttää ns. peltopylvästä. Läntisen vaihtoehdon osalta jatkosuunnittelussa tulee

kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että maastokäytävä voitaisiin toteuttaa mahdollisimman kapeana, jotta metsäkato ja vaikutukset kiinteistöjen omistajille jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Sievin kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus on pyytänyt Sievin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Kalajoen Jylkän ja Alajärven välisen 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja NATURA-arvioinnista. Arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan uutta Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä voimajohtoyhteyttä. Hanke sijoittuu 13 kunnan alueelle kolmessa maakunnassa, ja tarkasteltavia voimajohtoja on yhteensä 395 kilometriä. Kalajoen ja Alajärven väliset kaksi 400+110 kilovoltin voimajohtoyhteyttä ovat tärkeä osa tulevaisuuden puhdasta sähköjärjestelmää. Hanke tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi, kun sähkönsiirtotarve kasvaa. Arviointimenettelyssä tarkasteltavan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen pohjoisempänä päätepisteenä on Fingridin Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä on Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavat voimajohtoreitit sijoittuvat Kalajoen, Alavieskan, Sievin, Kannuksen, Toholammin, Kokkolan, Kaustisen, Lappajärven, Vetelin, Halsuan, Perhon, Vimpelin ja Alajärven kuntien alueille. Tarkasteltavien voimajohtoreittivaihtoehtojen yhteispituus on noin 395 kilometriä ja valittavasta reittivaihtoehdosta riippuen voimajohtoyhteyden kokonaispituudeksi tulee noin 165-185 kilometriä. Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Hankkeessa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu minimissään pelkästään pohjoisimman Jylkkä-Tolosperä osuuden läntinen osuus, jonka pituus on noin 2,1 kilometriä. Pisimmillään nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu voimajohtoreittien vaihtoehtoisissa noin 41,2 kilometriä. Reittiosuudella Jylkästä Tolosperälle 110 ja 400 kilovoltin voimajohdot jakaantuvat omille reittiosuuksilleen ja ne eivät ole vaihtoehtoisia toisilleen. Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä hankkeessa tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa, joista läntinen sijoittuu suurelta nykyisen Mutkalammen tuulivoimapuiston 2 x 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Sievin kunnan alueella arviointisuunnitelmassa on tarkasteltu kahden eri reittivaihtoehtoon ympäristövaikutuksia. Voimajohtoreitti sijoittuu molempien suunniteltujen reittivaihtoehtojen osalta noin 6,5 kilometrin matkalta Sievin puolelle. Molemmilla reittivaihtoehtoisilla voimajohtopylvään tyyppi olisi ns. harustettu kaksijalkainen portaalipylväs, jossa johtoalueen kokonaisleveys reuna-alueet huomioiden olisi 96 metriä. Sievin osalla kumpikaan reittivaihtoehtoista ei sijoitu tärkeille pohjavesialueille tai arvokkaille maisema-alueille, eikä alueilla ole tunnistettu erityisiä luontoarvoja tai suojelukohteita. Vaihtoehtoisista reiteistä itäinen (B-D) sijoittuisi Sievin puolella noin 3 kilometrin matkalta peltoalueelle, kun taas läntinen reittivaihtoehto (C-D) lähes kokonaan metsäalueelle. Kummankaan vaihtoehtoon osalta selvityksissä ei ole todettu merkittäviä kielteisiä vaikutuksia Sievin kunnan alueella. Itäisellä reittivaihtoehdolla on lyhyemmästä etäisyydestä johtuen todettu vähäinen kielteinen vaikutus Kukonkylän asutukselle ja läntisellä vaihtoehdolla vähäinen kielteinen vaikutus Itämaa-Pirttikangas moreenimuodostumalle. Hankkeen Natura-arviointien velvollisuuden selvittämisessä on todettu, että hankkeesta ei arvioida muodostuvan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen varsinaisen Natura-arvioinnin tarvetta minkään tarkastellun Natura-alueen osalta.

Lupajaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon: Voimajohtolinjan sijoitusvaihtoehdot poikkeavat Sievin osalta merkittävästi toisistaan, sillä läntinen vaihtoehto (C-D) sijoittuisi lähes koko matkalta metsäalueelle ja itäisempi vaihtoehto (B-D) taas suurimmalta osin peltoalueelle. Lupajaoston näkemyksen mukaan näin merkittävän voimajohdon sijoittuminen peltoalueelle tulisi aiheuttamaan merkittävästi viljelyhaittaa linjan alle jäävien peltoalojen osalta. Mikäli reittivaihtoehdoksi valitaan itäisempi vaihtoehto, tulisi tämä ottaa huomioon mm. pylvästyppien valinnassa ja niiden sijoittelussa.

Suunnitelluista vaihtoehdoista läntisellä vaihtoehdolla olisi suuremmat vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen alueella sekä luonnon monimuotoisuuden ja ilmastovaikutusten osalta, koska läntisen vaihtoehdon toteuttaminen tarkoittaisi yksistään Sievin kunnan alueella puuston poistoa pysyvästi noin 50 hehtaarin alueelta. Tämän lisäksi voimalinjan reunavyöhykkeiden rajoitukset rajoittaisivat metsän kasvatusta noin 13 hehtaarin alalla. Alueen kiinteistöjaotus huomioiden vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen tulisi tällä vaihtoehdolla koskemaan suurta joukkoa kiinteistön omistajia. Voimajohtohankkeella tulee olemaan yhteisvaikutuksia johtoreittien läheisyyteen suunniteltujen tuulivoimapuistojen kanssa. Arviointisuunnitelmassa onkin tunnistettu näiden hankkeiden yhteisvaikutuksia Sievin kunnan alueella mm. Vanhakirkon länsipuolen ja Koivuojan lähistön peltoalueilla, jossa tuulivoimaloiden lisäksi maisemaan tulee vaikuttamaan myös rakennettava voimalinja. Myös Kajaanintieltä tulee näkymään sekä voimajohtorakenteita että tuulivoimaloita. Lupajaoston näkemyksen mukaan hankkeiden yhteisvaikutukset eivät kuitenkaan todennäköisesti tule olemaan merkittäviä yhdenkään Sievin kunnan alueella sijaitsevan asuinrakennuksen osalta. Ympäristön-, pinta- tai pohjaveden suojelun kannalta eri reittivaihtoehdoilla ei tehtyjen selvitysten mukaan ole merkittävää eroa Sievin kunnan alueella. Läntisen reittivaihtoehdon osalta hankkeessa on kuitenkin Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä tunnistettu suuri kielteinen vaikutus liito-oravakohteeseen, joka tulee ottaa huomioon, mikäli reittivaihtoehdoksi valitaan läntinen vaihtoehto. Natura-tarvearviontiin Sievin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa. Lupajaoston mielestä arviointisuunnitelmassa on riittävällä tavalla tunnistettu voimajohtohankkeen ympäristövaikutukset Sievin kunnan osalta molempien reittivaihtoehtojen osalta.

SLL Pohjanmaan Piiri

Paras vaihto voimalinjan ylitykseen on Lestijoen kohdalla läntisin vaihtoehto, jolloin Lestijoen arvomaiseman pirstominen voidaan kokonaan välttää. Uusi linja pitäisi viedä joen yli nykyistä 110 kw:n linjaa pitkin, josta se erkaantuu ennen Kannus-Toholampi maantien (ST 775) ylitystä. Tällä vaihtoehdolla voidaan kiertää alueella olevat liito-orava kohteet (kohtuullinen haittavaikutus) sekä yksi luontokohde.

Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys

Selostuksen sivulla 135 kohdassa ”Hangasneva – Alajärvi itäinen vaihtoehto” mainitaan ”Itäinen päävaihtoehto sijoittuu kaikkiaan kuudelle uhanalaisen petolintulajin reviirille (erillinen viranomaisraportti)”. Tälle alueelle kohdistuu jo muutenkin useita tuulivoimahankkeita, jotka yhdessä itäisen linjan kanssa lisäävät painetta alueen monia petolintureviireitä kohtaan. Lisäksi itäisen vaihtoehdon lähellä sen itäpuolella kulkee jo Fingrid Oyj:n kaksi 400 kV voimajohtoa, joiden rinnalle on rakenteilla Lestijärvi-Alajärvi 400 kV voimajohto (s. 347, kuva 12.1., suunnassa NNESSW kulkeva linja). Itäinen päävaihtoehto uutena linjauksena pirstoisi lisää tätä erämaa-alueita. Rakentamisaika aiheuttaa häiriöitä petolintureviireille. Väärin ajoitettuna rakentaminen voi jopa aiheuttaa pesinnän epäonnistumisen, jos pesimäkaudella käytössä oleva pesä tulee lähelle linjaa.

Säteilyturvakeskus STUK

Suunniteltu voimajohtoyhteys sijoittuu Fingridin Kalajoen Jylkässä ja Alajärvellä sijaitsevien sähköasemien välille Kalajoen, Alavieskan, Sievin, Kannuksen, Toholammin, Kokkolan, Kaustisen, Vetelin, Halsuan, Vetelin, perhon, Vimpelin ja Alajärven kuntien alueille. Tarkasteltavien voimajohtoreittivaihtoehtojen yhteispituus on noin 780 kilometriä, kun rinnakkaisten vaihtoehtojen pituudet summataan. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituudeksi tulee 165-185 kilometriä, kun huomioidaan, että sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. Reitit sijoittuvat enimmäkseen uuteen maastokäytävään. Voimajohtoyhteys sijoittuu pääosin metsätalousalueille

ja maaseudulle. Alle 100 metrin etäisyydellä suunniteltujen voimajohtoreittien keskilinjasta sijaitsee kymmenen asuinrakennusta ja neljä lomarakennusta.

Stuk suositteli YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa rakentamaan uudet voimajohtot siten, että ne eivät aiheuttaisi reittien varrella sijaitsevista asuinrakennuksissa 0,4 mikrotieslan ylittävää magneettivuon tiheyttä, jos se järkevin toimenpitein on mahdollista. YVA-selostuksessa esitettyjen rakennusten sijaintitietojen ja magneettikentälaskelmien perusteella magneettivuon tiheys on suurempi kuin 0,4 mikrotieslaa vain yhdessä lomarakennuksessa, joka sijaitsee 36 metrin etäisyydellä suunnitellun voimajohtoreitin keskilinjasta. Muissa lomarakennuksissa ja kaikissa asuinrakennuksissa arvioitu magneettivuon tiheys on korkeintaan 0,4 mikrotieslaa. YVA-selostuksen suunnitelmissa esitetyt uudet voimajohtot voidaan siten rakentaa STUKin YVA-ohjelmasta antaman lausunnon suosituksen mukaisesti.

Taluskylän Kyläyhdistys (86 allekirjoitusta)

Taluskylän Kyläyhdistyksen Adressi itäisen voimalinjahankkeen vaihtoehdon poistamiseksi

Jylkkä-Alajärvi itäisen voimalinjahankkeen vaikutukset maaseutukylälle olisivat erittäin haitalliset. Taluskylä on maaseutukylä, jossa näkyy vielä perinteinen vanha rakennuskulttuuri maalaistaloineen ja pihapiireineen. Suunniteltu uusi itäinen sähkölinja risteäisi kylää liian läheltä. Huomioitavaa talojen läheisyys linjan kanssa ja epäselvät ja risteävät lausunnot etäisyyksistä 98 m tai 150 m??!! Tilannekuvista ei voi sanoa mitään, kun havainnointina esitetty kuvan laatu on erittäin heikko ja epäselvä. Linja tuhoaisi käytännössä virkistysaluetta Linnakallion alueella ja Mäenmaan hienot luontopolun maisemat. Vetenjärven lintukosteikko sijaitsee myös liian lähellä. Haluamme pitää kylän elinvoimaisena, viihtyisänä ja kehittyvänä edelleen. Uusi leveä linja halkaisisi koko kylän toteutuessaan ja samalla metsäpinta-alaa katoaisi 11,1 ha enemmän verrattuna läntiseen linjaan. Ympäristöneuvostossa hyväksyttiin 28.6.2022 metsäkadon ja metsien tilan heikkenemistä koskeva neuvoston yleisnäkemyks. Suomen osalta tarkastelu koskettaa erityisesti puutavarakatoa. Me allekirjoittaneet vastustamme jyrkästi Jylkkä-Tolosperä voimalinjan itäistä vaihtoehtoa. Adressi on avoin kaikille, jotka haluavat ilmaista tukensa kyläyhteisön säilyttämisen puolesta.

Traficom

Voimajohtohankkeen lentoestelupaprosessissa tulee huomioida Vetelissä sijaitseva Sulkaharjun lentopaikka EFVT (<https://lentopaikat.fi/sulkaharju-efvt/>) mikäli voimajohtolinjan pylvään korkeus ylittää 30 metriä ja on enintään 12 kilometrin päässä lentopaikan mittapisteestä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalouspalvelut

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen ei katso tarpeelliseksi antaa lausuntoa Jylkkä, Kalajoki - Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista (EPOELY/431/2021).

Vetelin kunta, kunnanhallitus

Kalajoki-Alajärvi voimajohtohankkeen mukainen voimajohtolinja on toteutettava lyhintä mahdollista reittivaihtoehtoa käyttäen, jolloin luontovaikutukset ja yksityisten maanomistajien menetykset ovat pienimmät. Itäinen uusi reittivaihtoehto on piirretty Haukilahden vedenottamon ja osittain Vimpelin vedenottamon läheisyydestä pohjavesialueelta. Tämä linjaus tulee muuttua. Linjaa ei tule toteuttaa maisemallisesti arvokkaan ja poikkeuksellisen laajan, pohjavesialueeseen kuuluvan Haukkaharjun yli, josta soranottoa on rajoitettu. Maakaapelointia tulee käyttää asutuskeskittymien kohdalla ja muilta osin uudenaikaisia korkeampia vapaasti seisovia pylviä, jotka vaativat vain 50 metriä leveän avohakkuun vanhanaikaisten haruslinjapylväiden vaatiman 100 metriä leveän avohakkuun sijasta. Käytettävällä tekniikalla on ratkaiseva merkitys sekä luontovaikutuksiin että maanomistukseen ja

maanomistajavaikutuksiin. YVA-selostukseen on merkitty Vetelin läntisen voimajohtoreitin varrella asuinrakennus, joka jää Räyringin Haapajärven itäpuolella alle 100 m esitetystä voimajohtolinjasta. Selostuksen mukaan voimajohtoreittien toteutuminen ei aiheuta tarvetta asuin- tai lomakiinteistöjen poistamiselle. Mahdollinen voimajohto saattaa tässä sekä vastaavissa kohteissa aiheuttaa kuitenkin merkittävää haittaa asutukselle johtokohtaisen rakennusrajoitusalueen kautta. Kunnanhallituksen aikaisemmat huomiot Haapajärven ja Viistennevan suojelualueen linnustollisesta yhteydestä on sivuutettu selostuksessa kevyin perustein. Haapajärvellä on käynnissä valtion kustantama vesistökuunnostushanke, jonka tavoitteena on nostaa järven vedenpintaa sekä kehittää järveä lintujärvenä. Haapajärveltä on tärkeä linnustollinen yhteys Viistennevan suojelualueelle (MAALI-alueet). Alue on tärkeä levähdysalue lintujen kevät- ja syysmuutossa. Suunniteltu läntinen voimalinjajohto kulkisi juuri Haapajärven ja Viistennevan välistä, mikä osaltaan tuo lintujen liikkumiselle näiden ruokailu- ja levähdysalueiden välillä huomattavan riskin. Asiat on otettava huomioon voimajohtoreitin linjauksessa. Läntinen reittivaihtoehto on muutettava siten, että Patanan järven kohdalla Tuohimaan asuin- ja maatalouskeskusalue ja Lehtolan vakituinen asuinpaikka on kierrettävä lännestä riittävällä etäisyydellä huomioiden maatalouskeskuksen laidunalueet ja laiduneläinten hyvinvoinnin. Arviointiselostuksesta on jätetty huomiotta Tyynelän maatilan muistutus karttaliitteineen. Muistutus on otettava huomioon. Reittivaihtoehdosta riippumatta voimajohtohanke on toteutettava uudenaikaisinta ja kapeinta, vähiten luontoa tuhoavaa johtokäytävää ja toteutustapaa käyttäen, koska yksityisille maanomistajille maksettavat jo ajasta jääneet ja vanhentuneet lunastuslain mukaiset korvaukset ovat vain nimellisiä, eikä uutta lainsäädäntöä ole ehditty vielä säätää. YVA menettely vaikuttaa luontovaikutusten lisäksi keskeisesti myöhempään lunastuslain käyttämisen laajuuteen ja siten maanomistajien asemaan. Lintukuolemien ehkäisemiseksi voimajohdot on varustettava vihreillä luontoon sopivilla palloilla pylväsväleittäin ja johdoittain. Erityisesti metsäkanalinnut lentävät puiden latvojen tasolla ja hieman niiden yläpuolella ja törmäävät johtoihin. Pilvinevalla esiintyvät vasomisalueet on huomioitu hyvin tarkkaan mm. tuuli-voimakaavoituksessa. Vertaillen YVA-selostusta ja kaavoituksessa olevia arvoja, todetaan että YVA-selostuksen arvioinnit ovat huomattavasti pienemmät ja rajatummat kuin mitä tuulivoimakaavoituksessa on vaadittu. Natura-alueen eläinlajistoa tulee selvittää paremmin, jotta voidaan arvioida voimalinjajohtojen vaikutukset näiden elinalueisiin. YVA-selostuksessa ei ilmene, miten on arvioitu voimalinjajohtojen vaikutus linnustoihin ja lintujen törmäys alttiuteen. Esimerkiksi petolintujen ”ketteryydellä” ei voida perustella, ettei petolintu voi voimalinjaan törmätä. Voimalinjojen rakentamisen aikainen häiriö tulee arvioida uudelleen linnuston osalta, eteenkin Pilvilammen direktiivilajistojen osalta. Vetelin kunta ei hyväksy voimalinjan vetoa alle 2 km etäisyydellä Pilvinevan Natura-alueelta. Suojavyöhyke on ELY-keskuksen määrittämä suojavyöhyke kunnan luvittamille toiminnoille. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan samaa käyttöä tulee olla myös valtion vetämillä hankkeilla.

YVA-selostuksessa on arvioitu, että hanke pienentää hiilinielua 0,2 % alueen voimajohdon sijoitusalueiden kuntien metsätalousmaahan verrattuna. Määrä vaikuttaa pieneltä, hehtaareiksi muutettuna poistuvaa puustoista pinta-alaa on 1200-1300 hehtaaria. YVA-selostuksessa arvioidaan metsäpoistuman olevan osittaista ja osin väliaikaista. Vetelin kunnanhallitus ei katso puuston poiston olevan väliaikaista, koska linjasto pidetään puustosta vapaana. Hiilinielun pienentymisen arvioiminen 0,2 % hankealueella on arvioitu todellisuutta pienemmäksi, kun tarkastellaan voimalinjojen käyttöikä. Hankkeen hiilineutraaliutta ei voida perustella tuulivoiman hiilineutraaliudella, vaan tulee tarkastella omana hankkeenaan. YVA-selostuksessa ei ole arvioitu tarkemmin hankkeen vaikutuksia kansalliseen metsänhoitostrategiaan tai hiilinielun ylläpitoon ja kasvattamiseen. Metsien hiilensidontaa voidaan vahvistaa lisäämällä metsien kasvua ja huolehtimalla metsien terveydestä. Valtakunnalliset alueiden käytön tavoitteet linjaavat, että riittävän yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden säilyminen on tärkeää biotalouden, huoltovarmuuden, maiseman ja luonnon monimuotoisuuden kannalta, ja että alueiden käytössä on tarpeen ottaa huomioon maa- ja metsätalouden kannalta toimivat ja riittävän yhtenäiset alueet. Voimalinjajohtojen sijoittaminen kunnan yhtenäisimpien metsäalueiden halki ei ole valtakunnallisen alueiden käytön mukaista. YVA-selostuksessa koronamelun mahdollisia vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan alle 100 m etäisyydellä asuin- ja lomakiinteistöille.

Rakentamisen aikainen melu on YVA-selostuksessa huomioitu. Käyttöaikainen koronamelun vaikutuksia eläimistöön ja linnustoon ei ole selvitetty. Vähiten luontoa tuhoava johtokäytävä on ekologisen kestävyuden ja luonnonvarojen vaalimisen lisäksi myös sosiaalisen ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden kannalta välttämätöntä. Uudenaikaiset luontoa vähiten tuhoavat toteutusvaihtoehdot on otettava avoimesti myös ympäristövaikutusten arviointiin ja edistettävä niiden käyttöönottoa muillakin olemassa olevilla voimajohtolinjoilla, luontoalan vähentyessä Suomessa merkittävästi uusien energiaratkaisujen myötä. Koska maakaapelointia ja luontoa vähemmän tuhoavia pylväsmalleja ei ole esitetty ympäristövaikutusten arvioinnissa lainkaan, tulee Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen käynnistää ympäristövaikutusten arviointi tarvittaessa uudelleen. Maakaapelointi ja kapeat pylväslinjat yhdessä ovat luonnon ja maanomistajien kannalta ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävin ratkaisu.

YVA-selostuksessa ei ole huomioitu EU:n biodiversiteettistrategiaa, jonka tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Ensimmäinen sitoumus koskee sitä, kuinka jäsenmaat edistävät EU:n yhteisen 30 % suojelupinta-alatavoitteen ja 10 % tiukan suojelun tavoitteen saavuttamista. Jäljellä olevien vanhojen ja luonnontilaisten metsien tiukan suojelun tavoite sisältyy tähän kokonaisuuteen. Toinen sitoumus koskee jäsenmaiden toimia, joilla turvataan luonto- ja lintudirektiivin liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutaso sekä toimia, joilla suojelutasoa parannetaan 30 prosentilla lajeista ja luontotyypeistä. Asetuksen toimeenpano edellyttää luonnonhoitoa esimerkiksi soilla, metsissä, maatalousympäristöissä, tuntureilla, rannoilla, merellä ja sisävesissä. Direktiivi tulee huomioida YVA-selostuksessa, sillä direktiiviä tulee noudattaa voimalinjahankkeen rakentamisvaiheessa. Hanketoimijan on arvioitava voimajohtohankkeen rahoitustarve uudelleen, jotta luontoa ja yksityistä omaisuutta säästävät rakennustavat voidaan toteuttaa. Voimajohtohanketta ei tule toteuttaa luonnon ja yksityisen maanomistuksen kustannuksella.

Vetelin seurakunta

1. Suunnitelmat on tehty niin, että linjojen alle jäävä alue olisi leveydeltään 96 metriä. Nykytekniikka mahdollistaa luontoa ja maapohjaa oleellisesti vähentävän ratkaisun. Linja tulee rakentaa niin, että vaihdejohtot tulevat päällekkäin, se kasvattaa linjan korkeutta ylöspäin ja samalla vähentää linjan leveyden suunnitellusta puoleen. Kalajoelta-Alajärvelle rakennettavassa linjassa tämä merkitsee huomattavaa metsää, muuta luontoa ja maapohjaa säästävää ratkaisua.
2. Korvaukset maapohjasta ja puustosta tulee saattaa ajan tasalle. Nyt maksettavat korvaukset ovat aivan liian pienet.
3. Linja tulisi toteuttaa lyhintä eli ns. itäistä reittiä.

Vimpelin kunta, kunnanhallitus

Vimpelin kunta antaa Jylkkä, Kalajoki-Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista seuraavan lausunnon: Vimpelin kunta esittää linjaa H-I, I-J, perusteluna linjan maisemahaitan minimointi olemassa olevaan asutukseen. Linja I-J kulkee myös potentiaalisen tuuli-, sekä aurinkoenergiapuiston alueella, mikä voi vaikuttaa positiivisesti kunnan alueelle rakennettaviin energiahankkeisiin. Vimpelin kunta haluaa, että linjan suunnittelussa huomioidaan maksimaalinen etäisyys asutuksiin. Linjan H-I välillä sijaitsee muun muassa Huopanan kylä, sekä erämatkailukeskus. Toivomme, että linja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa kyseisille alueille.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman lausunnon jälkeen on noussut esille, että voimajohtolinja olisi toteutettavissa myös maakaapelina tai voimajohdon "Tannenbaum"-pylväällä tai Y-pylväällä. "Tannenbaum"- pylvästä että Y-pylvästä ei ole huomioitu YVA-selostuksessa lainkaan. Maakäyttöön sekä linjastoja varten tarvittavaan avohakattuun pinta-alaan nähden sekä Y-pylväs että "Tannenbaum"-pylväs

vie huomattavasti vähemmän avohakkuuta linjastojen ollessa vain noin 50 m verrattuna harustetun portaalipylvään 100 m linjastoon. Voimajohtohankkeella on vaikutusta alueen maatalouteen ja esimerkiksi pylväät aiheuttavat kiertämishaittaa maatalouskoneilla liikuttaessa peltoalueilla. Kustannussyistä ei voida poissulkea pylväsvaihtoehtoja YVA-selostuksesta ja näitä pylväsvaihtoehtojen ympäristövaikutukset verrattuna yleisesti käytettävään harustettuun portaalipylvääseen. Alueilla, jotka ovat mm. linnustolle tärkeitä ruokintareittejä tai muita maisemallisesti arvokkaita alueita, tulee mahdollisuuksien mukaan maakaapeloida, haittavaikutusten minimoimiseksi.

Ympäristövaikutukset pylväsvaihtoehtoja tarkastellessa muuttuvat olennaisesti, kun huomioidaan eri pylväsvaihtoehtoja linjastojen alta poistettavan metsäalamäärät. Valtion tavoitteita ennallistaa ja ehkäistä lajiston köyhtymistä ei ole riittävästi tarkasteltu YVA-selostuksessa. Reittivaihtoehdosta riippumatta voimajohtohanke on toteutettava uudenaikaisinta ja kapeinta, vähiten luontoa tuhoavaa johtokäytävää ja toteutustapaa käyttäen, koska yksityisille maanomistajille maksettavat, jo ajasta jääneen ja vanhentuneet lunastuslain mukaiset korvaukset ovat vain nimellisiä, eikä uutta lainsäädäntöä ole ehditty vielä säätää. YVA menettely vaikuttaa luontovaikutusten lisäksi keskeisesti myöhempään lunastuslain käyttämisen laajuuteen ja siten maanomistajien asemaan. Maakaapelointi ja kapeat pylväslinjat yhdessä olisivat maiseman, luonnon ja maanomistajien kannalta ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävin ratkaisu.

Väylävirasto

Väylävirasto tuo esille, että suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohtoon pylväät estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, ettei liikenneturvallisuuden kannalta tärkeille kohdille tule näkemäesteitä. Voimajohtorakenteiden kuljetuksissa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen, sillä suuret rakenteiden osat voivat esimerkiksi haitata näkymiä. Mikäli johdon rakentamista tai esim. siihen liittyviä kuljetuksia varten tarvitaan joitakin erityisjärjestelyjä, kuten liittymien avartamista tai näkemäalueiden laajentamista, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väli aikaista siirtoa. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle. Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkein, on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn. Rautatiealueella voimajohtojen rakentaminen tapahtuu lunastusluvalla. Lunastusluvan lisäksi voimajohtoon rakentaminen rautatietä risteävästi vaatii sopimuksen rautatiealueella työskentelystä (ratalaki 36 §). Sopimuksen yhteydessä varmistetaan turvallinen työskentely ja vastuut rautatien risteämissä. Sähköradan ylityksissä tulee olla vapaata tilaa vähintään 12,4 metriä kiskonselästä lukien. Korkeusvaatimus voi olla tätäkin suurempi, mikäli risteämisen kohdalla on muita ratateknisiä laitteita. Väyläviraston käytönjohtaja Janne Nieminen allekirjoittaa ja hyväksyy sähköradan ylitykset voimajohtojen osalta. Työskenneltäessä ja liikuttaessa rata-alueella ja myös radan suoja-alueella on tarkistettava aina ratatyöluvan tarve. Rautatiealueella ja myös radan suoja-alueella työskenneltäessä ja liikuttaessa on noudatettava Väyläviraston ohjetta Radanpidon turvallisuusohjeet TURO (VO 40/2022), ohjetta Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset (Väyläviraston ohjeita 5/2021) sekä tarvittaessa Sähkörataohjeita

(Liikenneviraston ohjeita 7/2016). Työn tarvitsemista rautatieliikenteen liikennekatkoista on sovittava erikseen Fintraffic Raide Oy:n liikennesuunnittelun kanssa. Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Ylivieskan yhteistoiminta-alueen ympäristöterveydenhuolto

Ylivieskan yhteistoiminta-alueen ympäristöterveydenhuollon toiminta-alueita ovat Alavieska, Nivala, Sievi ja Ylivieska. Ympäristöterveydenhuolto esittää lausuntonaan omalta toimialueeltaan seuraavaa: Terveydensuojelulain (763/1994) 2 § mukaan, *Elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niiden vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.* Hankeaineistoa tulee täydentää niin, että yhteisvaikutuksissa huomioidaan Malakakankaan tuulivoimapuistohanke Sievissä. Kyseinen tuulivoimapuistohanke sijoittuu niin, että suunnitelluista johtoreiteistä läntinen kulkee tuulivoimapuistohanke-alueen läpi. Voimajohtohanke ei sijoitu Alavieskan ja Sievin kuntien alueilla pohjavesialueille.

Kommentit / Kommentarer

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö

Yleiset huomiot selostuksessa

Selostus on vaikealukuinen. Luontovaikutusten osuudessa on toistuvia kappaleita ja taulukoilla saattaa olla vääriä kuvatekstejä. Selostuksessa on myös virheellisiä viittauksia, esim. sivulla 122 on viitattu virheellisesti liitteeseen 1, joka on karttaliite. Luettavuuden parantamiseksi luontovaikutusten osuutta olisi voitu tiivistää ja luontoselvityksien raportteja olisi tullut liittää selostuksen liitteiksi.

Linnuston maastonselvityksiä olisi tullut raportoida tarkemmin. Selostuksessa todetaan, että lintuja on havainnoitu luontoselvityksen yhteydessä v. 2021 ja tämän lisäksi on tehty pesimälinnustokartoitus Ecobion toimesta v. 2022. Tekstistä käy ilmi, että lajeja on kirjattu muistiin arvokkaista elinympäristöistä. Lajistoa on kuitenkin lueteltu erittäin suppeasti ja tarkempi selvitys ja erillismaininta on ainoastaan yhdestä petolintulajista. Selostuksessa on todettu, että pesimälinnustoa on kartoitettu 82 valikoidulla kohteella kertalaskentana 7.6-10.6 välisenä aikana. ELY-keskus pitää puutteellisena, että linnuston laskennoissa ei ole huomioitu lajiryhmiä, jotka vaativat laskentoja eri aikaan, kuten kevättalvella havainnoitavat pöllöt ja metsäkanalintujen soitimet, jolloin niiden esiintymistä johtoreiteillä tai reittien vaikutusalueella ja mahdollisten merkittävien vaikutusten aiheutuminen ei voida varmasti poissulkea

Vaikutuksien arviointiin linnustolle olisi tullut panostaa enemmän. Selostuksessa on todettu, että voimajohtoreitti sivuaa neljä kansallisesti tärkeää (FINIBA) linnustoaluetta ja jopa viisitoista maakunnallisesti arvokasta linnustoaluetta (MAALI), tai sijoittuu näille alueille. Osa MAALI alueista ovat päällekkäisiä FINIBA alueiden kanssa. ELY-keskus huomauttaa, että luonnonsuojelulain 39 § mukaan rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen on kiellettyä erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Suurin osa Suomessa esiintyvistä luonnonvaraisista lintulajeista ovat rauhoitettuja. Suuri osa lintulajeista on myös EU:n lintudirektiivin liitteen I kuuluvia.

Maastonselvitykset ja vaikutuksien arviointi kasvillisuuden ja luontotyyppien sekä liito-oravien osalta ovat riittävät ja asiantuntevasti laadittu. Metsäpeuran osalta hankkeessa olisi tarkemmin tullut esittää metsäpeuralle tärkeitä alueita ja arvioida voimajohtoreittien mahdollisia estevaikutuksia suhteessa

vasomis- ja laidunalueisiin. Luke lausui hankkeen ohjelmavaiheessa, että Rangifer-suvun peurojen on todettu välttävän voimalinjoja. Välttämisen voimakkuus on ollut havaittavissa 4 km etäisyydelle voimalinjoista ja teistä.

Kuten selostuksessa on todettu voimajohdolle raivattavan ja puuttomana pidettävän leveän johtoaukean lisäksi sen läheisyyteen syntyy reunavaikutteista ympäristöä. Peitteisillä alueilla reunavaikutus voi ulottua useiden kymmenien metrien etäisyydelle voimajohdosta. Pylväspaikoilla kasvillisuus häviää rakentamisen aikana ja lajikoostumus saattaa muuttua. ELY-keskus yhtyy selostuksessa todettuun, että suurimmat muutokset kasvillisuuteen ja luontotyyppisiin aiheutuu todennäköisesti alueilla missä on vanhaa puustoa. Varttuneen ja vanhan puuston metsäkuvioille kohdistuu keskeinen osa vaikutuksista myös liito-oravan kulkuyhteyksille. Voimajohdon rakentamisen kokonaisvaikutukset ja luonnonympäristön pirstoutumisen vaikutukset ovat kokonaisuutena suuremmat kuin yksittäisiin kohteisiin kohdistuvat vaikutukset. ELY-keskus yhtyy selostuksessa todettuun, että yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa lisäävät luonnon monimuotoisuuden kokonaisuutena kohdistuvia vaikutuksia. Selvä puute on, että yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa on kuitenkin selkeästi arvioitu vain maakotkan osalta. Myös maakotkan osalta erillisraportissa arvioinnissa olisi tullut esittää karttakuvia myös muista hankkeista (voimajohtohankkeen lisäksi) suhteessa kotkareviireihin.

ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö kommentoi johtoreittivaihtoehtojen vaikutusten arvioinnista luontokohteisiin, kuten luontotyyppisiin, linnustoon ja muuhun eläimistöön. Natura alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista ELY-keskus lausuu erillisessä lausunnossa, joka liitetään yhteysviranomaisen perusteltuun päätelmään.

Voimajohtoreittiosuus Kukonkylä-Höyläsalonneva

Tarkasteltaessa voimajohtoreittien vaihtoehtoja on todettava, että kaikissa vaihtoehdossa on kielteisiä vaikutuksia. Lestijokilaakson maisema-alueen kiertoreitti on suositeltava maisemavaikutusten minimoimiseksi, mutta myös tällä vaihtoehdolla on jopa kohtalalaisia vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. ELY-keskus katsoo, että selostuksessa olisi tarkemmin tullut arvioida voimajohtojen vaikutus Lestijoen ylityksen laajoilla peltoaukeilla levähtävälle muuttolinnustolle kaikissa joen ylittävissä reittivaihtoehtoissa.

Selostuksessa todetaan, että Kälviän-Toholammen rajaseudun suot kansallisesti tärkeä/FINIBA alue sijaitsee johtoalueen läntisellä ja itäisellä vaihtoehdolla n. 130 m matkalla. ELY-keskus huomauttaa, että FINIBA alue käsittää myös Kopsannevan, joka jää johtoreitin alle jopa 380-390 m matkalla. Muilta osin voimajohdon ei ELY-keskuksen karttatulkinnan mukaan pitäisi kulkea FINIBA alueella. Selostuksessa vain vähäisiä vaikutuksia on arvioitu FINIBA alueelle Kälviän-Toholammen rajaseudun soille/Kopsannevalle.

Kopsannevalla on kuitenkin huomattavia linnustoarvoja ja ELY-keskus katsoo, että vaikutusarvio on kevyesti perusteltu huomioiden, että johtoreitti kulkee alueen läpi. KPLY:n lintupaikkaoppan 2012 mukaan Kopsannevalla pesii esim. riekko ja uhanalaisia kahlaajia, kuten taivaanvuohi. Suoalueella saalistaa myös petolintuja, kuten kanahaukka, sinisuohaukka ja viirupöllö. Liitekartoissa on todettu, että vaikutuksia ei muodostu, mikäli käytetään huomiomerkinä, mutta yhteenvetotaulukoissa on mainittu vähäisistä vaikutuksista. Voimajohtoalueen kaakkoispuolelle sijoittuu Länsi-Toholammin tuulivoimapuisto, jolloin merkittäviä yhteisvaikutuksia saattaa aiheutua linnustolle.

Jokilaakson maisema alueen kiertoreitillä on tulkittu olevan kohtalainen (kielteinen) vaikutus liito-oravan elinympäristölle. Liito-oravakohteet on tulkittu kulkuyhteyksinä ja 96 m leveä johtoaukea heikentää lajin siirtymistä sen yli ja elinympäristöjen (kohteet 93 ja 95) välillä. Lieventäväksi toimenpiteeksi on ehdotettu hyppypylväitä. Koska hyppypylväiden toimivuudesta liito-oravalle ei ole Suomesta riittävästi näyttöä, ELY-keskus katsoo, että tähän kohteeseen tulee rakentaa riittävän korkea pylväsvaihtoehto, joka sallii puuston jättämistä voimajohtojen alle tai vaihtoehtoisesti sijoittaa johtoja yhteispylväisiin (Tannenbaum mallia

hyödyntäen) ja kaventaa voimajohtolle tarvittavaa aukeaa niin, että liito-orava pystyy ylittämään sen. Vaihtoehtoisesti tulee harkita liito-oravan elinympäristöjen kiertäminen. Mikäli liito-oravankulkuyhteyttä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tai ruokailualueiden välillä ei voida turvata, voimajohtohanke on luonnonsuojelulain 49 § vastainen ja vaatii poikkeusluvan.

Metsäpeuran vasomisalueista esiintyy todennäköisesti ainakin Ritaneva-Vipusalonnevan-Märsynnevan Natura 2000 alueen itäosissa. Laji on alueelle tyypillinen mutta ei ole alueen suojeluperusteena. Kaikilla reittivaihtoehdoilla saattaa olla vaikutuksia metsäpeuran kulkuyhteyksiin alueella esiintyvien laajojen suokohteiden välillä. Läntinen kiertovaihtoehto sijoittuu lähimpänä yllä mainittua Natura aluetta.

Voimajohtoreittiosuus Lestijärven haarajohto

Loukkunneva-Raikonneva ja Salmineva-Höyläsalonnevan ovat osa jopa valtakunnallisessa mittakaavassa poikkeuksellisen arvokasta suoaluekokonaisuutta. Monimuotoisilla suoalueilla esiintyy uhanalaisia suoluontotyyppisiä ja molemmat alueet kuuluvat soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteisiin. Loukkunneva-Raikonneva on myös maakunnallisesti tärkeää linnustoaluetta. ELY-keskuksen tietojen mukaan alueilla pesii suuria petolintuja, sääksi ja muuttohaukka, joista jälkimmäinen on luokiteltu vaarantuneeksi. Selostuksessa petolintuja ei ole mainittu eikä ole otettu kantaa voimajohton mahdollisista vaikutuksista niiden lentoihin tai tarkemmin muiden lajiryhmien lintuihin, vaikka voimajohtoreitti kulkisi Loukkunneva-Raikonnevan ja Salmineva-Höyläsalonnevan välistä. Voimajohtohankkeen linnustonselvityksissä myös Kuikkalamminneva todettiin arvokasta pesimälintulajistoa, mutta selostuksessa ei ole kuitenkaan tarkennettu miten voimajohto mahdollisesti vaikuttaisi kohteen lajistoon. Luontokohteiden vaikutusten arvioinnissa on taulukoitu, että voimajohtolla ei olisi vaikutusta Kuikkalamminnevaan.

Sekä uhanalaisen petolinnun erilliselvityksessä, että selostuksessa on useampaan kertaan huomautettu Raikonnevan suojellun petolinnun pesälöydöksestä. Metsähallitus on lausunnossaan todennut, että suojeltu petolintu ovat rakentaneet pesää kevättalvella 2023 ja pesää tulee kohdella uutena reviiirinä. ELY-keskus huomauttaa, että myös toinen petolintulaji pesii alueella. Koska luonnonsuojelulain 39 § kieltää rauhoitetun lintulajin tahallisen häiritsemisen, erityisesti lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsykliä kannalta tärkeillä paikoilla ja kysymyksessä olevien petolintulajien pesäpuut ovat saman pykälän mukaan rauhoitettuja, ELY-keskus on yhteistyössä asiantuntijoiden ja metsäkeskuksen kanssa päättänyt suojavyöhykkeiden määrittämiseen pesimäaikaan. Uhanalaisen petolinnun osalta suojavyöhyke on 1000 m ja toisen petolinnun 500-1000 m, maastonmuodoista riippuen. Suojavyöhykkeen ohje on ensisijaisesti tehty metsänkäsittelytoimenpiteiden ajoitusta ajatellen, mutta kuten hankkeen vaikutusten arvioinnissa suojeltuun petolintuun todetaan (hankkeen erilliselvityksessä), nuorilla linnuilla on suurin riski törmäykseen voimajohtoihin pian niiden pesästä lähdön jälkeen, jolloin ne harjoittelevat lentämään pesän läheisyydessä. Näin ollen lain määrittämää häirintää voi rakentamisen ajan lisäksi aiheutua voimajohton käytön aikana.

ELY-keskus katsoo, että Lestijärven haaran voimajohton vaikutus luontoarvoille ja etenkin linnustolle saattaa olla merkittävä, vaikka selostuksessa vaikutusta on arvioitu vähäiseksi. Erillisessä selvityksessä on nimittäin todettu, että vaikutukset suojellun petolinnun reviiiriin Raikonnevalla voisivat olla kohtalaisia ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa jopa merkittäviä. Näin ollen Lestijärven haarajohton toteuttaminen on erittäin ongelmallinen, eikä sitä ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tule toteuttaa mikäli alueelle suunnitellut tuulivoimahankkeet toteutuvat. Mikäli merkittäviä vaikutuksia aiheuttavan voimajohton toteuttaminen näin lähellä rauhoitettujen petolintujen pesäpaikkoja tästä huolimatta edistetään, vaatii se luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan. Poikkeuslupa tulee hakea Varsinais-Suomen ELY-keskukselta.

Edellä mainitut suokokonaisuudet ovat ELY-keskuksen tietojen mukaan myös tärkeitä metsäpeuran vasomisalueita. Näin ollen vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida voimajohtoon vaikutus metsäpeuran liikkumiselle. Metsäpeuran on todettu välttävän voimajohtoaukeita erityisesti vasomisen yhteydessä.

Voimajohtoreittiosuus Höyläsalonneva-Hangasneva

Voimajohtoreitti on suunniteltu kulkevan Konttikallionneva-Polosnevan soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteen läpi. Pylväspaikkoja tulee suunnitella niin, ettei luonnontilaisien soiden vesitaloutta heikennetä. Vaihtoehtoisesti SSTE kohde tulee kiertää sen länsipuolelta. Polosnevalla pesii myös suojeltu petolintu. Selkeä puute on, että selostuksessa ei ole otettu kantaa voimajohtoon vaikutuksesta siihen eikä arvioitu lintujen lentosuuntaa.

ELY-keskus katsoo, että voimajohtoon reitin toteutuksessa Vionnevan, Ullavan järven länsipuolen kohdalla on erittäin tärkeää huomioida kaikki petolinnun erillisraportissa mainitut varotoimenpiteet.

Vionnevalla saattaa esiintyä metsäpeuran vasomis- ja laidunalueita, mutta laji ei ole Natura alueen suojeluperusteena. Voimajohtolla saattaa olla vaikutuksia metsäpeuran kulkureitteihin.

Voimajohtoreittiosuus Hangasneva-Alajärvi

Läntisen vaihtoehdon voimajohtoalueelle sijoittuu selostuksen mukaan jopa 8 luontokohdetta joille kokonaisuutena arvioidaan aiheutuvan kohtalainen vaikutus. ELY-keskus katsoo, että pylvässijoittelua tulee suunnitella siten, ettei kokonaisia kohteita (kuten kohde 57) ole tarpeen hävittää. Erityistä huomiota tulee luonnonsuojelulla suojellun liito-oravan lisäksi kiinnittää valtakunnallisesti uhanalaisiin luontotyyppisiin, sekä huomionarvoisten eläinlajien esiintymiskohteisiin. Kohteen L101 luonnonsuojelukohteen (varttuneet kuivahkot kankaat, uhanalaisuusluokka EN/VU) tulee pyrkiä säilyttämään. Metsälain kohteet tulisi säilyttää luonnon monimuotoisuutta suojelevina kohteina, mutta ELY-keskus muistuttaa, että metsälakia ja sillä suojeltuja kohteita valvoo metsäkeskus. Hangasneva-Alajärvi läntisen päävaihtoehdon reitistä on arvioitu olevan suuri kielteinen vaikutus liito-oravan elinympäristölle Porasenojan varressa (kohde L119). ELY-keskus yhtyy arvioon siitä, että voimajohto heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa kulkuyhteyden katkeamisen vuoksi. Kohteeseen tulee rakentaa riittävän korkea pylväsvaihtoehto, joka sallii kulkuväyläksi soveltuvan puuston jättämistä voimajohtojen alle. Vaihtoehtoisesti tulee harkita liito-oravan elinympäristöjen kiertäminen. Mikäli mikään näistä vaihtoehdoista ei ole mahdollista toteuttaa, vaatii hanke luonnonsuojelulain 49 § mukaisen poikkeusluvan. Vetelissä voimajohto ylittäisi Ruonevan luonnontilaisen suon kohteen kaakkoisosassa. ELY-keskus pitää puutteellisena, ettei vaikutusten arvioinnissa ole huomioitu kohteessa sijaitsevaa suojellun petolinnun pesäpuuta. Pesän nykytilanne ja linnun lentosuunnat tulee selvittää. Varotoimenpiteitä toteuttaa, mikäli pesä on asuttu. Mikäli reitti toteutetaan, tulee päälentosuunta arvioida ja Ruonevan kohtaan tulee asentaa huomiomerkitöjä. Itäinen päävaihtoehto sivuaa monia erittäin merkittäviä luontokohteita ja ELY-keskus yhtyy selostuksen arvioon vähintään kohtalaisista haitallisista luontovaikutuksista Pilvinevan-Liedesnevan-Halsanojan alueella ja Peltokankaalla. Erityisesti Pilvinevan alueella tulee huomioida yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, jotka saattavat muodostua merkittäviksi sekä linnustolle, että muulle eläimistölle, kuten metsäpeuralle. Sekä Säästöpiirinevan, että Ylimmäisen suojellun petolinnun reviireille voimajohtoreitistä arvioidaan muodostuvan merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Selostuksessa ja erillisessä maakotkaselvityksessä on todettu, että reittivaihtoehto sijoittuu jopa kuudelle uhanalaisen suojellun petolinnun reviirille. Reitti sijoittuu myös Natura alueiden läheisyyteen. Myös Huosianmaankallion ja Isoraivio-Pilleskydön Natura-alueiden läheisyydessä (Hangasneva-Alajärvi itäinen päävaihtoehto ja Hangasneva-Alajärvi läntinen, pohjoinen alavaihtoehto) vaikutukset liito-oravien kulkuyhteyksiin ja elinpiireihin voivat olla arviointiselostuksessa arvioitua suuremmat. Laji ei ole suojeluperusteena kyseisillä Natura-alueilla, joten ELY-keskus ei ole huomionnut voimajohtoon vaikutuksia liito-oravaan osana kyseisten Natura-alueiden kokonaisarviointia. Voimalinja ei kuitenkaan saa aiheuttaa

estevaikutusta liito-oravan levittäytymiselle lajille soveliaalle habitaatille. ELY-keskus katsoo, että itäinen päävaihtoehto on toteutettavissa ainoastaan, läntisellä alavaihtoehdolla välillä Kellokallio-Kakkurinkangas.

Alajärven alavaihtoehtoista eteläiselle reitille osuu ELY-keskuksen paikkatietojen mukaan liito-oravan esiintymä, jota ei ole mainittu selostuksessa tai karttaliitteillä. Liito-orava havainto on liruunjärvestä lounaaseen Hautakankaan paikkeilla. Keskimmäisellä alavaihtoehdon varrelle sijoittuu Käärmekallioiden Natura alue. Natura alueen suojeluperusteena on vanhan boreaalisen metsän lisäksi metsäpeura, joka olisi tullut huomioida vaikutusten arvioinnissa. Näin ollen ELY-keskus pitää pohjoista alavaihtoehtoa toteuttamiskelpoisimpana vaihtoehtona. Uhanalaisia metsäluontotyyppäjä tulee kuitenkin huomioida ja niiden kiertomahdollisuuksia tulee tutkia. Vaihtoehtoisesti tulee käyttää yhteispylväitä johtoaukean kaventamiseksi.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö

YVA-selostuksessa ei ole huomioitu mahdollisia yhteisvaikutuksia alueen eläinsuojien ja turkistarhojen kanssa. Esim. Kaustisella ja Vetelissä voimajohto kulkisi turkistarhausalueen vierestä. Voimajohtolinjan vaatima alue pienentää suojaavaa puustovyöhykettä asuinrakennuksiin nähden ja saattaa lisätä haju- ja karpäshaittoja. Tiedossa ei ole, mitkä turkistarhat ovat toiminnassa.

Selostuksessa ei ollut mainintaa työnaikaisten teiden ja niihin liittyvien mahdollisten uomien siirtämisten ja ylitysrakenteiden vaikutuksista. Oli maininta, että luonnontilaisille puroille ja noroille laaditaan ympäristöohjeistus. Riittävä ohjeistus tarvitaan myös ihmisen muokkaamille puroille, noroille ja ojille. Ohjeistuksessa pitäisi olla tarpeelliset ohjeet toimenpiteiden suorittamisesta niin, ettei aiheuteta haittaa vesistöille eikä maankuivatukselle. Lisäksi pitäisi ennen töiden aloittamista selvittää johtolinjalle sattuvat ojitussyhteisöt ja saattaa tiedoksi, että niille kuuluviin uomiin kohdistuville toimenpiteille tulee saada yhteisön suostumus. Eli rakentamistöiden vaikutuksia metsä- ja peltoalueiden maankuivatukseen ei ole arvioitu/selvitetty.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesistöyksikkö

Ilmajohdot menisivät Perhonjoen rakenteiden yli. Pylväiden perustukset pitää olla niin, etteivät vaikuta rantaolosuhteisiin/rantavakavuuteen eikä uoman tilavuutta pienennetä sekä huomioidaan mahdollinen tulvavaara alue. Oletan että mikään noista ei ole ongelma. Pylväsväli noin isossa linjassa on melko pitkä. Esitetty vaihtoehto meni Yrttikosken vierestä. Mielestäni ei haittaa meidän rakenteille. Toinen vaihtoehto meni täyttökanavan yli, mutta ei siitäkään meidän rakenteille haittaa. Vesistöyksikön tulvasuojelu- ja kuivatusryhmällä ei kommentoitavaa.

Eteläpohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen y-vastuualueen alueella voimajohtoreittivaihtoehdot ylittävät useita vesimuodostumia: Lestijoen keskiosa, Köyhäjoki, Halsuanjoki, Perhonjoen yläosa, Perhonjoen keskiosa, Patanan tekojärven täyttökanava, Patananjoen yläosa, Porasenjoki, Poikkijoki ja Vimpelinjoki. Valtioneuvoston hyväksymässä (2021) vesienhoitosuunnitelmassa vesimuodostumien ekologinen tila on luokiteltu seuraavasti: Lestijoen keskiosa hyvä ekologinen tila, mutta riskissä huonontua ilman toimenpiteitä, Köyhäjoki, Halsuanjoki, Perhonjoen yläosa, Perhonjoen keskiosa ja Porasenjoki tyydyttävä ekologinen tila, Patananjoen yläosa välttävä ekologinen tila, Patanan tekojärven täyttökanava ekologinen tila suhteessa parhaaseen savutettavissa olevaan tilaan on välttävä, Poikkijoki hyvä ekologinen tila ja Vimpelinjoki hyvä ekologinen tila, mutta riskissä huonontua ilman toimenpiteitä. Vesienhoidossa vesimuodostumien tilan tavoitteena on hyvä tai erinomainen tila tai hyvässä tai erinomaisessa tilassa pysyminen.

Hankealueella on alueita, joilla on kohtalainen tai korkea todennäköisyys happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Hankealueella tulee tehdä tarkemman suunnittelun yhteydessä tarkempi kartoitus

happamien sulfaattimaiden esiintymisestä sekä arvioida happamien sulfaattimaiden hapontuottopotentiaalia. Kartoitus tulee tehdä alueilta, joilla tehdään kaivutöitä ja joilla on riski happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Jos kaivettavilla alueilla havaitaan happamia sulfaattimaita, tulee kaivuista tulevat haitat minimoida. Toimijan tulee tehdä suunnitelma, miten happamista sulfaattimaista aiheutuvat haitat vesistöille minimoidaan. Mahdolliset happamat sulfaattimaamassat tulee kalkita ja kalkki sekoittaa massoihin hankealueella. Tai happamat sulfaattimaamassat tulee kuljettaa luvalliseen vastaanottoaikaan, jossa massat käsitellään asianmukaisesti.

Kaikkien uomien läheisyyteen rakentaminen ja uomien ylitykset sisältävät riskin kuormituksen lisääntymisestä. Jokien, purojen ja norojen lisäksi myös ojia pitkin ravinteet ja kiintoaine kulkeutuvat alaspäin kohti alempia vesistöjä. Kiintoaineen kulkeutuminen vesistöihin aiheuttaa peittymistä, liettymistä ja rehevöitymistä, millä on haitallinen vaikutus vesistöjen veden laatuun ja ekologiseen tilaan. Tämän vuoksi tulee ehkäistä eroosiota ja kiintoaineen joutumista uomiin. Hanke tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu esteellisyyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle hankealueella (mm. tierummut). Jos virtavesiä ylitetään työkoneilla, tulee ottaa huomioon eroosioriski ja pyrkiä estämään eroosio sekä uoman rakenteen muuttuminen. Kaiken kaikkiaan hankesuunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdolliset vesistövaikutukset, myös välilliset, ja pyrkiä vähentämään vesistövaikutuksia.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueidenkäyttö- ja pohjavesiyksikkö

Pohjanveden suojelun ryhmä

YVA-selostuksessa on riittävät tiedot voimajohtoreiteille sijoittuvista geologisista arvokohteista. Selostuksessa on esitetty vaihtoehtoja haittojen vähentämiseen voimajohtoreitin valinnalla ja/tai voimajohdon pylväiden sijoittelulla. YVA-selostuksen mukaan voimajohtoreitti sijoittuu seitsemälle pohjavesialueelle. Eri vaihtoehtojen välillä on eroavaisuuksia siinä, miten pitkältä matkalta johtoreitit sijoittuvat pohjavesialueille. Selostuksessa on riittävästi arvioitu hankkeen pohjavesivaikutuksia rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Pohjanveden suojelun ryhmä huomauttaa, että YVA-selostuksesta puuttuu tieto Harjun (1058452) pohjavesialueen kolmannesta vedenottamosta. Vimpelin kunnan vesihuoltolaitoksen uuden Peltokankaan/Harjun vedenottamon etäisyys johtoalueesta on hieman alle 400 m. Harjun pohjavesialueella on kaksi Vimpelin kunnan vedenottamoita sekä Peltokankaan vesiyhtymän vedenottamo. Voimajohdon pylväiden sijoittamista pohjanveden muodostumisalueelle tulisi välttää, mikäli mahdollista. Pohjanveden suojelun näkökulmasta parhaat reittivaihtoehdot Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan pohjavesialueiden kohdalla ovat:

- Kannus, Eskolanharjun ohitus: Kumpikaan vaihtoehto ei sijoitu Eskolanharjun pohjavesialueelle. Pohjavesialueen harju jatkuu Hanhinevan peltoalueella peitteisenä. Tutkimuksia ei ole harjun jatkumisen osalta ja vedenhankinnan kannalta parhaan pisteen etsimisen suhteen vielä tehty. Nykyisen tiedon valossa itäinen vaihtoehto on pohjanveden suojelun kannalta parempi (Kukonkylä-Höyläsalonneva itäinen vaihtoehto). Läntinen vaihtoehto kulkee lähellä Kurunojaa, joka saattaa olla pohjanveden purkautumisaluetta Eskolanharjusta.
- Veteli, Hirvelänkangas: Hirvelänkankaan pohjavesialueen läpi on suunniteltu Hangasneva-Alajärvi läntinen päävaihtoehto. Linjaus sijoittuu Hirvelänkankaan pohjoisosaan siten, että Seppälän vedenottamo (Vetelin veden päävedenottamo) sijaitsee linjausvaihtoehdosta vajaan kilometrin pohjanveden virtaussuunnassa ottamon yläpuolella. Linjausta tulisi siirtää enemmän kaakkoon, kauemmaksi vedenottamosta. Vaihtoehtoisesti Hirvelänkankaan ylityksestä voisi luopua kokonaan, jos valitaan **itäinen vaihtoehto Hangasneva-Alajärvi**.
- Haukkaharju ja Harju, Veteli, Perho ja Vimpeli: Hangasneva-Alajärven itäinen, läntinen vaihtoehto välillä Kellokallio-Kaakkurinkangas (kiertovaihtoehto) kulkee Haukkaharjun ja Harjun pohjavesialueiden läpi.

Linjaus kulkisi pidemmän matkan pohjavesialueella ja lähempänä vedenottamoita kuin muut vaihtoehdot. Pohjaveden suojelun kannalta ei tulisi valita tätä vaihtoehtoa. **Itäinen vaihtoehto, joka kulkee Kivikankaan ja Paloperkkiönkankaan pohjavesialueiden läpi on kahdesta itäisestä vaihtoehdosta pohjaveden suojelun kannalta parempi.** Tällöin tulee noudattaa varovaisuutta rakennettaessa Porasenjoen lähellä, sillä rakentamiseen liittyy riski haitallisesta pohjaveden purkautumisesta pohjavesialueilta. – Piiliharju, Alajärvi: Pohjaveden suojelun kannalta parasta olisi valita reittivaihtoehto, joka ei kulje Piiliharjun pohjavesialueen läpi.

Alueidenkäytön ryhmä

Alueidenkäytön ryhmä toteaa, että yva-selostus on laadittu laadukkaasti ja kattavasti. Siinä on käsitelty ja esitetty hyvin mm. nykytilakuvaukset sekä oleellisesti tunnistettu ja arvioitu alueidenkäyttöä koskevia kohteita (mm. yhdyskuntarakenne, asuminen, ihmiset, maisema) merkittävine vaikutuksineen voimajohtohankkeen osalta. Vaikutusten sijoittuminen on kuvattu selkeästi kartoille. Alueidenkäytön ryhmä huomauttaa kuitenkin, että Keski-Pohjanmaan maakuntakaavaa koskien ei ole esitetty maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaiden maisema-alueiden kaavamerkintää eikä suunnittelumääräystä. Lisäksi selostuksesta puuttuu ainakin Kannuksen kaupungin puolella sijaitseva Lestijokilaakson osayleiskaava. Kannuksen osalta voimajohtohankkeen vaikutusalueelle kohdistuu maisemallisia ja rakennettua kulttuuriympäristöä koskevia arvoja ja kaavamerkintöjä (mm. kaavamerkintä ma-2), LSL 9 § ja 10 § mukaisia kohteita koskevia määräyksiä sekä osoitettuja rakennuspaikkoja, jotka vaikuttavat jäävän maisema-alueen kiertävän alavaihtoehdon linjauksen alle. Osin jää epäselväksi onko osayleiskaava merkintöineen ja siten vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen huomioitu. Toholammille sijoittuvan valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueeseen kohdistuvat vaikutukset ja merkittävyys on huomioitu, ja siten laadittu myös VAMA-alueen ohittava alavaihtoehto. Alueidenkäytön ryhmä muistuttaa, että Lestijokilaaksoon sijoittuu useita eri tasoisia maisemallisia ja kulttuuriympäristöihin sisältyviä arvoja, joihin kohdistuvat vaikutukset eivät täysin lopu aluerajauksiin vaan voivat jatkua laajemmaltikin ympäristöön, mikä vaatii myös jatkosuunnittelulta huolellisuutta. Alueidenkäytön ryhmä olisi pitänyt hyvänä, jos hankkeen aikana olisi voitu tarkemmin selvittää ja arvioida maakaapeloinnin mahdollisuuksia, erityisesti arvokkaiden maisema- ja kulttuuriympäristöjen ylittämisen osalta, erityylisten vaihtoehtojen vaikutusten vertailtavuudenkin vuoksi. Selostuksessa on esitetty, että joillain alueilla voimajohtohankkeissa käytetään huomiomerkitöjä. Huomiomerkitöjä on esitetty mm. maisemallisten arvokohteiden läheisyyteen. Selostuksesta ei täysin ilmene millainen vaikutus ja merkitys voimalinjojen huomiomerkinnoilla on maisemavaikutusten arviointiin. Lisäksi, jos voimajohtopylväissä on tarkoitus käyttää huomiövärejä olisi niiden vaikutusta hyvä arvioida samalla. Mikäli hankkeessa on tarkoitus rakentaa mahdollisia sähköasemia niin niiden mahdolliset lupatarpeet voisi myös täydentää. Alueidenkäytön ryhmä pitää erityisen tärkeänä, että jatkosuunnittelussa yhteistyö eri energia- ja voimajohtohankkeiden osalta jatkuisi tiiviinä ja niissä pyritään löytämään yhteisvaikutuksiltaan soveltuvimmat ratkaisut hankkeiden toteuttamiseksi. Yhteisvaikutusten merkittävyys korostuu erityisesti Alajärvellä Möksyn alueella.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikennevastuualue

Jylkkä–Alajärvi-voimajohtohankkeen YVA-selostuksen liikenteellisten vaikutusten arviointi vaikuttaa riittävältä. Selostuksessa on esitetty mm. voimajohtohankkeen kanssa risteävät tiet, erikoiskuljetusreitit, kaavamerkinnot, arvioitu ilmastovaikutuksia ja mahdollisia liikenteelle koituvia haittoja sekä niiden lieventämiskeinoja. Kaiken kaikkiaan liikenteelliset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi ja hetkellisiksi työmaan siirtyessä jatkuvasti eteenpäin. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toiminta-alueella suunniteltu voimajohto ylittää lukuisia maanteitä, mutta yhdelläkään niistä ei ole suunnitteilla merkittäviä kehittämis- tai parantamishankkeita. Huomautamme, että YVA-selostuksesta puuttuvat maininnat seuraavista voimajohtohankkeiden kannalta oleellisista Väyläviraston ohjeista ja määräyksistä: Sähkö- ja telejohdot ja maantiet (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) sekä Väyläviraston Määräys johtojen ja rakenteiden

sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Lisäksi sivulla 283 mainitaan kantatie 750. Kyseessä on seututie 750.

Mielipiteet /Åsikter

Mielipide 1

Mielipide ja voimajohtoreitin muutoskehoitus

Sain perjantaina 13-1-2023 Fingridiltä postia ja kuulin ensimmäisen kerran asiasta jossa on esitetty tulevan Jylkkä-Alajärvi voimajohdon reitin kulkevan metsäpalstani poikki Vimpelin Sääksjärven kylässä. Voimajohdon reitti myötäilee pitemmältä matkalta Vetelin suunnasta Vimpelin Harjuun kangasmaita, jotka ovat puuntuotannollisesti ja nykypäivän muotinäkökulmasta hiilensidontakyvyltään rämemaita tehokkaampia. Ehdotankin että voimajohdon reittiä siirretään kansantaloudellisesta-, metsänomistajan toimeentulon, sijoitetun pääoman ja hiilensidonnan näkökulmasta jo ennestään vähäpuustoiselle räme alueelle. Tällöin voimajohdosta aiheutuvat vahingot yksityiselle maanomistajalle olisivat kenties siedettävämmät.

YVA-selostusta lukiessani merkille pistettävää oli useissa selostuksen kohdissa vähättelevään sävyyn esitetyt vaikutukset esimerkiksi metsätaloudelle. Tällä hetkellä Fingridin kartan perusteella olisin menettämässä puuntuotannollisesti käypäistä metsämaata linjan alle hehtaarin verran. Tulevaisuuteen tehdyt panostukset tällöin valuisivat hukkaan. Fingridin pakkolunastus politiikan mukaan saatava korvaus ei riitä kattamaan vastaavan kokoisen ja puustotunnuksiltaan samankaltaisen metsäpalstan hankintaa.

Mielipide 2

1. Toholammin läntinen vaihtoehto ylittää Vaaramankankaan kivikon, linjausta on alkuperäisestä vielä siirretty keskemälle kivikkoaluetta (selostus sivu 107) Todettu valtakunnallisesti melko arvokkaaksi.
2. Yva selostuksessa ei ole huomioitu mitenkään läntisen vaihtoehdon lähes vieressä vuosia asunutta harmaahaikaraa, kukaan ei ole käynyt edes katsomassa!
3. Eriarvoisuus. Nyt kun toholammin itäinen vaihtoehto ei ole enää käytettävissä, ovatko samalla valtakunnallisesti merkittävällä alueella asuvat ja maata omistavat ihmiset eriarvoisia? Maisema-alueelle on olemassa selkeät rajat. Onko Fingrid toimijoineen oikea taho määrittelemään uudelleen jo määriteltyä aluetta?
4. Ahma. Ahmasta läntisen vaihtoehdon alueella lukuisia jälkihavaintoja, talvi 2021-2022 joitain jälkiä, talvi 2022-2023 uudet jäljet n. 2viikon välein samoilla kohdin.

Mielipide 3

Suunniteltu uusi sähkövoimalinja ja niihin liittyvät mittavat rakennustyöt, muuttavat peruuttamattomasti ympäristöämme. Talousmetsät, niistä saatava toimeentulo, harrastukset, alueen ihmisten asumisen viihtyisyys, maisema-arvot, luonnon monimuotoisuus, luonnonvaraisen eläinten elinot muuttuvat peruuttamattomasti ja lopullisesti! Metsistämme on pidettävä parempaa huolta! Sähkölinjan alle jäävät uudet maa-alueet, suunnitellut maakäytävät rikkovat peruuttamattomasti maa- ja metsäluontoamme. Metsien tuhoaminen on loputtava, meidän on huolehdittava metsiemme hiilinieluista ja luonnon monimuotoisuudesta aiempaa paremmin, kun se vielä on mahdollista. Sähkön saannin turvaamiseen ja siihen liittyvään lainsäädäntöön tukeutuminen, ei saisi koskaan oikeuttaa fingridiä tai muutakaan toimijaa lunastusmenettelyä käyttämällä, oikeuttamaan ihmisten elinolojen heikentämiseen ja luonnon tuhoamiseen.

Vastustan voimakkaasti hankkeen itäisen vaihtoehdon sijaintia Kalajoki/Rautio Alueelle. Suunnitellut voimajohdot tulevat aivan liian lähelle asutusta, varmasti löytyy syrjäisempääkin sijaintia, kuin aivan kuntataajaman tai asutettujen kylien viereen. Uusia maakäytäviä ei tule rakentaa, on käytettävä olemassa olevia ja aiemmin rakennettuja maakäytäviä.

Mielipide 4

Ajattelin kirjoittaa teille huomiosta, joka koskee Fingridin voimajohtolinjan rakentamissuunnitelmaa Jyrkkä-Alajärvi linjalla. Huomioni koskee linjan rakentamista Raution kylän kohdalla Kalajoen kaupungin alueella. Kartassa on piirretty kaksi vaihtoehtoa reittiä, jotka ovat läntinen ja itäinen. Läntinen reitti kulkee nykyisen mutkalammin tuulipuiston alueella ja juuri rakennetun pienemmän linjan mukaisesti. Toinen suunnitelma itäinen reitti menisi neitseellisen alueen läpi. Jos alueelle pitää rakentaa siirtolinja, tulee se mielestäni rakentaa läntistä reittiä. Perustelut ovat seuraavat.

Kalajoen Kaupungin alueella on rakennettu viime vuosina valtava määrä tuulivoimaa sekä muuntajia ja linjoja. Näin alueellisesti siihen on käytetty valtavasti hyvää luontoa selityksenä vihreä sähkö. Monet alueen erämaat ovat pilkottu ja hajotettu tuulivoimarakentamiseen. Kalajoella mm muuttolintujen reitit on miinoitettu tuulimyllyillä. Nyt Raution kupeeseen tuli mutkalammin tuulipuisto muutama vuosi sitten. Siellä on siirtynyt valtava määrä mm lintuja tälle itäiselle alueelle, johon nyt tämä fingridin itäinen reittisuunnitelma kohdistuu. Nyt jos siihen rakennetaan voimalinja, käy niin, että linnusto joutuu jälleen pakenemaan. Lisäksi alueella on maakotkia, huuhekajia, pöllöjä ja hanhipuron ympäristössä myös hyvä sammakkokanta, jossa ilmenee tietojeni mukaan myös viitasammakkoa. Olisi tärkeää huomioida luonto linjan rakentamisessa ja käyttää nykyisin rakennettuja alueita länsipuolella, eikä luonnolle/ihmisille tärkeää uniikki alueita/aluetta. Toivon, että huomioitte tämän lupia myönnettäessä Fingridin voimajohto hankkeessa.

Mielipide 5

Esitän eriävän mielipiteen YVA selostus vaiheen voimajohto reiteistä. Talous- ja monimuotoisuus metsäni sijaitsee Huopanan kylän vieressä.

En hyväksy muutosta, jossa voimajohtoreitti ennen kulki viistosti oikean reunan halki ja nyt uudessa YVA:ssa se kulkisi metsäpalstani halki viistosti muodostaen kaikista pahimman haitan, jossa tila pirstoutuu hankalan mallisiin kapeisiin kiiloihin, jossa lumi- ja myrskytuhot olisivat siellä herkkiä. Suunnittelussa pitää ottaa huomioon, pahoin käyttökelvottomaksi jäävä pirstaleinen metsäpalsta, jolla ei ole enää elinkeino mahdollisuuksia. Pinta-alasta melkein puolet menisi linjan alle.. Tilan muoto vaikuttaa pahasti tilanarvoon (kulkuyhteydet, korjuumatka (korjuukustannukset kasvaa) ja mahdollinen muu haitta muille toimenpiteille. Metsäpalstalla on monessa sukupolvessa tehty kannattavaa metsänhoitotöitä mm, ojituksilla ja muilla metsänhoitotöillä (lannoitukset ym.) alkuun saatu kasvu jää hyödyntämättä, kun puustot joudutaan poistamaan keskenkasvuisena.

Toivoisin, että suunnittelussa otetaan myöskin huomioon asuttu Huopanan kylä sekä alueella on metsä, -ja luonnonsuojelulain mukaista arvokasta elinympäristöä alueen eläimille ja ihmisille virkistyspaikkoja, joita on tarkoitus kehittää. Metsätöissä ollessani olen havainnut kevättalvella tienvarrella metsäpalallani Vetelinpuolella isoja peuralaumoja. Pyytäisinkin, että siirtäisitte voimajohtoa pois Huopanan kylästä ainakin 1km tai itäinen reittivaihtoehto, joka ei tule Vimpelin kylän ylle. On kohtuutonta, ottaa yhdeltä näin paljon tuhoten elinkeinoni. Tilani tuotantosuunta on metsätalous, luomu kasvinviljely sekä maatilamatkailu,

Mielipide 6

Kannanotto Jylkän ja Alajärven väliseen voimansiirtohankeeseen koskien Tolosperä-Kukonkylä läntistä linjausta

Fingrid suunnittelee kahta rinnakkaista uutta 400+110 kilovoltin voimajohtolinjaa Kalajoen Jylkästä Alajärvelle. Tolosperä-Kukonkylä välille on suunnitelmissa kaksi vaihtoehtoista linjausta, itäinen ja läntinen. Voimajohtohankkeen tyyppillinen ratkaisu kahdelle voimajohtolulle on leveydeltään lähes 100 m. Omistan kiinteistön, jolla sijaitsee vuonna 1988 rakennettu vapaa-ajan asuntoani. Lisäksi kiinteistöllä sijaitsevat erilliset sauna-, varasto-, kesäkeittiö- ja puuvarastorakennukset sekä pienimuotoinen marja- ja vihannesviljelmä. Karttalehden 1, Kalajoki-Kukonkylä läntisen linjauksen, perusteella näyttäisi, että suunniteltu voimajohtolinja kulkisi hyvin läheltä vapaa-ajan asuntoani. Tällä hetkellä on jo olemassa siirtolinja Mutkalammin tuulipuistosta Jylkän muuntoasemalle. Se sijaitsee alle 200 m vapaa-ajan asunnostani ja näkyy kahdesta eri suunnasta, koska tekee mutkan peltojen kulmauksessa. Tulkitsenko karttaa oikein, että nämä kaksi uutta siirtolinjaa tulisivat jo olemassa olevan siirtolinjan ja vapaa-ajan asuntoani väliin? Tällöin ne tulisivat jopa alle sadan metrin etäisyydelle vapaa-ajan asunnostani. Ymmärrän hyvin siirtolinjan tarpeellisuuden ja yksittäisen ihmisen vaikutusmahdollisuuden hankkeeseen, mutta koen hankkeen kohdallani kohtuuttomaksi.

Maisema, joka oleellisena arvona liittyy vapaa-ajan asuntooni, muuttuu täysin suunnitellun sähkölinjan myötä. Koska kyseessä on lähinnä peltomaisema, maisemahaitta on oleellinen ja väistämätön. Voimajohtot aiheuttavat sirisevää ääntä, ja tuulet lisäävät myös niiden melua. Nyt syntyvä melu yhdistettynä jo olemassa olevaan Kytölän tuulipuiston meluhaittaan on erittäin häiritsevä. Se rajoittaa jo nyt oleskeluani vapaa-ajan asunnollani. Terveysvaikutuksista näyttäisi olevan ristiriitaista tietoa, mutta tätäkään haittaa ei voi aliarvioida, koska linjat tulevat niin lähelle kiinteistöä. Kaiken tämän lisäksi kiinteistön arvonalenema on ilmeinen. Vuodesta 1988 lähtien vapaa-ajan asunto on ollut tärkeä osa elämääni. Olen viettänyt siellä hyvin paljon aikaa rentoutuen ja havainnoiden eläinkunnan ja kasvillisuuden kiertokulkua eri vuodenaikoina ja hoitaen marja- ja vihannesviljelmiäni. Lisäksi se on ollut suvulleni ja ystävilleni kokoontumispaikka, jossa olemme viettäneet monia unohtumattomia hetkiä. Tuntuu kohtuuttomalta, että tämän linjahankkeen myötä kaikki tämä on mennyttä. Jos hanke toteutuu, onko enää mahdollista tai terveellistikään viettää vapaa-aikaa piilopirtillä.

Edellä mainittujen perustelujen vuoksi toivon, että läntisestä linjauksesta luovuttaisiin ja toteutettaisiin lyhyempi itäinen linjaus.

Mielipide 7

Lausunto koskien Figrid johtokatua Jylkkä-Alajärvi välillä suunnitelma väliä I – J (pohjoinen linjaus)

Tuossa linjauksessa mennään usean nevan/suon kautta jotka ovat nyt lähes luonnontilassa eivät ole olleet turvetuotantoalueena katsoin sen googlen satelliittikuvakartasta. Tällöin kun sähkövoimalinjatolppia pystyttäessä ne joudutaan perustamaan kalliosta asti tällöin luontoon pääsee/vapautuu ilmakehää tuhoavia kaasuja joiden merkitys on otettava huomioon sähkölinjajakotua rakennusreittein valinnassa.

Omistan YVA-suunnitelman linjauksessa I-K (pohjoinen linjaus) vapaa-ajan-asunnon Alajärven Möksyn kylässä alle 300m etäisyydellä. Olen kunnostanut vapaa-ajan asuntoa joka on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva vuosien varrella tarkoituksena muuttaa siihen asumaan kun eläkeikä koittaa. Myös ulkoilu ja lähimetsän maisemat muuttuvat melkoisesti. Lisäksi mikäli linjaus toteutuu kuitenkin tätä reittiä minun nykyisen vapaa-ajan asunnon pesu-/juomavesi saattaa mahdollisten räjäytystöiden johdosta kadota kalliioon tulevan hiushalkeaman seurauksena (kuten kävi Latvalammelle aikoinaan tielinjan korjauksessa tapahtuneessa räjäytyksessä) Pitämälampi josta vesi tulee nyt. Mikäli pylväk tulee juomaveden linjan kohdan läheisyyteen saattaa se myös jäätyä talvella. Nyt vesijohto kulkee nykyiseen vapaa-ajan asuntoon osan matkaa nevasella joka on ojitettu 0,5m syvästi eikä se ole koskaan jäänyt vielä talvella.

Mielipide 8

Huomautus Fingridin suunnittelema sähkölinjasta Jylkkä-Alajärvi koskien tilaani Vetelin kunnassa. Kyseessä oleva alue on erittäin tärkeä peurojen vasomisuusalue, jonka merkitys on entisestään korostunut, koska 300-400 metriä suunnitellusta linjasta lännen suuntaan on kymmenien hehtaarien avohakkuualue. Joten kyseessä olevat alueet ovat viimeisiä alueita ennen asutusta, jossa peurat viihtyvät. Peuroista vasaoneen on olemassa lukuisia riistakameratallenteita juurikin kyseessä olevalta alueelta (kamera suunnitellun linjan alla) ja olipa yhdellä peuralla tutkapanta kaulassa, josta näkyi myös numero. Näihin faktatietoihin perustuen on ensisijaisen tärkeää, ettei linjaa rakenneta alueelle. Mikäli kuvat ei näy ynnä muut lisätiedot voin lähettää pienempinä tiedostoina pyydettyä. Huomioitavaa on, että kyseiset liitteet ovat vain yhdestä riistakamerasta. Tämä huomautus laitettiin kuvineen tammikuussa 2022 Ely-keskukseen, mutta sitä ei oltu huomioitu mitenkään uudessa yva-selostuksessa ja natura-arvioinnissa, joka esitettiin 24.1.2023. Linjavaihtoehto oli siirretty aikaisemmasta alkuperäisestä linjaesityksestä pari sataa metriä itään päin Halsuaa kohti, josta ei maanomistajalle ilmoitettu, eikä se ilmennyt tiedotustilaisuudessa. Tieto löytyi vain omatoimisesti karttakuvaa suurentamalla. Tämä uusi vaihtoehto jättää lisäksi alleen luonnollisen, kauniin ja idyllisen tervahauta-alueen. Kun taas siirto alkuperäisestä suunnitelmasta 200 metriä länteen kohti valtatie 13:taa olisi osunut valmiiseen avohakkuualueeseen. Puhelinkeskustelussa Fingridin kanssa 31.1.2023, jossa tiedustelin ko-reitin muutosta, hän kertoi, että oikaisun takia siirrettiin. Mutta kuten liitekuvat osoittavat, molemmat reitit ovat yhtä suoraa. Puhelinkeskustelun aikana selvisi, että Fingridille on edullisempaa rakentaa linja maanomistajan omakustantaisesti valmistamaa tietä pitkin ja pystyy kiertämään naapuripalstan poikittaisen ojituksen. Lisäksi uudessa vaihtoehdossa maanomistajan tien molemmissa päissä rakennetut puutavaran laanipaikat/lastausalueet/rekan kääntöpaikat/rekkojen mahdollinen kiertoliikenne, jotka eivät olisi käytettävissä, jos linja rakentuu tähän kohtaan. Nämä alueet ovat myös kahden naapuritilan hyödyntämiä. Tänä vuonnakin yli 20 rekkakuormaa puuta on kuljetettu siitä. Pidän erittäin tärkeänä, että luonnon, peurojen ja yksityisen omaisuuden kannalta tällaista vaihtoehtoa edes esitetään. Fingridille luonnonsuojelu on pelkkää sanahelinää. Siviilipuolella tällaisesta tuskin selviäisi ehdonalaisellakaan. Liitteenä kuvat peurojen kuvia yhdestä riistakamerasta, kartat ilmoitetusta reitistä ja tervahaudan päälle muutetusta reitistä ja tervahautamaisemasta. Lisää kuvia saa pyytämällä, enempiä kuvia ei mahdu yhteen sähköpostiin. Tämä sama huomautus on lähetetty Ely-keskukseen, Fingridille, ympäristöministeriöön ja Suomen luonnonsuojeluliittoon.

6 KUVAA JA 1 VIDEO

Mielipide 9

Palautteeni koskee Jylkkä-Alajärvi voimalinjan rakentamista. Kalajoen Raution kylän kohdalla pohditaan itäisen ja läntisen linjan rakentamisen välillä. Voimalinja tulee ehdottomasti rakentaa läntistä reittiä. Raution kylän luonto on kokenut kovia viime aikoina. Jättimäinen tuulipuisto Mutkalammilla on aiheuttanut jo paljon haittaa Raution luonnolle. Mm Jäkälänevan suota ympäröivä tuulipuisto on jo pakottanut eläimiä muuttamaan muualle rakentamistöiden seurauksena, mutta sen lisäksi luontoa on koeteltu tuulipuiston rakentamisesta aiheutuneen jättimäisen metsäpalon vuoksi. Kaiken tämän luonnon tuhlaamisen seurauksena useat eläinlajit ovat joutuneet etsimään alueen ulkopuolelta pesimäpaikkoja ja mm. ravut katosivat Vääräjoesta tulipalon sammutustöiden seurauksena. Läntisen voimalinjan valitseminen jättäisi Raution kylän alueelle vielä pienen osan alkuperäistä luontoa ja tarjoaisi paenneille eläinlajeille luonnontyökalun kasvualustan. Itse olen retkeillyt paljon Jäkälänevan natura-alueella ja kuullut useasti huuhekujan äänen siellä, mutta nyt sitä ei ole enää kuulunut. Tästä en ole varma, mutta olen kuullut että huuhekujaa olisi tavattu Kaupunginmäen takana metsikössä. Ehkä se on sama yksilö, joka on joutunut muuttamaan juuri tuonne pakoon Jäkälänevalta. Lisäksi Taipaleentien tiehaarasta kääntyy metsäautotie vasemmalle (eli tuonne puolelle mihin itäinen voimalinja on piirretty) ja sillä tiellä on tavattu susien liikehdintää. Alueen petoyhdyshenkilöt ovat mm. ripotelleet tuolle tielle hiekkaa ja näin ollen havainneet ja seuranneet siellä susien liikettä. Minusta näitäkin eläimiä tulisi suojella siinä missä muitakin. Lisäksi tuon

itäisen voimalinjan on piirretty kulkevan jääkauden aikaisten harvinaisten soraharjun päältä. Tässä nyt muutamia mieleen tulevia asioita, joiden vuoksi olen ehdottomasti sitä mieltä, että tuo itäinen linja tulisi aiheuttamaan haittaa niille eläinlajeille jotka ovat sille alueelle nyt viimein asettuneet elämään. Olen kuullut puhuttavan myös maakotkan ja viitasammakoiden siirtymisestä tuolle alueelle, mutta tästä minulla on vain kuulopuheita. Kannattaa kuitenkin selvittää tuo itäisen linjan reitti Raution kohdalla tarkasti, ennenkuin päätätte sitä käyttää.

Mielipide 10

Olen Kalajoella Raution kylässä asunut lähes koko ikäni. Nyt kun "saatiin" tuonne takamaille nuita tuulimyllyjä on loppunut luonnonrauha. Asun noin viiden kilometrin päässä lähimmästä myllystä ja todellakin äänet kuuluu. Oon ehkä herkkä korvainen, kuljen ulkona/luonnossa työn puolesta ja vapaa ajalla ja ääni on jopa häiritsevä. Lisäksi se kuuluu myös sisälle. Meiltä meni esimerkiksi rauhallinen ja osittain suojelussakin olevan jäkälänevan rauha ja kaunis maisema. Sekin on saanut olla rauhassa siihen asti ku nuo myllyt tuonne kyhättiin. Samalla pelkään jo seuraavia myllyjä mitä on suunniteltu verkkasaloon. Nyt ku se tuo puoli kylästä on jo pilattu, niin oisko edes kohtuullista vetää se uusi sähkölinja tuonne samalle puolelle kylää? Tuo linjan idän puoleinen reitti tulis halkaisemaan taas yhden yhtenäisen luontoalueen ja taas eläinten ja ihmisten rauha häiriintyy. Se myös pilaisi maiseman rautio-sievi as välisellä tieosuudella, tie kulkee meille harvinaisella soraharjulla. Miksi myllyjä ja näitä linjoja pitää tehdä tänne maaseudulle? Tuntuu erikoiselta että miksi myllyjä tehdään tänne kauas etelän asutuskeskuksista? Luulisi siellä olevan tilaa myös mylly alueille. Onko tämä todellakin sitä vihreää siirtymää, kuinka paljon pitää pilata luontoa näiden tuulipuistojen alle? Voisiko joku kertoa minulle kuinka monta tuulimyllyä on suomessa? Kuinka paljon on hakattu metsää sen takia? Kiitos jos joku vastaa tähän. Toimin itse työni puolesta metsänhoidon töissä. Me hoidamme metsiä ja saamme siitä pelkästään paskaa niskaan. Ilmeisesti maalla asuvien ihmisten hyvinvointi ei kuulukaan vihreään siirtymään. Se miksi just nyt kirjoitin tämän johtuu siitä että lähipäivinä myllyjen äänet ovat olleet erikoisen häiritseviä. Hetkenäikaa oli parempi ku korjasivat jotain kaapelivikaa siellä alueella ja kaikki myllyt ei pyörinyt.

Mielipide 11

Linjausehdotus nykyisellään hävittää yli 10 hehtaaria metsää. Vieressä kulkee valmis aukko tieliittymineen. Nykyisen suunnitelman mukainen linja tarvelee metsän, joka on lähivuosina harvennettu kasvukuntoon ja metsäalueelle on myös ojitus uusittu 2015-2017 välisenä aikana. Viimeisimmät metsänhoitotoimenpiteet on vuodelta 2021. Valmiin aukion vierelle metsään tehtävä railo saa varmasti ansaittua huomiota mediassa nykypäivänä eikä ole eduksi tämän suuntaisille hankkeille. Tästä saadaan julkisuuteen edustava esimerkki metsän hävittämisestä täysin valmiin linjalle sopivan maaston vierelle. Violetti ehdotus säilyttää ympäristön pääosin ennallaan eikä haittaa linjan alla olevaa elinkeinotoimintaa. Mikäli linjan on tarkoitus kulkea metsän alueella on aukion ja linjan välinen kaistale niin pieni että jäljelle jäävä osuus häviää toden näköisesti tuulienkaatoina. Näinollen linja nykyisellä suunnitelmalla laajentaa kyläaukiota ja jää laitaa näkyviin joka tapauksessa.

TÄSSÄ KARTTA JA KAKSI KUVAA

Lisäksi kyseinen linjavaihtoehto on onnistunut korjatussa suunnitelmassa Halsuan kunnan alueella siirtymään saman metsätilan alueelle. (Kuva 3). Metsäpalsta on hankittu vuonna 2016. Hankinnan syynä on ympäröidyllä alueella oleva voimakas koivikko. Metsätila on polttopuuntuottaja. Mikäli palstalta häviää alueella oleva puusto on tila taimikkovaltaisena täysin hyödytön alkuperäiseen tarkoitukseen. Näin suurta koivumäärää mitä näiltä kahdelta alueelta tulee kerralla ei pysty hyödyntämään polttopuun tuotannossa. Näin ollen vahingonkorvauksessa tulee huomioida tulon / varastonmenetys. Kokonaisuutena tämä

reittivaihtoehto on kyseiselle metsätilalle kohtuuttoman suuri. Ottaen huomioon että läntinenkin reittivaihtoehto osuu saman talouden maalle, mutta vahingot on huomattavan paljon pienemmät.

TÄSSÄ KARTTA

Mielipide 12 (9 allekirjoitusta)

Vetoamme voimakkaasti vielä kerran Ely-keskukseen ja Fingridiin Jylkkä - Alajärvi voimajohtohanketta suunniteltaessa. Perhon Peltokankaan kylän kohdalle suunnitellussa itäisessä reittivaihtoehdossa kotitalomme ja Kivilahden tila jäisi käytännössä voimajohdon alle, vain 37 metrin päähän suunnitellusta voimajohdosta. Suoraan voimajohdon alle jäisivät metsäpuutarha ja pihapuut. Koko pihapiiri avautuu länteen päin ja kotiovelta sekä ikkunoista näkyvässä olisi vain johtoja ja pylväitä. Jatkuva koronamelu kuuluisi asuntoon ja sen ympäristöön vuorokauden jokaisena hetkenä. Kukaan ei voisi asua sellaisessa talossa, eikä sitä koskaan voisi myydä. Kiinteistön ja tontin arvo katoaisi. Sen myötä katoaisi myös usealle sukupolvelle tärkeä perintö, jonka sodassa olleet vanhempamme kovalla työllä rakensivat kalliorannalle. Ulkopuolisesta se saattaa näyttää mitättömältä ja arvottomalta, mutta meille sen arvoa ei voi rahalla mitata tai korvata. Harvinaisia kasveja ja eläimiä suojaa laki, mutta ihmisiä ja heidän elämäntyötään ei näytä tässä tapauksessa suojelevan mikään eikä kukaan. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessakin todetaan, että Kivilahden tilan kohdalla asuinrakennukseen kohdistuva muutoksen voimakkuus on suuri ja vaikutus merkittävä. Vaikutukset olisivat siis voimakkaita niin ihmisiin, kiinteistön arvoon kuin viihtyvyyteenkin. Toivomme myös otettavan huomioon sen, että Kivilahden tilalla viettää ajoittain aikaansa hyvin pieniä lapsia. Välittömien asukkaisiin ja kotipiiriin kohdistuvien tuhoavien vaikutusten lisäksi suunnitellun itäisen reitin vaikutukset maisemaan olisivat Kivilahden tilan kohdalla peruuttamattomat. Kotitaloamme kiertävä pieni joki koskineen ja kalliorantoinen, voimajohdon alle jäävä vanha haavikko liito-oravineen ja puron takaa avautuva peltomaisema muuttuisivat pysyvästi. 24.1.2023 voimajohdon arviointiselostuksen yleisötilaisuudessa esiteltiin uusi vaihtoehtoinen reitti Peltokankaan kylää ja kotipiiriämme halkovalle suunnitelmalle (Hanganneva - Alajärvi itäinen, läntinen vaihtoehto välillä Kellokallio - Kakkurinkangas). Tämä kiertovaihtoehto on hyvä. Jos voimajohto ylipäätään toteutetaan itäistä reittiä, niin vetoamme teihin nyt täydestä sydämestämme, että tämä uusi kiertovaihtoehto valittaisiin Peltokankaan kylän kohdalla. Se kulkisi kauempaa ja kiertäisi kylän. Linjan alle jäisi tällä reitillä lähinnä metsää ja soita, jolloin mahdollinen lisärakentaminenkin tulevaisuudessa olisi voimayhtiöille helpompaa. Ja ennen kaikkea tämä kiertoreitti säästäisi Peltokankaan kylän maiseman sekä meidän kotitalomme pihapiireineen ja naapurustoineen. Tämän vetoamuksen ovat allekirjoittaneet Kivilahden tilan nykyiset ja entiset asukkaat perheineen. Lähdemme siitä, että tilan perustaneiden vanhempiemme jälkipolvet lapsineen voivat tulevaisuudessakin viihtyä samassa pihapiirissä ja leikkiä samoilla kallioilla ilman Fingridin ja voimalinjan läsnäoloa.

Mielipide 13

Asiani koskee jylkkä-alajärvi voimalinjan suunniteltuja reittivaihtoehtoja Lestijoen yli. Mielestäni linja pitäisi ehdottomasti viedä joen yli Korpelasta samaa reittiä mistä nykyiset voimalinjat joen yli kulkevat. Välikankaan kohdalta suunniteltu vaihtoehto on jokilaakson perinnemaiseman kannalta yhtä huono kuin jo hylätty Kirkkojärven vierestä kulkenut reitti. Jokilaakso avautuu juuri Välikankaan kohdalla lähes puuttomaksi maisemaksi jota jatkuu Toholammin kirkonkylälle saakka. Tämän kauniin jokimaiseman voimalinja pilaisi täysin. Suurelle määrälle lintuja, varsinkin muuttolintuja linja keskelle suurta jokiaukeaa olisi varmasti haitallinen. Taloni sijaitsee ihan suunnitellun linjan vieressä josta epäilen aiheutuvan haittaa niin ihmisille, kotieläimille kuin ympäristöllekin. Ainakin kaunis jokimaisema on sen jälkeen pilalla.

Mielipide 14 (24 allekirjoitusta)

Me Vimpelin Huopanan kylän asukkaat, vapaa-ajan asukkaat, maan, - ja metsänomistajat vastustamme jyrkästi Fingridin voimalinjan hanketta, joka menisi Huopana kylän lävitse. Meillä on täällä Huopanan

kylässä viihtyisä ja siisti virikkeellinen kyläyhteisö, jossa hyvät metsästys, marjastus ja virkistys mahdollisuudet, jotka häviävät hankkeen myötä, joten emme halua kyseistä hanketta tänne. Ympäristövaikutukset on suuret ja elinkeino mahdollisuudet riistetään omavaltaisesti. Linja menee liian läheltä vakituksia asuntoja ja vapaa ajan asuntoja. Linja on aivan liian korkea ja leveä näin ollen se on tosi haitaksi viihtyisälle kylällemme. Mikä hirveintä hanke on metsän ja maanomistajille kauhistus, joka vie heidän elämäntyönsä ja toimeentulonsa kerralla pois, kukaan ei kylässämme hyväksy, eikä halua tätä hanketta.

LIITTEENÄ: Hankkeen vastustajien nimilista Huopana kylästä vakituiset asukkaat, vapaa-ajan asukkaat, metsän ja maan omistajat.

Mielipide 15

Esitän eriävän mielipiteen YVA selostus vaiheen Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeesta, johon pyydän, että Ely-keskus ottaisi tähän kantaa. Talous- ja monimuotoisuus metsäni sijaitsee Vimpelissä Huopanan kylän vieressä.

Olen jo aiemmin lähettänyt 7.2.2023 eriävän mielipiteen hankkeesta. Nyt lähetän uusia mielipiteitäni jotka on tullut esiin. Vimpelin kunnassa on ollut vuosina 2019-2020 projektityöntekijä, joka on vetänyt mm. Huopanan kylässä Kurkijärvi projektia suunnitelmissa oli kurkijärven vedenpinnan nostamista patoamisella jne ja pitkospuita sekä muuta järven kunnostusta alueen virkistyskäyttöön. Metsän omistajiakin pyydettiin hankkeeseen mukaan, mutta jostain ihmeen syystä koko hankkeesta ei puhuta Vimpelin kunnassa enää mitään. Kylän virkistysmahdollisuudet hylätään tämän voimajohtoreitin vuoksi, jota on siirretty kertaalleen minun metsäpalalta koko ajan huonompaan suuntaan, vieden nyt lähes koko metsäni. Minun mielipiteeni on, että nämä voimajohtot, joita vedetään ristiin rastiin, eivät sovellu ollenkaan suomalaiseen metsään. Metsästä pitäisi saada terveyshyötyä, eikä päinvastoin haittaa. Pyydänkin, että suunnittelette terveellisemmän vaihtoehdon johdoille.

Mielipide 16 (2 allekirjoitusta)

Vastustamme vaihtoehdon Jylkkä-Alajärvi voimajohtoon sijoittamista Kannukseen uuden suunnitelman mukaan. Omistamme joenrantatontin. Sen lapsemme ovat suunnitelleet paluumuuttajina asuin- tai vapaa-ajan paikakseen. Olemme 30 vuoden ajan seuranneet lähellä olevaan Myllykoskeen keväisin saapuvia muuttolintuja, joutsenia, hanhia ja muita myöhemmin tulevia vesilintuja, jotka löytävät sulavista vesistä ruokaa ja levähdyspaikan. Voimajohtot olisivat näitten lintujen surma. Näin ison asian tiimoilta olisi myös ehdottomasti pitänyt järjestää avoin tilaisuus, jossa olisi ollut mm. kyselymahdollisuus. Lisäksi lähettämämme kartta ei todella ollut asiallinen. Siitä olisi ehdottomasti pitänyt nähdä tontit rajoineen, numeroineen ja selvästi suunnittelemanne voimajohtoon kulkureitti. Ei ole oikein, että me ns. tavalliset ihmiset olemme itse joutuneet ottamaan selvää lähes kaikesta.

Mielipide 17 (4 allekirjoitusta)

Kommentit koskevat erityisesti voimajohtohankkeen Tolosperä – Kukonkylä välistä osuutta. Vastustamme jyrkästi Tolosperä – Kukonkylä itäistä voimajohto vaihtoehtoa. Suunniteltu voimajohto osuu tilamme metsiin ja peltoihin pahasti. Yksi metsäpalsta jää käytännössä kokonaan linjan alle ja kaksi muuta metsälohkoa saa myös osittain osumaa suunnitellusta voimalinjasta. Myös kaksi peltolohkoa ja lato jää linjan alle. Siksi vastustamme jyrkästi Tolosperä – Kukonkylä itäistä vaihtoehtoa! Metsät ovat tärkeitä tilamme toimintaan, sillä käytämme paljon polttopuita. Lypsykarjan kaikki käyttövesi lämpenee omista metsistä saatavilla klapeilla. Myös talon lämmitys hoituu klapeilla. Klapeja menee viikossa noin heittokuutiollinen ja siksi ei olisi varaa menettää yhtään metsää linjan alle. Vuosikymmenten työ metsien hoidon suhteen menee hukkaan, jos itäinen vaihtoehto toteutuu! Myös puiden varastoinnissa oleva lato

uhkaa jäädä voimajohdon alle. Itäinen Tolosperä- Kukonkylä vaihtoehto rajoittaa tilan metsän käyttöä ja tekee metsistä hankalan mallisia. Omien puiden käyttäminen on edullinen tapa lämmittää, voimajohtohanke vie liian ison määrän metsää meiltä siksi pyydämme, että voimajohto vedetään Tolosperä- Kukonkylä läntistä vaihtoehtoa pitkin. Itäinen vaihtoehto vaikuttaa myös liikaa peltojen viljelyyn. Voimajohtopylväät keskellä peltoa haittaavat viljelyä ja sähköjohdot houkuttelevat lintuja istumaan langalle ja näin ulosteella mahdollisesta sotkevat pellon. Rehun korjuu vaikeutuu ja haittaa viljelyä varsinkin, kun kaksi tolppaa uhkaa tulla pellolle. Myös Alavieskan kunta vastustaa vuosi sitten julkaistussa lausunnossaan Tolosperä – Kukonkylä välistä itäistä vaihtoehtoa. Vaikka Itäinen vaihtoehto on selvästi lyhyempi, siihen liittyy muitakin ongelmia meidän tilamme haittojen lisäksi. Kyseisellä Itäisellä vaihtoehdolla ei ole kunnan tiestöä esim. puiden ja voimajohdon rakentamiseen. Läntisellä vaihtoehdolla pystyttäisiin paremmin hyödyntämään Mutkalammen tuulipuiston teitä ja iso osuus Läntisessä vaihtoehdolla on lähellä metsäautoteitä, esim. Pahajärven metsäautotie. Samoin pystyttäisiin hyödyntämään Mutkalammen tuulipuiston voimajohdon vierustaa. Myös maasto olisi kantavampaa Läntisessä vaihtoehdossa. Itäisessä vaihtoehdossa Voimajohto menisi koston Taipaleennevan lävitse. Kosteaan suoalueeseen on vaikea rakentaa ja ennen kaikkea tuoda voimajohdon pylviä. Palonevantie ei tule kestävästi raskasta liikennettä, joka aiheutuisi voimajohtohankkeesta. Tie on kapea ja heikko kuntoinen. Ei ole tarkoitettu raskaaseen liikenteeseen.

YVA- selonteossa mainittiin Voimajohdon haittatekijöinä Tolosperä- Kukonkylä Läntisessä vaihtoehdossa liito-oravat kohteissa L9, L10, L11 ja L12. Huomasin että Liito- Orava kohteet L9 ja L10 on hakattu metsä pois jo kesän -22 aikana. Liitteenä on Metsäkeskuksen sivuilta löytyvä hakkuuilmoitus, jossa näkee hyvin, että metsä on hakattu avohakkuuna liito- orava kohteista. Liito-Oravat tarvitsevat elinympäristökseen metsää. Toisin sanoen voimajohto hankkeen kielteisenä vaikutuksena ei ole enää kohteita L9 ja L10. Jäljelle jääneistä liito-Orava kohteista voisi voimajohtohankkeen toteuttaa hyppypylväsmenetelmin tai käyttämällä yhteiskäyttöpylväitä lyhyellä matkalla, jolloin voimajohtoaukosta tulisi kapeampi ja näin suotuisampi jäljelle jääneille liito-orava kohteille. Fingrid on ennenkin toteuttanut liito-orava kohteissa hyppypylväitä ja saanut rakentamiseen liito-oravista huolimatta poikkeusluvan esim. Äänekoskella. Eli mahdollista olisi toteuttaa läntinen vaihtoehto.

TÄSSÄ KAKSI KUVAA

Suomessa maanlunastuslaki on jo vuosikymmeniä vanha ja kaipaisi päivitystä nykyaikaan. Tuulivoimayhtiöt vuokraavat metsästä myllyille paikkoja vuosivuokralla ja samaan aikaan voimajohtoja vedetään metsien halki tuulivoimaloiden sähkön takia pilkkahintaan ja kertakorvauksella. Ilman toimivaa sähkön siirtoa ei tuulivoimaloilla tekisi mitään ja siksi pitäisi saada välittömästi myös voimalinjan alle menettäneille maanomistajille vuosittainen korvaus tasapuolisesti indeksiin sidottuna. Ei ole mitään takeita saadaanko lakiuudistusta tehtyä tähän hankkeeseen, siksi mielestäni verkonrakentajan (Fingrid) pitäisi huolehtia maanomistajille riittävä vuosittain maksettava korvaustaso. Verkonrakentaja voisi periä verkkoon liittymistä energian tuottajilta (Tuulivoimayhtiöt, aurinkopaneelipuistot, ym.) verkkoon liittymismaksua vuosittain, jolla katetaan vuokra maanomistajille. Kaikki osapuolet tietävät nykyisin porsaanreiän ja näin edellä mainitulla tavalla ei tarvittaisi lakimuutosta tehdä ja maanomistajat saisivat oikeuden mukaisen korvauksen menetetyistä maasta. Fingrid on omissa julkaisuissaan todennut, että uudet voimajohtohankkeet rakennettaisiin pääosin olemassa olevien voimajohtojen rinnalle. Eli tässäkin tapauksessa Tolosperä - Läntinen vaihtoehto pitäisi toteuttaa. Myös tilojen pirstaloituminen on suurempaa itäisessä vaihtoehdossa. Myös Fingrid voisi tehdä yhteistyötä Mutkalammen tuulipuiston sähkönsiirtolinjan kanssa esim. puuston poiston kanssa ennen kuin puusto kasvaa liian suureksi voimajohtoalueella. Näin tulisi myös yhteisetuot molemmille. Myös voimajohdon vaikutukset jäisivät samoille alueille eikä haitat siirtyisi uusille alueille. Vaikka Tolosperä- Kukonkylä itäinen vaihtoehto on noin 5 km lyhyempi, mutta läntinen vaihtoehto kulkisi Mutkalammen voimajohdon kanssa rinnakkain liki 28 km ja näin ollen uuden johtoalueen pinta-ala jäisi

noin 19 ha pienemmäksi. Metsää jäisi läntisessä vaihtoehdossa vähemmän voimajohdon alle ja näin olisi ilmaston ja hiilisidonnan kannalta parempi. Kasvava hoidettu metsä sitoo hiiltä ja on suomen ilmasto tavoitteiden etu. Eli Tolosperä- Kukonkylä läntinen vaihtoehto olisi ilmastotavoitteiden kannalta suotuisampi.

”Voimajohtoreittien suunnittelussa hyödynnetään ensisijaisesti nykyisiä maastokäytäviä. Lähes kaikki kantaverkon uudet voimajohdot rakennetaan nykyisten voimajohtojen paikalle tai niiden rinnalle, jolloin johtoalue levenee vähemmän kuin täysin uuteen maastokäytävään rakennettaessa ”

TÄSSÄ KUVA

https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/julkaisut/fingrid_nain_etenee_voimajohtohanke_2020.pdf
[dfhttps://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/julkaisut/fingrid_nain_etenee_voimajohtohanke_2020.pdf](https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/julkaisut/fingrid_nain_etenee_voimajohtohanke_2020.pdf)

Lyhyesti:

-Vastustamme tilamme toiminnan kannalta jyrkästi Tolosperä- Kukonkylä välistä osuutta

-Korvaustaso on saatava nykyaikaan

-ilmaston ja hiilen sidonnan kannalta Tolosperä- Kukonkylä läntinen vaihtoehto on parempi Mutkalammen voimajohdon rinnalle

-Fingrid mainitsee omissa julkaisuissaan uudet voimajohtohankkeet rakennettavan pääosin olemassa olevan voimajohdon rinnalle, joten Tolosperä- Kukonkylä läntinen vaihtoehto on valittava

- Liito-orava kohteita on poistunut hakkuun takia ja näin poikkeustoimia pitäisi läntisessä vaihtoehdossa tehdä arviointiselostuksessa mainittua vähemmän

Kiitokset vielä mahdollisuudesta antaa kommentit ja vaikuttaa hankkeeseen

Mielipide 18

Olisin antanut mielipiteeni Jylkkä-Alajärvi hankkeesta Toholammin kohdalta. -Läntisessä vaihtoehdossa ei esitetty ainuttakaan havainnekuva Pohjapuolentien suunnasta. Johtokäytävä nousee 10-15m korkealle kalliolle välittömästi jokilaakson ohitettuaan, jolloin pylväät näkyvät maisemassa huomattavasti kauemmas.

TÄSSÄ KUVA

-Läntinen vaihtoehto ylittää Vaaramankankaan kivikkoalueen(KIVI-16-017), jossa on neljä kiinteää muinaisjäännöstä (Kypitunnukset 1000046124,1000046123,1000043267,1000043262).

-Olisin vielä muistuttanut, että läntinen vaihtoehto Toholammilla ylittää Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisemakokonaisuuden(MAO100113), joka on myös lainvoiman saaneessa Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa.

-Fingridin kartassa pylväiden etäisyydeksi toisistaan on merkitty 34m heidän verkkosivujensa mittausyökalulla mitaten. Eikö olisi kohtuullista että viivojen väli osoittaisi lunastettavan linja-alueen ulkorajaa, eikä pylväiden etäisyyttä toisistaan? Aukean johtokäytävän leveys (76m) on kuitenkin luonnossa huomattavasti suurempi kuin kartalla oleva 34m. Käyttöoikeus kuitenkin lunastetaan käsittääkseni 96m leveälle alueelle, joka on jo aivan eri kuin kartalla näkyvä 34m alue.

TÄSSÄ KAKSI KUVAA

-Alueen maakotkapari havainnoista on ilmoitettu Birdlife Keski-Pohjanmaa.

Mielipide 19 (3 allekirjoitusta)

Pyydän ottamaan huomioon liitteenä olevan lausuntomme Jylkkä-Alajärvi arviointiselostuksesta. Lausuntomme koskee erityisesti Lestijoen kiertävää maisemareittiä, joka ylittää Lestijoen kiinteistöjemme yli ja välittömässä läheisyydessä.

Linjaus Lestijoen ylityksen kohdalla

Jylkkä-Alajärvi voimajohto tulee viedä Lestijoen yli ns. läntistä vaihtoehtoa pitkin. Mikäli tämä vaihtoehto ei tule valituksi, tulee tarkasteluun ottaa Kannuksen kaupungin lausunnossa esiin nostama uusi vaihtoehto, jossa Kannuksen puolelle sijoitettu linja viedään joen yli nykyisessä johtokäytävässä. Viimeisessä kuulemistilaisuudessa esiteltiin uusi Lestijoen maisema-alueen kiertävä vaihtoehto, joka ylittäisi Lestijoen Kannuksen kaupungin alueella lähellä nykyistä johtokäytävää. Tämä vaihtoehto on hylättävä seuraavista syistä. Erityisesti kohdat 6,7 ja 8 koskevat allekirjoittaneita.

1. Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet velvoittavat hyödyntämään nykyisiä johtokäytäviä. Yksistään luontoarvojen kunnioittaminen edellyttää, että noin 500 m matkalla ei Lestijokea ylitetä kahdesta kohtaa, sillä Lestijoki on Natura-joki. Mikäli maisema-alueen kiertävä linjavaihtoehto toteutuisi, tulee joen ylitys tehdä nykyistä johtokäytävää pitkin. Jos joen ylitys ei onnistu ilmajohdoilla, tulee ylityksessä käyttää muita teknisesti toteutettavissa olevia keinoja kuten maakaapelointia ja linjojen yhdistämistä samaan pylvääseen. Toholammilla aiotaan maakaapeloida 400 kV linjaa, joka on tulossa pitäjän itäpäähän. Miksi 400 kV linjaa voi maakaapeloida pitäjän itäpuolella mutta ei länsipuolella?
2. Netistä saatavilla olevien karttojen perusteella uusi maisema-alueen kiertävä linjaus on lähempänä pysyvää asutusta sekä loma-asutusta kuin ns. läntinen linjaus. Maisema-alueen kiertävässä linjauksessa on pysyvää asutusta alle 150 m ja loma-asutusta alle 100 m päässä suunnitellusta linjauksesta. Osa näistä tiedoista puuttuu suunnitelmakartasta. Läntisessä linjauksessa kaikki pysyvät asutukset ovat kauempana linjauksesta kuin maisema-alueen kiertävässä linjauksessa. Läntisen linjauksen läheisyyteen Fingridin karttaan on merkitty useaan kohtaan asutusta/ihminen (punainen), mutta maastossa kaikille merkinnöille ei löydy näkyviä kohteita. Lisäksi linjan varteen on sijoitettu useita merkintöjä luontokohteista (sininen), joiden merkitys jää epäselväksi. Tarkistetaanko suunnitelmakartan merkinnät ja mihin toimenpiteisiin ryhdytään ennen lopullista päätöstä?
3. Maisema-alueen kiertävän linjan välittömään läheisyyteen ja alle jää liito-oravan asuinpaikkoja. Lisäksi harmaahaikarat ovat jokakesäisiä asukkaita Lestijoella maisema-alueen kiertävän linjan alla.
4. Arviointiselostuksessa ei ole huomioitu ollenkaan oikeusvaikutteista Lestijoen osayleiskaavaa ja siinä olevia merkintöjä maisema-alueen kiertävässä linjauksessa. Miten oikeusvaikutteinen Lestijoen osayleiskaava vaikuttaa linjaukseen ja otetaan huomioon linjausta päätettäessä?
5. Maisema-alueen kiertävän linjauksen välittömässä läheisyydessä Lestijoen rannalla on noin 150 vuotta vanha myllyrakennus, joka on paikallinen nähtävyys ja kulttuurihistoriallisesti arvokas.
6. Mikäli maisema-alueen kiertävä reitti toteutuu, jää kiinteistömme kahden Lestijoen ylittävän johtoaukon muodostamaan kolmioon alle 150 m linjauksesta. Netissä olevan kartan perusteella linja näyttäisi leikkaavan kiinteistön pohjoispäätä. Meille on juuri valmistumassa pysyvään asumiseen tarkoitettu omakotitalo, jonka lupaprosessissa ei ollut mitään tietoa uudesta linjauksesta. Kuinka paljon sähkömagneettisen säteilyn haittavaikutus lisääntyy, kun johtokäytävät ovat lähekkäin?
7. Omistamme Lestijoen etelärannalla alle 100 m etäisyydellä maisema-alueen kiertävästä linjasta Lestijoen osayleiskaavan mukaisen rantatontin. Linja on suuri haitta tontin tulevan käytön kannalta. Linjan alle ja läheisyyteen jää muitakin Lestijoen osayleiskaavan mukaisia tontteja.

8. Omistan Lestijoen etelärannalla maatalouskäytössä olevan kiinteistön. Mikäli aktiivisessa luonnonmukaisessa viljelyksessä olevalle pellolle rakennetaan pylväitä, on haitta huomattava. Pylväät haittaavat kyseisen pellon sujuvaa viljelyä ja lisäävät haitallisten rikkakasvien leviämistä. Mikäli maisema-alueen kiertävä reitti toteutuisi, tulee pylväät sijoittaa kiinteistön ulkopuolelle.
9. Linjauksessa tulee ottaa huomioon suunnitteilla oleva tuulivoimarakentaminen niin, että luonnon turmeleminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Viimeisen kuulemisen jälkeen on tiedotettu mm. Takkukankaan tuulipuiston rakentamisesta. Tuulipuisto sijoittuu hyvin lähelle läntistä reittiä. Suunnitteilla oleva tuulipuisto voi käyttää sähkön siirtoon läntistä reittiä ja siten ympäristövaikutukset kokonaisuudessaan jäävät pienemmiksi.
10. Tiedottaminen on ollut puutteellista. Vähimmäisvaatimuksena tulee olla, että kiinteistöjen, joiden yli linjausta suunnitellaan, omistajat saavat henkilökohtaisen kirjeen vireillä olevasta asiasta. Nykyaikana kuulutus sanomalehdissä on menettänyt merkitystään, koska ihmiset elävät enemmän sähköisestä mediasta saatavan tiedon varassa. Esim. mainitun kiinteistön omistaja ei ole saanut mitään tietoa.

TÄSSÄ KAKSI KUVAA

Mielipide 20 (7 allekirjoitusta)

Vastustamme Jylkkä-Alajärvi voimajohto –hankkeen “Lestijokilaakson maisema-alueen kiertovaihtoehtoa”, joka tuli yllättäen uutena linjauksena. Tässä vaihtoehdossa Natura 2000 –alueeseen kuuluva Lestijoki ylitetään Kannuksen puolelta. Tiedottaminen tästä hankkeesta on ollut riittämätöntä ja vaikeaselkoista. Asianomaisten on ollut todella hankalaa saada selvää aineistosta, joka koskee omistamaansa maa-alueita, (kirjastossa olevasta paperisesta versiosta tai Fingridin nettisivuilta olevasta aineistosta). Hankkeen saavutettavuus on ollut puutteellista, sillä sähköistä yleisötilaisuutta ei kaikilla ole mahdollisuutta kotonaan seurata. Fingrid ei järjestänyt Kannuksessa yhteistilassa seurattavaa tiedotustilaisuutta, toisin kuin Toholammilla ja Kalajoella. Tämä olisi ollut erityisen tärkeää Kannuksen osalta, koska uusi ehdotettu linjaus tuli täysin uuteen johtokäytävään. Tieto hankkeen toteutuksesta ja sen liian nopeasta aikataulusta tuli monelle maanomistajalle suurena yllätyksenä. Tiedotustilaisuus maanomistajille ja vaikutuspiirin asukkaille olisi pitänyt järjestää siten, että paikan päällä olisi ollut mahdollisuus kysyä ja paikalla olisi heti vastattu esiiin tullessiin kysymyksiin. Ympäristövaikutusten arviointi pitää tehdä erityisen huolellisesti kuulemalla ajoissa kaikkia asianomaisia. Sähköisessä yleisötilaisuudessa kaikkiin esitetyistä kysymyksistä ei vastattu. Kysymyksiin luvattiin antaa myöhemmin kirjallinen vastaus Fingridin sivuilla, mutta näin ei mielestämme tapahtunut esittämiemme kysymysten osalta. Tiedottamisessa on selvästi puutteita ja hyvää hallintolakia ei ole näin ollen täysin toteutettu hankkeessa.

Omistamme jokirantatontin. Tontilla on sauna, hirsinen huvilarakennus ja pieni puulato. Hirsinen huvila oli alun perin 1950-luvun asutustilan kotirakennus, joka sijaitsi muutaman kilometrin päässä Myllyrannasta. Suvun isovanhemmat sekä heidän tyttärensä tulivat evakkoina luovutetusta Karjalasta Keski-Pohjanmaalle. Tuo silloin rakennettu talo on myöhemmin siirretty Myllyrantaan huvilaksi. Se on meille jälkipolville pieni, viimeinen palanen Suomen asutushistoriaa. Täten se on varjeltavaa kulttuuriperintöä. (kuva 1)

Huomautamme, että tästä tontista yli kolmannes kuuluu Valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin: (VAMA 2021) Lestijokilaakson kulttuurimaisema, (karttapiirros 1). Tästä samaisesta tontista jäisi nyt uuden voimalinjakuksen alle lähes puolet. YVA-selvityksessä tulee ottaa huomioon mm. vaikutukset luontoon, ihmistoimintaan, kulttuuriperintöön ja yhteisvaikutukset. Milloin tämä jalkautuminen ja alueen havainnointi on tehty? YVA-selvityksen tuloksiin vaikuttaa paljon vuodenaika ja kesän eteneminen (esim. linnuston muutto ja kasvien kukinta). Kyseenalaistamme hankkeen arvion, että voimalinjakuksella olisi vähäinen vaikutus alueeseen. Alue sisältää metsätyyppinä lehtoa, joka on monimuotoisin, mutta vaarannettu metsätyyppi Suomessa ihmistoiminnan myötä. Hankkeen reunavaikutus jo osaltaan vaikuttaa

varmasti negatiivisesti lajistoon, elinympäristön toimintaan ja sen vuorovaikutussuhteisiin. Alueen suojeluarvoa nostaa elinympäristöjen monimuotoisuus. Alueella on joenrantaa, lehtomaisia metsikköjä ja pieni aukea-alue, jossa niittymäistä kasvustoa. Lajisto on monipuolinen ja sisältää vaarantuneita lajistoryhmiä. Alueen suojeluarvoa nostavat lahonneet puut sekä kolopesijöille sopivat vanhemmat puut, varsinkin reuna-alueilla. Alueen puusto on monimuotoinen lajistoltaan ja ikäryhmiltään, sisältäen mm. haapoja, koivuja ja kuusia. Rantaosaa kiertävä runsas kieloesiintymä (kuva 2) on varjelun arvoinen. Myös muita ruohovartisia kasveja kasvaa alueella. Todennäköisesti ranta-alueella on muitakin harvinaisia kasveja, joita emme nyt pääse kartoittamaan.

Hankkeen ympäristövaikutusten ja linjauksen arvioinnin vuoksi Fingridin suunnittelijat olivat jalkautuneet tontillemme. Olisimme edellyttäneet, että tällöin meihin asianomaisiin olisi oltu yhteydessä. Arvioijan yhteydenotto olisi ollut tärkeää. Meiltä olisi saanut pitkältä aikaväliltä seurantatietoa linnustosta ja muista eläimistä, joita olemme nähneet alueella vuosikymmeniä. Läheisellä tontilla, joka myös jäisi linjauksen alle, on omistaja seurannut vuosikymmenten ajan lintujen kevätmuuttoa. Vesistöissä vierailee joutsenia, hanhia ja muita vesilintuja, josta ne siirtyvät esim. Viitajärvelle. Näiden lintujen muuttoreittiä häiritään, jos voimalinja rakennetaan tästä. Meitä huolestuttaa mahdollisen voimalinjan vaikutus vesilintuihin ja alueen muuttolintuihin. Alueella on tehty havaintoja myös saukoista, metsäpeuroista ja harmaahaikarasta. Liito-oravahavaintoja on linjauksella kaksi kohdetta; L93 ja L95. Varsinkin L95 hyvin lähellä kyseistä linjausta ja liito-oravien kulkuyhteys katkaistaan kohdassa L93. Hyppypylväiden käyttö näin pitkällä lähes 100 metrin linjalla heikentää lajin kulkuyhteyksiä harvan kannan alueella. Tahdomme muistuttaa, että liito-oravan suojeluvaatimukset ovat ennallaan eli lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on edelleen kiellettyä. Puuston poisto voimalinjan läheisyydestä heikentää merkittävästi liito-oravapopulaation ekologisia käytäviä ja lajin suojelua. Liito-orava on Suomen vastuulaji perinnöllisen muuntelun takaamiseksi itäisissä populaatioissa. Alueen haapapuut, ovat itsessään avainlajeja lehtomaisessa luontotyyppissään ja tärkeitä liito-oravalle.

Tätä aluetta olemme pyrkinneet ennallistamaan sen jälkeen, kun aiemmille heinäpelloille ei enää ollut käyttöä. Niillä kasvaa nyt lehtipuita ja alue on muuttunut lehtomaiseksi (kuva 3). Olemme pitäneet alueen maisemakuvan säilyttämistä tärkeänä. Pientä niittysuutta on hoidettu niittämällä perinnebiotooppien ennallistamistavoin, ettei se pääsisi kasvamaan puuntaimia ja syrjäyttämään alueen pioneerilajeja tai niittylajistoa. Puita on jonkin verran jouduttu kaatamaan pahojen myrskyjen jälkeen ja ne on käytetty polttopuuna huvilan ja saunan takoissa. Ranta-alueen puita ja pensaita on kuitenkin koko ajan suojeltu. Lähellä sijaitsee pieniä luonnonsuojelualueita. Niille hankkeen reunavaikutus on heikentävä tekijä. Hankkeen toteutuessa heikennetään alueen ekosysteemien kytkeytyneisyyttä, joka saattaa pahimmillaan tuhota tai vaikeuttaa eliölajien liikkumista laikuilta toisille ja täten heikentää perinnöllistä monimuotoisuutta. Tontti sijaitsee Myllykosken vieressä, lähellä Riuttasen myllyä (karttapiirros 1 ja kuva 4). Myllykoskessa sijaitseva Riuttasen mylly on kulttuurihistoriallisesti arvokas 1870-luvulla rakennettu vesimylly. Se on ainoa tuolta ajalta jäljellä oleva ja alkuperäisellä paikallaan sijaitseva mylly Toholammilla. Voimajohdon hallitsevuus tulisi näkymään häiritsevänä pelloilla sekä joen yläpuolella. Voimalinjaus vaikuttaisi negatiivisesti arvokkaan koskialueen ja myllyn kulttuurimaisemaan.

Maa-alueemme kuuluu Lestijoen osayleiskaavaan ja tälle tontille on kaksi rakennusoikeutta omakotitalolle. Kun toinen on käytetty huvilarakennukselle, toista rakennusoikeutta ei enää voisi käyttää. Kukaan ei voi rakentaa kotiaan voimalinjan lähelle. Rakennusoikeudet on haettu nimenomaan perikunnan mahdollisia paluumuuttajia varten. Koko tontin arvo tulee romahtamaan. Tätä ei ole huomioitu YVA-selvitystä tehdessä. Lainaus Kannuksen kaupungin lausunnosta: "Esitetty uusi linjavaihtoehto ylittää osayleiskaavassa osoitetun nykyisen rantarakennuspaikan ja sivuaa toista nykyistä rantarakennuspaikkaa. Molemmat rakennuspaikat on osoitettu pysyväille asumiselle ja ovat saman maanomistajan alueella. Uusi

linjavaihtoehto aiheuttaa kohtuutonta haittaa tälle maanomistajalle tuhoten toisen rakennuspaikan kokonaan, vähentäen merkittävästi viihtyisyyttä ja arvoa myös toisella rakennuspaikalla.”

Kyseenalaistamme, että Lestijoki ylitettäisiin alle 500 metrin matkalla kaksi kertaa. Tämä uusi linjaus olisi lähes 100 metriä leveä ja sen vaikutus ympäristöön on varmasti haitallinen. Aikaisempi Lestijoen ylitysjohdot on jo olemassa. Miksi sitä ei voitaisi käyttää korkeammilla pylväillä ja leventämällä sen linjausta tai käyttämällä maakaapelointia. Lainaus Kannuksen kaupungin lausunnosta: “Kannuksen kaupunki esittää lausuntonaan, että maisema-alueen kiertävä vaihtoehto hylätään sen aiheuttamien vaikutusten merkittävyyden vuoksi. Mikäli YVA-menettelyn alusta asti mukana olleet vaihtoehdot eivät tule valituiksi, tulisi tarkasteluun ottaa uusi vaihtoehto, jossa Kannuksen puolelle sijoittuva linja vietäisiin joen yli nykyisessä Fingridin linjakäytävässä joko maakaapelilla tai Tannebaum/Y-pylvästyypillä.” Valituksen kohteena oleva ehdotettu uusi linjaus tulisi koskemaan maa-alueiden omistajien lisäksi kaikkia niitä, joille Lestijoki ja sen ympäristö on tärkeä. Koskien suojelulla suojeltu Lestijoki on Suomessa ainutlaatuinen kokonaisuus. Uusi linjaus tulisi muuttamaan ikiaikaista jokimaisemaa lopullisesti.

TÄSSÄ VIISI KUVAA

Mielipide 21

Olen seurannut Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeen edistymistä ja siinä erityisesti "Lestijokilaakson maisema-alueen kiertovaihtoehtoa". Mielestäni hankkeesta kansantajuisesti tiedottaminen on ollut ylipäättään heikkoa. Hankkeen suunnitelmat tulivat minulle yllätyksenä. Netin kautta tehty tiedotustilaisuus oli sekava ja siinä käytettiin aikaa epäolennaisuuksiin. Kaikkiin yleisöltä tulleisiin kysymyksiin ei vastattu yksilöidysti. Tilaisuus olisi pitänyt järjestää esim. Kannuksen kaupungintalolla niin, että kuntalaiset olisivat päässeet suoraan esittämään kysymyksiä ja saamaan vastauksia Fingridin edustajilta. Myös havainnekuvat kiertovaihtoehtoon alueelta olivat harhaanjohtavia epämääräisyytensä vuoksi. Ne oli kuvattu liian ylhäältä ja etäältä. Syy miksi olen syvästi järkyttynyt hankkeesta on se, että alueella sijaitseva Myllyrannan joenrantatontti on ollut vuosikymmeniä minulle hyvin rakas vapaa-ajanviettopaikka. Olen ollut mukana sen rakentamisessa ja ennallistamisessa yhdessä edesmenneen mieheni ja hänen perheensä kanssa. Paikka on erittäin arvokas, rauhallinen ja luonnonkaunis suojellun joen rannalla. Paikka on ollut vuosikymmeniä tärkeä vapaa-ajanviettopaikka perheille, sukulaisille ja ystäville. On käsittämätöntä miksi tämä kohta on valittu voimalinjan joen ylitykseen. Lähellä on jo yksi voimalinjan ylityspaikka. Uusi suunnitelma uuden voimalinjan joen ylityksestä tuhoaisi uudelleen leveältä alueelta ainutlaatuista suojeltua jokimaisemaa. Samalla tämä hanke tuhoaisi ja estäisi alueen täysipainoisen hyödyntämisen ja virkistyskäytön. Näin vähänkö luontoarvot ja ihmisten halu kotijoen suojeluun merkitsevät Fingridille. Luulis, että vakavaraisella yhtiöllä olisi varaa säästää jokiluontoa ja - maisemaa vetämällä voimalinjat joko olemassaolevia linjoja hyödyntäen tai maakaapeleilla. Suunnitellun voimalinjan alueella on kaksi liito-oravien pesintäaluetta. Voimalinjan alue katkaisisi liito-oravan kulkureitit. Suunnitellut hyppypylväät tuskin toimivat käytännössä näin leveällä alueella. Myös paikan runsaalle linnustolle kuin myös muuttolinnoille voimalinjoista on haittaa. Suunnitellut punaiset johtojen merkkipallot eivät tule täysin estämään lintujen voimalinjoihin törmäämistä alueella.

TÄSSÄ LIITE

Mielipide 22

Markku Myntti Ky omistaa kiinteistöt Alavieskassa (kuvat). Yrityksellä louhinta-alue kiinteistöillä. Yrityksellä koko-aikaista jatkuvaa louhustoimintaa (kiviainekset) alueella. Voimajohtohanke ja sähkölinjat ei saa haitata yrityksen toimintaa millään lailla tällä alueella. Yrityksellä tällä hetkellä 10 v louhinta ja kiviaineksen ottolupa ja toiminta tulee jatkumaan tämänkin jälkeen. Lisäksi maan vastaanottoalueeseen lupa. Toiminnan häiriötön ja jatkuva toiminta elintärkeää yritykselle. Sähkölinjaa suunniteltaessa kuten myös jos alueelle

rakennetaan tuulipuisto ja tuulimyllyjä on otettava huomioon VAARA-ALUE louhinnan ja räjäytysten vuoksi. Olemme tiedottaneet ja jättäneet vastineen myös Fingridille, jossa mainittu samat asiat. Korostan vielä että myös tuulimyllyjä rakennettaessa otettava toiminta alueella huomioon. Fingridiltä ilmoitettiin että linja kulkisi n 300 m etäisyydellä louhosalueesta. Vastuu on sitten täysin Fingridillä ja muilla rakennusprojektin tahoilla jos jotain tulee sattumaan jos linja rakennetaan näin lähelle. Sama koskee vastuun osalta tuulimyllyjä mikäli niitä lähialueelle suunnitellaan. Yrityksen toiminta ei saa keskeytyä tai vaarantua millään tavoin hankkeen johdosta.

TÄSSÄ NELJÄ LIITETTÄ

Mielipide 23 (3 allekirjoitusta)

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja Natura-arviointiin koskien erityisesti ns. Lestijärven haaraa.

Sisällys

1. Lausunnon antajien omistuksellinen ja valtuutuksellinen tilanne.	2
1.1 Kapeitten sarkojen omistajien tuulivoimalaitossuunnittelu	4
1.3 Länsi-Toholammin tuulivoimapuiston kaavan uudistaminen.	5
2 Ympäristöarvioinnin Jylkkä, Kalajoki - Alajärvi Lestijärven haaran tilanne.	6
2.1 YVA ohjelman tarpeellisuus	6
3 Lestijärven suuntaan suunniteltu haarajohto.....	7
4 Uhanalaisten eläimien huomioiminen	8
5 Virheellisiä väittämiä ja puuttuvia tietoja	9
6 Voimajohtohankkeen suunnittelu puutteellista	10
7 Voimajohtojen suunnittelun yleisperusteet alueella	11
8 Fingridin valtakunnan voimansiirtolinjoja yhdistävän linjan vaihtoehtoja.	11
8.1 Vaihtoehtoinen linjaus nro 1	12
8.2 Vaihtoehtoinen linjaus nro 2	13
8.3 Vaihtoehtoinen linjaus nro 3	14
9 Lausunnon yhteenveto arviointiselostuksesta	16

1. Lausunnon antajien omistuksellinen ja valtuutuksellinen tilanne.

Me allekirjoittaneet omistamme useita ns. kapeita sarkoja Toholammin Raikoharjussa, johon Alajärvi – Jylkkä voimajohtoreitin ns. Lestijärven haaraa on suunniteltu toteutettavan, ja jota lausuntomme koskee.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 1 Keltaisella huomiovärillä osoitettu allekirjoittaneiden maanomistuksellinen tilanne Raikoharjun kapeissa saroissa.

Kuvassa 1 on keltaisella värillä kuvattu ns. kapeat sarat, jotka ovat meidän allekirjoittaneiden omistuksessamme alueella. Jylkkä-Alajärvi voimalinjan ns. Lestijärven haarajohto on suunniteltu kulkemaan kyseiseltä alueelta, ja ympäristövaikutusten arvioinnissa ei ole esitetty ja arvioitu vaihtoehtoisia reittejä eikä huomioitu esimerkiksi kapeiden sarkojen maanomistajien käynnissä olevia maankäytön suunnitelmia ja niille aiheutuvaa merkittävää haittaa.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 2 Arviointiselostuksen kuva 4.18. Raikoharjun alueelta. Lestijärven haarajohto.

Kuvassa kaksi on esitetty arviointiselostuksessa allekirjoittaneiden ja koko Raikoharjun alueen kapeiden sarkojen maanomistajia koskeva Fingridin linjasuunnitelma. Suunnitelmassa ei ole esitetty Wpd Finland Oy linjasuunnitelmia ja kokonaisvaikutusta ei näin ollen ole arvioitu, mitä esitetty linjakokonaisuus kokonaisuudessaan aiheuttaa kyseiselle alueella. Arviointiselostuksen kuvassa 4.18. on esitetty vain Fingridin voimajohtolinjat. Suunnitelmassa on tarkoituksellisesti käännetty voimalinjat kulkemaan Raikoharjun kapeiden sarkojen alueelle, vaikka linjat voitaisiin rakentaa suorana linjana kapeiden sarkojen eteläpuolelta Wpd:n kanssa yhteistyössä Wpd:n hallinnoimien alueiden sekä Valtion omistamien maiden kautta kuvassa 1 oranssilla esitetyllä linjauksella. Vaihtoehtoisia reittejä linjalle ei ole tarkasteltu, mikä on merkittävä puute ja voidaan todeta, että mitään varsinaista arviointia ei myöskään ole tältä osin suoritettu eri reittivaihtoehdoista. Myös Wpd:n ja Fingridin yhteisten voimalinjojen (samoissa pylväissä) rakentamista ei ole tarkasteltu. Nämä ovat merkittäviä seikkoja, koska näillä vähennetään ympäristölle ja ulkopuolisille tahoille aiheutuvia haittoja.

1.1 Kapeitten sarkojen omistajien tuulivoimalaitossuunnittelu

Olemme käynnistäneet tuulivoimaloiden suunnittelun koskemaan koko ns. kapeiden sarkojen aluetta yhdessä muiden kapeiden sarkojen maanomistajien kanssa. Ns. kapeiden sarkojen omistajat ovat valtuuttaneet allekirjoittaneet Jari ja Jukka Kangasvieren edistämään alueen taloudellista hyödyntämistä. Suunnitelmat ovat olleet pitkään vireillä, ja tuotu esiin voimajohtohankkeiden aiemmissakin lausunnoissa, mutta niitä ei ole huomioitu millään tavalla. Asiasta on lähestytty myös Fingridiä keskusteluissa. Lisäksi kapeisiin sarkoihin pohjoisessa rajoittuu merkittävä erillinen aurinkovoimalahanke, joka on valmisteilla.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 3 Luonnostelma tuulivoimaloiden sijoittelusta ns. kapeisiin sarkoihin.

Toholammin rakennusvalvontaviranomainen on vaatinut suunnittelutarveratkaisun yhden tuulivoimalan rakentamiseksi. Useamman tuulivoimalan rakentaminen vaatii alueen kaavoituksen. Etsimme tällä hetkellä kumppania hankkeen eteenpäin viemiseksi, ja kahden toimijan kanssa käydään keskustelua asiasta tällä hetkellä. Sähkölinjahankkeet ovat lisäksi jo aiheuttaneet kahden toimijan kanssa keskustelun päättymisen. Sähkölinjojen osalta ottaessani yhteyttä Fingridin suunnittelijaan, hän ilmoitti sähköpostilla 22.12.2021 Fingridin suunnittelevan sähkölinjoja yhdessä Wpd:n kanssa ja pyysi kääntymään Wpd:n puoleen. Wpd on selkeästi sijoittamassa omia sisäisiä sähkösiirtolinjoja Fingridin tuella samaan linjaväylään oman hallintansa ulkopuolella oleville maa-alueille ja pyrkii hankkimaan nämä maa-alueet edullisesti pakkolunastuksen kautta hallintaansa. Arviointimenettely mahdollistaa usein pakkolunastusmenettelyn, minkä vuoksi se tulee laatia erityisen huolellisesti ja myös selvittää erilaiset vaihtoehdot, joista aiheutuu vähiten haittaa ulkopuolisille. Wpd on toistaiseksi ollut nihkeä neuvottelemaan yhteistyöstä edellä kuvatusta syystä. Fingridin tulee maanomistajien tasapuolisen kohtelun nimissä suunnitella suunnittelutarvealueen/kaava-alueen sähkölinjasto yhdessä myös ns. kapeiden sarkojen alueen toimijoiden kanssa. Ympäristöviranomaisen tulee hylätä ympäristövaikutusten arvioinnissa kyseinen Fingridin esittämä Lestijärven haarajohto kokonaan ja edellyttää sen uudelleen suunnittelua. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös alueen maanomistajien maankäyttöön liittyvien suunnitelmien selvitys, jota ei ole tehty lainkaan tässä arvioinnissa. Voimajohtohankkeissa tulee huomioida myös voimajohtojen aiheuttamat haittavaikutusalueet, kuten rakentamiskielto liian lähelle. Voimajohtojen on suojavyöhykkeet, joiden kuvaukset puuttuvat arvioinnista kokonaan. Samoin voimajohtojen näkyvyyttä ei ole tarkasteltu karttapiirroksena, mistä ilmeni esimerkiksi ihmisen seisomakorkeudesta linjojen näkyvyys maisemassa. Allekirjoittaneet ovat ilmaisseet aiemmissakin vastineissa alueen maankäytön suunnitelmistaan ja vaatineet Fingridiltä ja Wpd:ltä uudelleen suunnittelua. Tämä on tuotu myös Fingridille tietoon suoraan yhteydenotoilla. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee Lestijärven haarajohtoon osalta esittää useampia

reittivaihtoehtoja koko haarajohdon toteuttamiselle. Lisäksi haarajohto tulee kuvata koko matkalta eli sille tulee olla selkeät liittymispisteet ja perusteltu tarve, jota ei ole esitetty. Voimajohtolle, joka päättyy keskelle metsää ilman liityntäpistettä/käyttötarkoitusta, ei voi olla perusteltua tarvetta. Voimajohtojen ympäristövaikutusten arviointia ei voi tehdä pätkä kerrallaan vaan ne tulee suunnitella kokonaisuuksina. Vaihtoehtoisten reittien tarkastelun puutteeseen on viitattu monissa viranomaisten antamissa lausunnoissa YVA-ohjelmasta eikä niihin ole esitetty ratkaisua arviointiselostuksessa.

1.3 Länsi-Toholammin tuulivoimapuiston kaavan uudistaminen.

Ns. kapeat sarat sijaitsevat Länsi-Toholammin tuulivoimapuiston kahden erillisen kaava-alueen välialueella. Länsi-Toholammin tuulivoimapuiston kaava on kunnanvaltuuston hyväksymä 23.5.2016 § 38 ja Vaasan hallinto-oikeus 20.6.2018 18/0266/3. Hyväksytyssä kaavassa sähkölinjat ja voimalat oli suunniteltu niin, että ne eivät rasittaneet ns. kapeita sarkoja. Länsi-Toholammin kaavan uudistusesitystä ei ole asetettu nähtäville. Uudisteilla olevassa kaavassa tultaneen ottamaan kantaa sähkön siirtolinjoihin. Näihin muutoksiin sähkölinjamuutoksista on tulossa kohtuuttomia haittavaikutuksia viereisille maanomistajille ja näin ollen vastustamme kaavaesitystä ilman voimalinjojen sovittelua. Arviointiselostuksessa esitetty linjavaihtoehto aiheuttaa ns. kapeiden sarkojen maanomistajille ainakin **kahden** voimalan esteen rakentamiselle. Julkisuudessa olevan yleisen vuokrahinta-arvion mukaan yhden tuulivoimalan korvaus on vähintään 45 000 euroa vuodessa alueen maanomistajille. Tässä tapauksessa kaksi voimalaa on 90 000 euroa vuodessa eli 30 vuodessa 2 700 000 eur ilman indeksi korjauksia. Yleisesti nykyisiin tuulivoimalan vuokrasopimukseen sisältyy lisäksi haitta-alueen maanomistajille ns. pörssisähkön hintaan sidottulisäkorvaus. Korvaus on siis vähintään edellä mainittu kiinteä hinta tai 8 % voimalan tuotosta. Laskettaessa esim. alhaisella 10snt/kwh hinnalla, 9MW voimalateholla ja 40 % hyötysuhteella yhden voimalan vuosituotto maanomistajille on 250 000 eur, ja kahdesta voimalasta 500 000 euroa. Haitta tällöin 30 vuoden aikana on 15 000 000 euroa ilman indeksi tarkastuksia. Yksityiselle edulle 15 miljoonan euron haitta ei ole vähäinen, vaan se on erittäin merkittävä ja jopa kohtuuton haitta. On huomioitava, että viime talvena pörssisähkön hinta oli jopa 70snt/kwh, jolloin haitan suuruus pelkästään maanvuokrauksen kautta olisi 105 miljoonaa euroa maanomistajille. Fingridin tulee huomioida tämä suunnitelmassa alueen pakkolunastusta, että tulemme vaatimaan kyseisen haitan korvaamista täysimääräisenä haittana maanomistajille.

2 Ympäristöarvioinnin Jylkkä, Kalajoki - Alajärvi Lestijärven haaran tilanne.

Arviointiselostuksessa ns. Fingridin Lestijärven haarajohdon suunnittelu perustuu Wpd:n sähkölinjan rinnalle. Arviointiselostusta voidaan pitää tältä osin todellisuuden vastaisena, koska Wpd on jättänyt valtioneuvostolle pakkolunastushakemuksen toisenlaiseen linjatoteutukseen eli Raikoharjun muuntoasema – Ullavan muuntoasema välille. Wpd Finland Oy ei ole tämän perusteella toteuttamassa Fingridin kuvaamaa voimajohtolinjaa. Arviointiselostuksessa esitetty perustelu linjan toteuttamisesta Wpd:n linjan viereen Raikoharjulta Lestijärven suuntaan on näin ollen virheellinen.

2.1 YVA ohjelman tarpeellisuus

Arviointiselostuksessa esitetyle ns. Lestijärven haarajohdolle ei ole arviointiselostuksessa esitetty perusteltua tarvetta, miksi voimajohtoreitti tarvitaan. Esitetyn aineiston mukaisesti voimalinja päättyy keskelle metsää ja siihen ei ole esitetty liittyvän muita voimajohtohankkeita tai liittymistarvetta. Voimalinjojen suunnittelun täytyy perustua kokonaissuunnitteluun ja YVA-menettelyn täytyy käsittää kokonaisuuksia, ei yksittäisiä irrotettuja palasia. Kyseinen haara tulee poistaa suunnittelusta ja valmistella kokonaan uudelleen. Mikäli sähkölinjalle on perusteltu tarve, tulee koko linjan tehdä yhtenä arviointina. Uudelleen suunnittelussa tulee esittää voimajohtolle sekä alku- että loppu- liittymäpisteet ja perusteltu tarve Fingridin toiminnan kannalta. Jos ja kun alueelle on suunnitteilla muitakin voimajohtohankkeita ja uusia tarpeita on ilmennyt allekirjoittaneidenkin hankkeiden kautta, tulee nämä kaikki tiedossa olevat

voimajohtoreitit suunnitella kokonaisuutena yhteishankkeena tai kaavoituksella sekä yhdellä ympäristövaikutusten arvioinnilla. Tämä vaade on esitetty useissa viranomaisten lausunnoissa ohjelmassa eikä siihen ole tyydyttävästi vastattu selostuksessa. Lisäksi on huomioitavaa, että nykyinen suunniteltu voimalinja Härkänevilla suuntaa suoraan kohti Lestijokivarren kulttuurimaisemaa.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 4 Kuvakaappaus Fingridin arviointikertomuksen karttalehdestä 9

Mikäli Lestijärven haarajohdon voimajohtoreitille on yleiseen tarpeeseen perustuva perusteltu tarve, tulee voimajohtoreitille esittää vaihtoehtoiset reitit, joissa sen kokonaisuutta tarkastellaan ja haitat yksityiselle edulle selvitetään. Allekirjoittaneet ovat esittäneet aiemmassa kohdassa nyt esitetyn linjavaihtoehdon perustellun taloudellisen haitan suuruuden yksityiselle edulle. Taloudellinen haitta sekä muut haitat luonnolle on vältettävissä uudelleen suunnittelulla kokonaan.

3 Lestijärven suuntaan suunniteltu haarajohto

Allekirjoittaneet ovat selvittäneet sekä Fingridiltä että Wpd:ltä kyseisen Lestijärven haarajohtoon liittyvää voimajohtohanketta ja sen suunnittelua. Fingrid on kertonut Wpd Finlandin suunnittelevan voimajohtohanketta ja esittäneen linjareitin ja Wpd on puolestaan kertonut Fingridin osoittaneen linjareitin. Wpd:llä on päällekkäisiä ehdollisia Energiaviraston hankelupahakemuksia, jotka kuvaavat sekavaa suunnittelun tilaa. Wpd:n hankkeet liittyvät kiinteästi Fingridin arviointikertomukseen, koska Fingrid on nojannut arviointikertomuksessa Wpd:nkin suunnitelmiin ja perustellut niillä omia linjareittejä.

Molempien (Fingrid ja Wpd) voimajohtohankkeita on viety erillisillä ympäristövaikutusten arvioinneilla ja kummassakaan arvioinnissa ei ole huomioitu linjojen kokonaisvaikutuksia tilanteessa, jos linjat ovat yhdessä tai erikseen toteutettuja. Fingridin kyseisen haarajohdon osalta ei ole esitetty koko voimajohtoreittiä eikä vaihtoehtoisia reittivaihtoehtoja. Wpd voimalinjojen toteuttamisen osalta on todettavissa vähintään kaksi tai jopa kolme vaihtoehtoista erillistä voimajohtoreittiä, joita myös Fingridin tulee arvioida, mikäli Lestijärven haarajohdolle on perusteltu tarve. Lisäksi ympäristöviranomaisen tulee edellyttää näissä tilanteissa, että kaikki voimajohtohankkeet kootaan yhdeksi kokonaisuudeksi, jolta vaaditaan yksi ympäristövaikutusten arviointilaissa tarkoitettu ympäristövaikutusten arviointi ja riittävä määrä vaihtoehtoisia toteuttamisreittejä. Nyt Fingridin toimesta on esitetty vain ja ainoastaan yksi reittivaihtoehto Lestijärven haaralle, ja siitäkin vain pieni osa. Fingrid ei voi vedota, että rinnalle on tulossa Wpd:n voimajohto, koska sellaista voimajohtoa ei ole hyväksytty rakennettavaksi eikä kyseiselle voimajohdolle ole edes Wpd:llä Energiaviraston myöntämää hankelupaa voimassa. Hankelupa ei ole lain mukaan voimassa, koska se on ehdollinen muihin lupiin nähden. Voimassa oleva hankelupa koskee vain Ahvenlammin muuntoasemalle menevää linjaa. Tämäkin päätepiste on muuttunut Halsuan muuntoasemaksi. Energiaviraston päätösten mukaan yhtä voimajohtoreittiä kohden voi olla vain yksi hankelupa voimassa ja muut hankeluvat ovat ehdollisia. Koska Wpd ei ole peruuttanut muita hakemuksia niin lupaehtojen mukaan Wpd Finlandilla ole voimassa olevaa hankelupaa Raiko-Ullavan muuntoasema linjalle. Liitteenä (liite 1 ja 2) energiaviraston hankeluvat. Kokonaisuutenaan emme maanomistajina tiedä mitä ollaan suunnittelemassa ja rakentamassa. Katsomme Fingridin julkisoikeudellisena yhtiönä antaneen tarkoituksella virheellistä tietoa viranomaisille ja maanomistajille tästä hankkeesta.

4 Uhanalaisten eläimien huomioiminen

Arviointiselostuksessa on tunnistettu Lestijärven haarajohdon osalta petolinnun reviiri. Erityisesti Kalasääsken ruokareviiri on kahden puolen nyt suunniteltua voimalinjaa. Sääsken voidaan arvioida ruokailevan erityisesti Ullavan ja Hongiston järvillä. Maakotka on pitänyt pesimisalueenaan Raikonevan aluetta. Arviointiselostuksessa on virheellisesti kuvattu epävarmuus petolinnuista sekä vähätelty

voimajohtojen vaikutuksia linnuille. Arviointiselostuksenkin mukaisesti reviiri on merkitty viranomaisen rekisteriin ja petolintujen olemassaolo on ollut pitkään tiedossa meillä allekirjoittaneilla, joiden metsästysaluetta kyseinen alue on. Voimajohdot ovat yleisestikin tiedossa, että ne aiheuttavat merkittävästi lintukuolemia. Voimajohdon ja vielä lisäksi kuten arviointiselostuksessa useampi voimajohto asettavat petolinnulle, jotka lentävät päivittäin reviirillään voimajohdon yli merkittävän uhan. Kyseinen haarajohto tulee yksiselitteisesti hylätä ja edellyttää voimajohtoreitin siirtämistä merkittävästi pohjoisemmaksi tai Ullavan järven eteläpuolelle. Haarajohdon osalta tulee ehdottomasti tarkastella vaihtoehtoiset reitit, joilla kyseinen luontovahingon haitta sekä myös muut tässä vastineessa kuvatut haitat voidaan välttää. Tätä vaatimusta on esittäneet useat tahot YVA:sta antamissaan lausunnoissa eikä arviointiselostuksessa annettua vastinetta voida pitää riittävänä. Arviointiselostuksessa on kuvattu useissa kohdissa arvioita käyttämällä termejä vähäinen tai melko vähäiseksi ilman että on perusteltu näiden termien käyttöä. Allekirjoittaneet kyseenalaistavat ilman vertailukohtia kyseisen vähättelevän termistön käytön haittojen arvioinnissa. Kyseessä on hakijan subjektiivinen näkökulma, joka perustuu hakijan intressin toteuttamiseen, joka ei mahdollistuisi, jos arviointi toteutetaan ulkopuolisen tahon toteuttamana ja todetaan esimerkiksi haittojen olevan merkittäviä, sietämättömiä tai vakavia. Arviointiselostuksen uskottavuus ja riippumattomuus on kyseenalainen. Asiaa voidaan katsoa myös siitä näkökulmasta, että uhanalaisen eläimen häirintä tai toiminta, joka johtaa eläimen kuolemaan, on rikoslaissa rangaistava teko. Tästä näkökulmastakin yksittäisellekin uhanalaiselle eläimelle aiheutuvan haitan on aina oltava merkittävä ja käytännössä tähän johtava toiminta on viranomaisen estettävä. Lestijärven haarajohtohanke tulee tästä syystä poistaa arvioinnista ja todeta, että se tulee suunnitella kokonaan vaihtoehtoisten reittien kautta.

5 Virheellisiä väittämiä ja puuttuvia tietoja

Arviointiselostuksen kohdassa 6.3.1 yhteenvedossa on esitetty virheellinen väittäminen Lestijärven haarajohdosta. ” Voimajohtoreittiosuudet Lestijärven haarajohto ja Höyläsalonneva-Hangasneva ovat vaihtoehtoja, ja niistä aiheutuvat negatiiviset vaikutukset ovat merkittävyydeltään kohtalaiset.” Koko linjan vaikutusten arviointia ei voida suorittaa yleisesti, koska tilanteet vaihtelevat eri kohdissa oleellisesti. Negatiiviset vaikutukset ympäristölle esimerkiksi uhanalaiselle petolinnulle ovat merkittäviä ja taloudellinen haittavaikutus maanomistajille eli yksityiselle edulle on merkittävä tai jopa kohtuuton. Kyseinen linja on ilmoitettu olevan vaihtoehtoton, vaikka kyseiselle linjalle on ainakin kolme vaihtoehtoistakin reittiä olemassa, joissa haitat ovat vähäisemmät kuin nyt esitetyllä vaihtoehdolla. Vaihtoehtoisia linjoja kuvataan tässä lausunnossa myöhemmin. Arviointiselostuksen loppupäätelmän osalta tulee todeta, että kyseinen reitti ei ole mahdollinen ja se tulee tarkastella uudelleen kokonaisuutena, kuten aiemmin on jo vaadittu. Arviointiselostuksen kohdassa 6.4.1 suojelu- tai suojeluohjelma-alueisiin on tunnistettu kohtalaisiksi, mutta vaihtoehtoisella reittivalinnalla vaikutukset luonnonsuojelualueisiin, uhanalaisiin eläimiin ja taloudellisille haitoille voidaan poistaa suurelta osin kokonaan. Arviointiselostuksen loppupäätelmän osalta tulee todeta, että kyseinen reitti tulee tarkastella uudelleen. Arviointiselostuksessa on esitetty Länsi-Toholammin tuulivoimapuiston osalta kuvia (esim. kuva 10.17). Kuvassa on esitetty vanhentunutta tietoa osayleiskaavasta. Kyseisen kaavan uudistaminen on käynnistetty Wpd aloitteesta, jonka seurauksena kaavat ovat vanhentuneet ja alueella ei ole voimassa olevaa osayleiskaavaa ja sen mukaisia tuulivoimapuistoalueita. Esitetystä tuulivoimalan rakennusluvasta on valitettu ja hallinto-oikeudelle on esitetty kaavan vanhentumisesta johtuen, että alueelle asetetaan rakennuskielto. WTG29 rakennusluvan valituksesta johtuen voimajohdot voidaan suunnitella vapaasti kulkemaan kuvan 10.17 kaavoitetun alueen sisällä tai kaavan eteläpuoleltakin. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntaliittojen yhteinen selvitystyö alueidensa potentiaalisista uusista tuulivoimatuotannon alueista (<https://www.keski-pohjanmaa.fi/news,etelpohjanmaan-keski-pohjanmaan-ja-pohjanmaan-tuulivoimaselvitys-on-valmistunut.html>). Selvitys kuvaa Raikoharjun alueen omaavan hyvät edellytykset tuulivoimatuotannolle. Arviointiselostuksessa ei ole huomioitu Keski-Pohjanmaan liiton tuulivoimaselvitystä eikä sitä, että Raikoharjun alueelle on käynnistetty maanomistajien suunnittelema tuulivoimahanke, jota esitetty

voimajohtoreitti rasittaa kohtuuttomasti. Lestijärven haarajohdon osalta on tuotava esiin, että allekirjoittaneet ovat tuoneet jo edellisessä lausunnossa esiin Fingridillekin, että alueen maanomistajille on perusteltuja maankäytöllisiä suunnitelmia alueella. Kyseisiä suunnitelmia ei ole huomioitu ja arvioitu. Linjauksissa tulee huomioida maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Alueelle on käynnissä myös merkittävä aurinkovoimalahanke, joka lisää alueen voimajohtotarpeita ja edellyttää laajempaa suunnittelua. Tästäkin syystä ympäristöviranomaisen tulisi edellyttää Lestijärven haarajohdon ja alueen voimajohtojen (myös Länsi-Toholammin ympäristövaikutustenarvioinnin loppupäätelmässä) kaavoitukseen perustuvaa voimajohtojen suunnittelua koko alueelle. YVA-ohjelmassa/selostuksessa ei ole kuvattu voimalinjojen haittavaikutusalueita. Voimalinjat aiheuttavat johtoauekan reunasta alkavan haitta-alueen, joka estää maanomistajien omat rakennushankkeet. Esimerkiksi tuulivoimaa ei voi rakentaa puolta toista kertaa tuulivoimalan huippukorkeus lähemmäksi voimalinjaa. Tämä tarkoittaa noin 450 metrin haitta-alueita molemmin puolin kaikkia esitettyjä voimalinjoja. Voimajohtojen aiheuttamia haitta-alueita ja niiden aiheuttamaa haittaa ei ole kuvattu YVA-ohjelmassa / selostuksessa tai huomioitu yleensä ollenkaan. YVA-ohjelmassa ja selostuksessa ei ole huomioitu alueen susireviirejä, maakotkan ja kalasääsken pesintäpaikkoja voimalinjan välittömässä läheisyydessä. Susi on suomalainen uhanalainen eläin, jonka elinpiiriin ei ole hyväksyttävää rakentaa rajusti ympäristöä muuttavia rakennelmia kuten voimalinjoja. Korkeat voimalinjat ovat myös erittäin vaarallisia alueen maakotka- ja kalasääskipareille sekä alueen runsaalle joutsen, kurki ja hanhi linnuille. Vaikutuksia ei ole huomioitu riittävästi. Lisäksi on huomioitava, että hajanaisilla suunnitelmilla maakotkan pesintäalue on jäämässä voimalinjojen kokonaan ympäröimäksi. Kalasääsken pesän ruokareviiri halkaistaan. Susien reviirien turvaamisesta Kainuusta on oikeuden päätös, jolla kumottiin vastaava tuulivoimarakentaminen. Oikeuden linjauksia tulee viranomaisen eli ELY-keskuksen noudattaa myös tässä hankkeessa. YVA-ohjelmassa ja selostuksessa ei ole huomioitu Raikonevan luontoarvoja riittävästi. On huomioitava erityisesti miksi kyseinen laaja suoalue on suojeltu ja ollut tavoite säilyttää luonnontilassa. Kyseinen Lestijärven haarajohto vaarantaa koko luonnonsuojelun keskeiset tavoitteet mm. eläimistön osalta. Useissa annetuissa lausunnoissa tämä on nostettu esille eikä niihin ole arviointiselostuksessa annettu hyväksyttävissä olevia vastauksia.

6 Voimajohtohankkeen suunnittelu puutteellista

Alueen sähkömuuntoasemien ja voimalinjojen suunnittelua ei ole tehty kokonaisvaltaisesti ja haettu aktiivisesti muille maanomistajille vähiten aiheuttavaa haittaa. Kuvassa esitetty suunnittelu, jossa esitetään Y-haaraa kapeissa maasaroissa tarkoittaa käytännössä, että pahimmillaan maanomistajalta jää noin 230 metriä leveästi maata viiden voimalinjan alle ja sarat katkaistaan kahteen osaan. Alueen tiedossa olevat sähkölinjasuunnitelmat tulee edellyttää ja arvioida yhden YVA-ohjelman kautta. Etelän suuntaan Härkänevalle jatkuva linja on tarpeeton, koska peruste rakentaa linja wpd:n linjan rinnalle on virheellinen. Wpd on jättämässään hankehakemuksessa liittymisestä ns. Ullavan muuntoasemalle ilmaissut luopuvansa (liite 1) Raikoharju – Ahvenlampi linjauksesta. Vastaavasti Fingrid on puoltanut esitettyä näkemystä. Maanomistajina katsomme, että meitä on johdettu tietoisesti harhaan pilkkomalla näitä tuulivoimahankkeita sekä voimajohtohankkeita lukuisiksi erilaisiksi kokonaisuuksiksi ja arvioinneiksi. Esittelemällä erilaisia ehdollisia hankepäättöksiä, joiden toteutumisesta ei ole varmuutta. Raikoharjun sähkömuuntoasemalle on esitetty ensimmäisessä kaavoituksen ja rakennuslupavaiheen kuvissa selkeät sähkönsiirtolinjat. Näiden voimalaitosten ja kyseisen muuntoaseman sähkönsiirto tulee toteuttaa niiden mukaan. Kaavoituksen ja luvituksen yhteydessä Fingrid ei esittänyt mitään yleisiä tarpeita alueen läpi johdettavista voimalinjoista. Mikäli suunnitelmia on tarve muuttaa, tulee koko hanke käynnistää uudelleen maakuntakaavan, osayleiskaavan ja rakennuslupien osalta näissä hankkeissa. Kyseessä on merkittävä rakennussuunnitelmiin liittyvä muutos, joka asettaa viereiset maanomistajat aivan uuteen asetelmaan nyt tässä vaiheessa.

7 Voimajohtojen suunnittelun yleisperusteet alueella

Tuulivoimapuistojen tarvitsema infra tulee toteuttaa tuulivoimapuistojen alueella. Tämä tarkoittaa voimalinjojen rakentamista kokonaan tuulivoimayhtiöiden hallussa oleville alueille maanomistajien kanssa sopimukseen perustuen. Tuulivoimapuistojen viereisiä alueita ei tule voida pakkolunastaa vaan linjat tulee suunnitella haitta-alueineen näille kaavoitetuille tuulivoimapuistojen maa-alueille. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota, että voimalinjat sijoitetaan ensisijaisesti valtion- ja kuntien maa-alueille. Mikäli voimalinjoja on tarve silti sijoittaa yksityisten maa-alueille, tulee lunastuksen sijaan maksaa tuulivoimaloihin rinnastettavaa korvausta maa-alueista ja voimalinjojen haitta-alueista maanomistajille sopimukseen perustuen. Maanomistajan pitää voida tehdä sopimus vapaaehtoisesti eikä uhkailun alla pakkolunastusperusteella. Kyse on tuulivoimaloissa liiketoiminnasta, ei yleishyödyllisestä ja lakisääteisen infran rakentamisesta, joka olisi välttämätöntä kyseiselle alueelle toteuttaa ilman sopimista. Energian tuotantoon on vaihtoehtoja alkaen tuontisähköstä päätyen ydinvoimaan. Tuulivoima ei ole myöskään vihreää sähköä, joka on todettu uusimmissa tutkimuksissa, joten tätä ei voida perustella hallitusohjelmalla tai muillakaan sellaisilla väitteillä. Fingridin tulee vuorostaan suunnitella omat sähkölinjansa ensisijaisesti tuulivoimayhtiöiden yleiskaava-alueiden sisäisten voimalinjojen kanssa samaan linjaväylään. Jos tällaiseen toteutukseen ei ole mahdollisuutta, tulee linjavaihtoehdot tutkia tosiasiallisesti useampia vaihtoehtoja tarkastellen. Fingridin ei tule osallistua omalla yleisen tarpeen ominaisuudellaan edistämään yksityisen tuulivoimayhtiön voimalinjojen rakentamista vaan tulee pidättäytyä tällaisesta toiminnasta. Ratkaisujen jälkeen Fingrid voi hyödyntää yksityisen rakentamia yhteyksiä mutta ei aikaisemmin antaa mahdollisuutta uhata pakkolunastusmenettelyllä.

8 Fingridin valtakunnan voimansiirtolinjoja yhdistävän linjan vaihtoehtoja.

Fingrid on joissain yhteyksissä perustellut suullisesti valtakunnan etelä – pohjoissuuntaisten voimalinjojen yhdistämisen tarpeellisuutta sähkön toimitusvarmuuden parantamisella. Jos tällainen tarve on olemassa, tulee yhdistävän voimalinjan linjaus tutkia omana kokonaisuutenaan ja useamman eri vaihtoehdon kautta. Tällainen hanke on mittava ja ansaitsee oman tarkastelunsa. Tällaiselle voimalinjalta on useita erilaisia vaihtoehtoja löydettävissä. Tätä tarvetta on esitetty useissa lausunnoissa eikä siihen ole tyydyttävästi vastattu arviointiselostuksessa.

8.1 Vaihtoehtoinen linjaus nro 1

Kuvassa 5 olevat mustalla katkoviivalla esitetyt voimalinjat tulee siirtää kokonaan ns. kapeiden sarkojen eteläpuolella olevalle tuulivoimapuiston alueelle. Tarvittava Y-haara tulee vähintään muuttaa ns. T-haaraksi ja viedä suoraan etelä-pohjoissuunnassa muuntoasemalle VALTION maan läpi. Linja rakentamisessa tulee ensisijaisesti toteuttaa maakaapelointia ja avolinjoissa linjat tulee rakentaa korkealla tehokkuudella päällekkäisinä siirtolinjoina, vaikka ne nostaa kustannuksia. Myöskään pitemmät linjat vaihtoehdot valtion tai kuntien maita kiertäen ei ole peruste suunnittelussa aiheuttaa ensisijaisesti yksityiselle maanomistukselle haittaa ja vahinkoa. Korkeammat kustannukset tai uudelleen suunnittelusta aiheutuvat aikataulumuutokset eivät ole peruste ja oikeutus huonolle suunnittelulle, huonojen suunnitelmien hyväksynnälle ja pakkolunastamiselle.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 5 Vaihtoinen linjavaihtoehto oranssilla tuulivoimakaava-alueen ja Valtion mailla toteutettuna.

Mustalla M-kirjaimella on merkitty kuvaan 5 suunniteltu Raikoharjun Wpd:n muuntoasema. Oranssilla esitetty tarkoituksenmukainen Fingrid/Wpd voimalinjareitti. Linjatehokkuutta nostetaan rakentamalla kaikki linjat lisäksi päällekkäisinä samaan yhteen pylväs riviin. Tuulivoimainfran voimajohtoyhteyksien rakentamista mustalla katkoviivalla toisten maa-alueille ei voi perustella sillä, että tuulivoimayhtiö joutuu

jättämään tai sijoittamaan uudelleen jonkin tuulivoimalan kaavoitetulla omalla alueellaan. Tämä on kohtuuton ajatus, että ELY-keskus ja Fingrid valtion viranomaisina voivat hyväksyä tämän tyyppisen suunnittelun, josta aiheutuu merkittävää taloudellista vahinkoa ja haittaa hankkeen ulkopuolisille tahoille. Haitta voidaan poistaa kokonaan paremmalla suunnittelulla.

8.2 Vaihtoehtoinen linjaus nro 2

Voimajohtoreittejä ei ole suunniteltu yleisten suunnitteluohjeiden mukaisesti lyhimmän reitin periaatteella eikä niin, että maanomistajille aiheutuvat haitat olisivat pienimmät. Tätä kuvastaa, että Raikoharjun muuntoasemalta lähtee kaksi johtoreittiä (mustalla merkitty) ns. Halsuan muuntoaseman suuntaan kiertäen Raikonevan pohjois- ja eteläpuolta alla olevan kartan mukaisesti. Ja että ns. Kapeiden sarkojen eteläosan kulmukseen on suunniteltu jopa viisi voimalinjaa vierekkäin.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 6 Vaihtoinen voimajohtoreitti oranssilla viivalla pohjoisempaa.

Yllä olevassa karttakuvassa näkyy, että tuulipuistojen eri alueiden välillä Isonvan ja Raikoharjun sähköaseman välille toteutetaan joka tapauksessa sähkölinja. Samaa reittiä on vietävissä kaikki lunastusoikeutta hakevan tahon sekä myös Fingridinkin erillään suunnittelemat voimajohtoyhteydet. Nyt Raikoharjun sähköasemalta etelän kautta länteen lähtevä mustalla värillä kuvattu reitti puolestaan aiheuttaa Raikoharjun kapeiden maanomistajille merkittävät taloudelliset haitat, koska Raikoharjun kapeiden sarkojen alueelle ei voida sijoittaa niin paljon tuulivoimaloita kuin ilman johtoreittiä voitaisiin tehdä. Mikäli linjat toteutetaan Raikoharjun sähköasemalta Isonvan sähköaseman kautta ns. Ullavan muuntoasemalle oranssilla piirrettyä reittiä pitkin vältetään Raikoharjun kapeiden sarkojen maanomistajille tuleva merkittävä haittavaikutus. Tämä linjaus vähentää 6,5 kilometriä kokonaisjohtokäytävää, joka on toteuttajille myös taloudellisempi ja aiheuttaa merkittävästi vähemmän haittaa maanomistajille ja luonnolle yleisestikin. Näin vältettäisiin YVA-ohjelmassa esitettyjen jopa viiden rinnakkaisen voimalinjan rakentaminen kapeiden sarkojen kohdalla (YVA-ohjelman karttalehti 9). Maanomistajina huomautamme, että oranssillakin ehdotetulle voimajohtoreitille jäisi lausunnon antajienkin maa-alueita lunastettavaksi, mutta reitti ei estä tai rajoita käynnissä olevaa tuuli- ja aurinkovoimarakentamista Raikoharjun kapeiden sarkojen alueelle.

Haittoja yksityiselle metsätaloudelle ja maankäytölle voitaisiin vähentää myös huomioimalla ja linjaamalla johtoreitit kulkemaan kiinteistörajoja pitkin tai kulkemaan hanketoimijan, valtion, kuntien ja seurakuntien omistamilla maa-alueilla. Tämä on täysin mahdollista toteuttaa maastossa ja ei lisää hakijan johtoreittiin aiheutuvia kustannuksia. Kuva 6 osoittaa hyvin miten myös Raikonevan luonnonsuojelualue on jäämässä voimalinjojen ympäröimäksi kokonaan. Viranomaisten lausunnoissa esitettyjä haittoja ja riskejä uhanalaisille eläimille ei ole riittävästi otettu huomioon arviointiselostuksessa. On todennäköistä, että kuvassa 6 osoitettu oranssilinja tullaan toteuttamaan joka tapauksessa alueen aurinkovoimalan vuoksi. Lisäksi on huomioitava, että esitetty mustareitti sijoittuu välittömästi ison luonnonsuojelualueen viereen ja osittain täysin kiinni suojeltuun alueeseen. Esitettyllä oranssilla reitillä suojelualueen ja voimajohtoon väliin jää merkittävästi suurempi alue. Alueella pesii mm. maakotka ja kalasääski jota ei ole YVA-arvioinneissakaan riittävästi huomioitu. Kalasääsken ruokailuviiri on erityisesti suunnitellun mustalla piirretyn linjan molemmin puolin, koska Ullavan- ja Hongiston järvet ovat nyt suunnitellun linjan eri puolilla ja aiheuttaa näin suuren uhan.

8.3 Vaihtoehtoinen linjaus nro 3

Toholampi-Lestijärvi tuulivoimapuiston sähkölinjat voitaisiin hyvin rakentaa joko Eskolan tai Lestijärven suuntaan jolloin Lestijoen peltomaiseman läpi rakennettavaa yhteyttä ei tarvitsisi toteuttaa ollenkaan.

Molemmat edellä esitetyt voimalinjojen suuntavaihtoehdot ovat nyt esitettyä linjausta lyhempiä ja linjat voitaisiin sijoittaa pääosin valtion maille. Toholampi-Lestijärvi tuulivoimapuiston läheisyyteen on suunniteltu Sievin puolelle Kenkäkankaan tuulipuistoa. Kenkäkankaan YVA-tarkastelussa on ollut esillä rakentaa sähkölinjat VE A Kenkäkangas-Kukonsyrjä tai VE B Kenkäkangas-Ullava. Ympäristöviranomaisen Kenkäkankaan tuulivoimapuiston lausunnosta on ymmärrettävissä, että VE A Kenkäkangas-Kukonsyrjä vaihtoehto on kannatettavampi vaihtoehto.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 7 Kenkäkankaan tuulivoimapuiston YVA-ohjelman mukaiset voimajohtoreitit.

Toholammin kunnanhallitus on 20.2.2023 tehnyt kaavoituspäätöksen Takkukankaan tuulivoimapuiston kaavoittamisesta. Suunniteltu alue sijoittuu pohjoiseen osaan Toholammin kuntaa ja on lähellä ns. pikkurataa. Yhdistämällä wpd:n, Takkulankankaan ja Kenkäkankaan tuulivoimapuistojen voimalinjat voidaan saavuttaa huomattavasti vähemmän uutta sähkölinja-alaa ja samalla välttää kalliilta jokilaakson maakaapeloinnilta. Fingridin Ullavan ja Halsuan muuntoasemien yhdistäminen voitaisiin korvata Eskolan ja Halsuan muuntoasemia yhdistävällä linjalla. Fingridin linja voitaisiin rakentaa pikkuradan varrelle edellä kuvattujen tuulivoimapuistojen voimalinjaväylien rinnalle ja jatkaa pikkuradan vartta wpd:n Toholampi-Lestijärvi tuulipuiston ja Fingridin ns. Imatran voiman linjaväylää Halsuan muuntoasemalle. Alla esitys yhdistelmän toteuttamisesta karttakuvia yhteen liittämällä.

TÄSSÄ KUVA

Kuva 8 Vaihtoehtoinen voimajohtoreitti esitetylle Lestijärven haarajohdolle ja myös Wpd:n siirtolinjalle. Kuvassa 8 on esitetty Fingridin Eskolan ja Halsuan muuntoasemien yhdistämisestä eli ns. Lestijärven haarajohdon yhdestä vaihtoehtoista reitistä.

9 Lausunnon yhteenveto arviointiselostuksesta

Edellä esitetyt asiat voidaan tiivistää yhteenvetona seuraavasti:

- Voimalinjan ns. Lestijärven haaran tarpeellisuutta ei ole perusteltu.
- Esitetty Lestijärven haaraan liittyvä voimajohtohanke aiheuttaa yksityiselle edulle yleistä etua suuremman haitan, minkä vuoksi sitä ei tule hyväksyä
- Voimalinjan suunnittelua ohjaava ratkaisumalli rakentaa voimalinja Lestijärven suuntaan Wpd:n voimalinjan rinnalle on virheellinen
- Fingrid ei ole esittänyt ja arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu Lestijärven haaran rakentamiselle vaihtoehtoisia reittivaihtoehtoja, vaikka sellaisia on olemassa.
- Arviointiselostuksessa ei ole uhanalaisten eläinten olosuhteita selvitetty riittävästi.
- Alueen maakunnan tuulivoimaselvitystä ja alueen kaavatilannetta ei ole huomioitu.
- Kokonaissuunnittelu on ollut puutteellista ja harhaan johtavaa.

Yhteenvetona todetaan, että nyt esitetty Fingridin Lestijärven haarajohtoa koskeva reittivaihtoehto tulee hylätä. Kyseiselle voimajohtoreitille tulee esittää perusteltu tarve ja useampi reittivaihtoehto arviointineen. YVA-ohjelma tulee tarkistaa ja tarkastella uudelleen tästä lähtökohdasta ja tehdä omaksi arviointiohjelmaksi irrotettuna Jylkkä-Alajärvi YVA-ohjelmasta.

KAKSI LIITETTÄ

Mielipide 24

ARVIOINTISELOSTUS, esitys 24.1-23 Huomiotavaa, Hangasneva-Alajärvi. Eteläinen vaihtoehto. Tämä linjavaihtoehto oli edelleen esityksessä mukana. Keski-pohjamaalla kyseistä sähkölinjaa oli jo siirretty järvien läheisyydestä pois järvinäkymää ja asutusta haittaavana tekijänä. Tämä eteläinen vaihtoehto Alajärvellä on suunniteltu lähelle järveä ja tosi ahtaaseen käytävään. Tämä vaihtoehto on poistettava.

Mielipide 25 (6 allekirjoitusta)

Vastustamme voimalinjan rakentamista kiinteistöme alueelle. Kyseisestä kiinteistöstä on jo aikanaan luovutettu huomattava osa tietä nro 86 perustettaessa. Lisäksi kyseisen kiinteistön kautta kulkee sähkölinja. Nyt pienehkö kiinteistö pirstaloituisi entisestään. Alueella on myös harvinainen, vanha käärmekuusi sekä tervahauta. Kiinteistön tulee pysyä omassa virkistys- ja metsätalouskäytössämme.

Mielipide 26 (13 allekirjoitusta)

Mielipiteemme koskee voimajohdon itäistä linjavaihtoehtoa Haapasalon kylässä, Vetelissä (Hangasneva–Alajärvi itäinen vaihtoehto). Me allekirjoittajat haluamme, että voimajohto toteutetaan läntisen vaihtoehdon eli Patanan kylän kautta (Hangasneva– Alajärvi läntinen, päävaihtoehto). Jos voimajohtoa ei ole mahdollista toteuttaa Patanan kylän kautta, kannatamme linjausta, joka ohittaa Haapasalon kylän itäpuolelta ja joka on arviointiselostuksessa siirretty aiempaa idemmäksi ja kauemmaksi kylästä. Kiitos tästä muutoksesta, sillä se poisti huolet voimalinjan maisemavaikutuksista ja vaikutuksista pohjaveteen. Natura-arvioinnin kuvassa 1 punaisella esitettyä uutta linjausta nimeltään Haapasalon kiertovaihtoehto emme kannata lainkaan. Se olisi muun muassa liian lähellä asutusta ja dominoisi kylämaisemaa. Lisäksi linjauksen alle jäisi puolet kiinteistöstä, jolla yksi kylässä asuva perhe tuottaa ja myy polttopuuta. Jos kiinteistöltä ei saa raaka-aineita, liiketoimintaa ei ole mahdollista harjoittaa. Nämä ongelmat on mahdollista välttää muissa vaihtoehdoissa. Haapasalo on pieni mutta elinvoimainen ja kasvava maalaiskylä. Kylässä on sekä vakituista asutusta että vapaa-ajan asutusta. Asukkaissa on sekä yrittäjiä että eläkeläisiä, nuoria ja vanhoja. Haluamme, että lapsemme saa kokea yhteyden luontoon ja sen rauhoittavan ja voimaannuttavan vaikutuksen. Kylän asukkaat ovat myös tehneet suuria investointeja koteihinsa voidakseen jatkossakin asua Haapasalossa. Tuntuukin kohtuuttomalta, että kaunis ja rauhallinen kylämme muuttuisi tulevaisuudessa mahdollisen tuulivoimapuiston ja voimalinjan myötä teollisuusalueeksi. Sitä me emme halua.

Haapasalo on kulttuurihistoriallisesti merkittävä kylä, sillä kanteleensoittaja ja säveltäjä Kreetta Haapasalo on aikoinaan asunut kylässä. Täällä on myös Kreetta Haapasalon muistomerkki, jota käydään katsomassa sekä läheltä että kaukaa. Esimerkiksi kesällä 2022 kansainvälisesti tunnettu kantelisti kävi soittamassa kannelta ja kuvaamassa videon Kreetta Haapasalon muistomerkin luona. Perhönjokilaakso-lehden artikkelissa 23.12.2021 konsultti on luvannut, että ”katsotaan suurennuslasilla pieniä yhteisöjä ja tehdään asianmukainen vaikutusarvio”. Toivomme, että näin todella tehdään ja että otatte mielipiteemme huomioon.

Mielipide 27

Karttalehdiltä en löydä selvästi kohtaa mihin haluan viitata. Kartat on niin kummasti piirretty, että en todellakaan löydä sieltä hakemaani paikkaa. Vaikka haluaisin ilmaista mielipiteeni, lienee tämä nyt tuuleen huutamista koska jopa itse arviointiselvitys on melkein 400 sivun mittainen ja vaikka olen tottunut digikäyttäjäksi, en löydä edes kartasta sitä kohtaa minkä tiedän nyt jäävän linjan alle. Toivon kovasti että esim. kunnat ja metsänhoito ym. yhdistykset ovat paneutuneet asiaan. Yksittäiselle kansalaiselle lienee ainakin vaikeaa jos ei mahdotonta esittää mielipiteensä selvästi. Vielä epävarmaa on se miten mielipide otetaan huomioon, tuskin mielipiteelläni on merkitystä ja se luultavasti kirjataan vain saapuneeksi. Linjan alle jäävä metsä pitäisi saada omistajalleen korvattua kunnolla. Metsän ostoa suunnitellessa ja suorittaessa on otettu

huomioon metsän kasvu ja sen tuotto vuosien kuluessa. Hankinta ja hoito on aiheuttanut tietenkin kustannuksia, jotka nyt tulevat hukkaan heitetyksi koska nyt sijoituspalsta olisi jäämässä hyvin suurilta osin linja alle ja tuosta alle linjan alle jäämisestä korvattaisiin vain hyvin pieni osa. Miten tällainen voi olla mahdollistakaan? Jos linja on ihan pakko tehdä on se sijoitettava niin että menee hoitamattomia kivikkoja ja soita pitkin tai vaikka maan alta. Ja onhan vähempikin tilaa vieviä ratkaisuja nykyään jo olemassa. Ja vielä linjan rakennuttajalla tulisi olla velvoite suorittaa kunnollinen korvaus. Miten voi olla mahdollista että nykyaikana tällaista tapahtuu. Lasten ja lastenlastemme kustannuksella.

Mielipide 28

Voimajohtohanke pilaa mm. Halsuanjärven järvimaiseman. Kiinteistöjen arvot laskevat ja luontoarvot menetetään. Hankkeen alueella olevia soidinpaikkoja, metsähanhien pesintäpaikkoja, eikä erityisesti metsäpeurojen vasomisalueita ei ole huomioitu riittävällä tarkkuudella. Metsäpohjaa ja sen myötä hiilinieluja menetetään valtavasti. Pitääkö koko Pohjanmaan kaikki erämaa-alueet muuttaa tuuliteollisuusalueeksi.

Mielipide 29

Suunniteltu voimajohtohanke läntisen vaihtoehdon osalta ylittää tilan, jolla on harjoitettu turvetuotantoa. Toiminta alueella on ollut pysähdyksissä. Alueelta on kuitenkin mahdollista nostaa turvetta vielä useita vuosia. Tilan omistajan pojat ovat turvealalla. Tilan turvetuotantoalueen ylitys on noin 500 metrin matkalla. Turvetuotantoalueella on riskinä herkkä syttyväisyys irtoturpeen osalta rakentamisvaiheessa ja käyttövaiheessa kipinärisi kasvaa voimajohtoalueella. Miksi tulipaloriskiä ei ole huomioitu arviointiselostuksessa? Turvetuotantoalueella voi olla useita jälkikäyttömuotoja, joista osaa ei voida toteuttaa, jos voimajohto rakennetaan alueelle. Miksi rajoituksia jälkikäyttömuodoille ei ole huomioitu arviointiselostuksessa? Turvetuotannon tuottojen alenema on korvattava täydessä laajuudessaan, koska voimajohto aiheuttaa käyttörajoituksia. Miksi käyttörajoituksia alueen hyödyntämiselle turvetuotannossa ei ole huomioitu arviointiselostuksessa? Lunastuksessa pitää käyttää turvetuotantoalueen hankkimisen markkinahintoja. Lunastuskorvauksella on pystyttävä hankkimaan yhtä suuri alue turvetuotantoaluetta ympäristölupineen myös siltä osin kuin koko tuotantoalue nykyisellään on, jos jäljelle jäävää osaa ei ole taloudellisesti järkevää käyttää tai aluetta ei voida turvallisesti käyttää. Lisäksi lunastajan on huolehdittava lunastettavan alueen ympäristövaatimusten toteuttamisesta ja huolehdittava vesiensuojelusta sekä vesiensuojelua varten tehdyistä rakennelmista.

Mielipide 30

Voimalinjat kaksi rinnakkain vievät liikaa metsää, miksi niitä ei voi rakentaa yhteen riviin, jos niitä ylipäättään pitää rakentaa. Eikö ole tarpeetonta tehdä sähkö vain sen takia että se viedään muualle! Jätetään myllyt rakentamatta, säästetään luontoa, joka on joka ihmiselle välttämätön ja tarpeellinen! Myllyjen ympäristölleen tuottavat haitat pitää arvioida todellisen kokoisista malleista eikä jostain muusta! En ole nähnyt vielä mallinnuksia toteutettavien kokoisista tuotteista! Jätetään rakentamatta kaikki myllyt sekä voimalinjat!!!

Mielipide 31

Koskien Fingridin verkkolinjahanketta Jylkkä-Alajärvi (EPOELY/431/2021), on ohessa mielipide/lausunto hankkeeseen liittyen. Lausunossa kritisoidaan läntistä linjavalintaa C-D, Pahkamaan kylän ohitse. Lausuntoni: "Läntinen verkkolinjavalinta C-D, joka on Pahkamaan kylän lähellä, tuhoaa lähes täysin metsänomistajien hallussa olevat ainoat palstat, lähes kokonaisuudessaan. Kyseessä oleviin metsäpalstoihin on panostettu paljon vuosien aikana, laajoja lannoituksia tehty (jopa helikopterilannoitus sekä toinen hyvin laaja lannoitus) ja metsänhoidollisia töitä hyvin laajasti (viime vuosina jopa päivittäisin käynnein). Suvun

ainoat palstat (2 kpl) häviäisi käytännössä täysin, joilloin menetys olisi hyvin huomattava. Läntinen linjavalinta myös aiheuttaa Pahkamaan kylän asukkaille huomattavaa maisemahaittaa."